

آزمون ۹ تیر - سال ۱۴۰۲

آزمون اختصاصی
گروه آزمایشی علوم انسانی

مدت پاسخ گویی: ۸۵ دقیقه

تعداد سؤال: ۸۰

عنوان مواد امتحانی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤالات و مدت پاسخ گویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	زمان پاسخ گویی
۱	ریاضی	۲۰	۱	۲۰	۳۰
۲	زبان و ادبیات فارسی	۳۰	۲۱	۵۰	۳۰
۳	علوم اجتماعی	۱۵	۵۱	۶۵	۲۵
۴	روان شناسی	۱۵	۶۶	۸۰	

۱- اگر هر کدام از ریشه‌های معادله $3x^2 - 4mx + 1 = 0$ را ۳ برابر کرده و با ۲ جمع کنیم، سپس اعداد جدید را با هم جمع کنیم، حاصل ۱۶ می‌شود.

مقدار m کدام است؟

- (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴) ۵

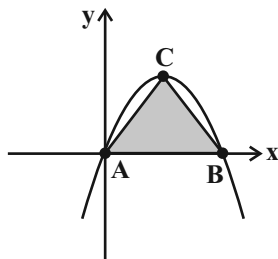
۲- جواب‌های معادله درجه دوم $3x^2 - 5mx + m^2 - 1 = 0$ معکوس یکدیگر هستند. مقادیر m کدام است؟

- (۱) فقط ۲ (۲) فقط -۲ (۳) ± 2 (۴) -۳

۳- تابع $f = \{(2b, 1), (a+c, a-b), (c, b), (d, c), (c, d-b)\}$ دو عضو دارد. $a+b$ کدام است؟ ($a, b > 0$)

- (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴) ۵

۴- اگر نمودار تابع $y = -x^2 + 2x$ به صورت زیر باشد، مساحت مثلث ABC چقدر است؟ (C رأس سهمی است.)

- (۱) $\frac{1}{2}$ (۲) ۱

- (۳) ۴ (۴) $\frac{9}{2}$

۵- در بررسی سن افرادی که به تماشای مسابقه فوتبال ایران - کره جنوبی در ورزشگاه آزادی آمده‌اند، چند گزاره درست است؟

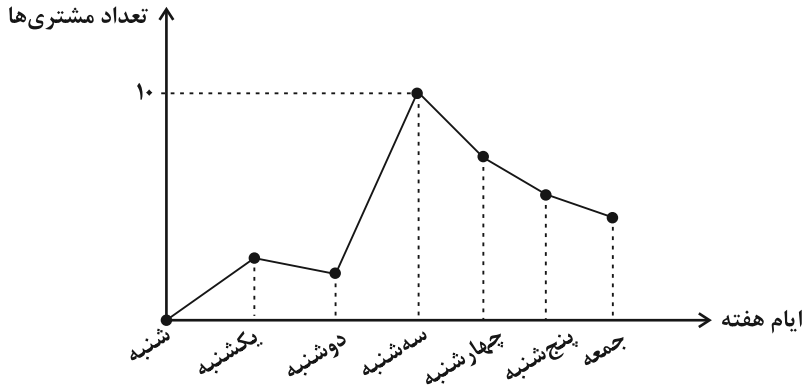
(الف) متغیر مورد نظر کمی است. (ب) برای جمع‌آوری اطلاعات از مشاهده استفاده می‌شود.

(پ) میانگین سن ۱۰۰ نفر انتخابی از تماشاگران پارامتر است. (ت) میانگین سن ۱۰۰ نفر انتخابی از تماشاگران آماره است.

- (۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۴

۶- نمودار زیر، تعداد مشتری‌های یک فروشگاه در ایام هفته را نشان می‌دهد. اگر محدوده میانگین تعداد مشتری‌ها در طول هفته به صورت $a \leq \bar{x} \leq b$

باشد، حاصل $2a - b$ کدام است؟

(۱) ۱۰

(۲) $\frac{۶۵}{۷}$

(۳) $\frac{۲۰}{۷}$

(۴) $\frac{۵}{۷}$

۷- در داده‌های ۸، ۱۸، ۷، ۱۲، ۱۷، ۵، ۴، ۱۳، ۱۵ واریانس داده‌های بین چارک اول و چارک سوم کدام است؟

(۴) $\frac{۹}{۲}$

(۳) $\frac{۸}{۲}$

(۲) $\frac{۹}{۶}$

(۱) $\frac{۸}{۶}$

۸- اگر به تعداد متغیرهای یک نمودار راداری ۳ تا متغیر اضافه کنیم، زاویه بین دو شعاع متوالی به اندازه ۲۷ درجه کمتر می‌شود. تعداد متغیرها در ابتدا

چندتا است؟

(۴) ۸

(۳) ۷

(۲) ۶

(۱) ۵

۹- گزاره $\sim q \Rightarrow ((p \Leftrightarrow \sim q) \wedge (\sim p \Rightarrow q))$ در کدام حالت، همواره نادرست است؟

(۲) p و q درست

(۱) $\sim q$ و p درست

(۴) $\sim p$ و q درست

(۳) $\sim q$ و $\sim p$ درست

۱۰- هم‌ارز گزاره $(q \Rightarrow p) \wedge (p \vee q)$ همواره کدام است؟

(۴) $\sim q$

(۳) q

(۲) $\sim p$

(۱) p

۱۱- اگر x_1 و x_2 جواب‌های معادله $\text{sign}(x^2 - x - 5) + \text{sign}(x^2 + 3) = 1$ باشند، حاصل $|x_1| + |x_2|$ کدام است؟ (، [ ]، نماد جزء صحیح است.)

(۴) ۲

(۳) -۱

(۲) ۱

(۱) صفر

۱۲- فرض کنید $f(x) = \frac{4x+2}{[1-x]-\text{sign}(x)}$ در دامنه $\{-2, 0, 2\}$ تعریف شده باشد. میانگین عضوهای مجموعه برد تابع f ، کدام است؟ ( )، نماد جزء صحیح است.)

- (۱) $1/5$ (۲) $0/75$ (۳) $-0/75$ (۴) $-1/5$

۱۳- اگر f تابعی همانی باشد و g تابعی ثابت که از مبدأ می‌گذرد، از رابطه $f(2x-1) + g(2x-1) = 3x-2$ مقدار x کدام است؟

- (۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۴

۱۴- در سال ۱۳۹۸ جمعیت فعال در یک منطقه ۱۸۵۰ نفر بوده است که ۲۵۰ نفر از آنها بیکار هستند و در سال ۱۳۹۹ در همان منطقه ۱۵۰ نفر هم به جمعیت فعال و هم به جمعیت بیکار اضافه می‌شوند. نرخ بیکاری در سال ۱۳۹۹ چند درصد بوده است؟

- (۱) ۲۵ درصد (۲) ۲۰ درصد (۳) ۵۰ درصد (۴) ۱۵ درصد

۱۵- به چند طریق می‌توان ۲ کتاب از ۴ کتاب علمی متمایز و ۳ کتاب از ۷ کتاب داستانی متمایز را یکی در میان در یک ردیف چید؟

- (۱) ۲۵۲۰ (۲) ۵۰۴۰ (۳) ۲۱۰ (۴) ۱۲۶۰

۱۶- از مجموعه اعداد $\{1, 2, 3, 4, 5, 6\}$ دو عدد متمایز را به تصادف انتخاب می‌کنیم. احتمال اینکه یکی از اعداد انتخاب شده مضربی از دیگری باشد، کدام است؟

- (۱) $\frac{1}{5}$ (۲) $\frac{2}{5}$ (۳) $\frac{7}{15}$ (۴) $\frac{8}{15}$

۱۷- در یک دنباله حسابی $a_7 = 2$ و $a_4 = -4$ هستند. جمله عمومی این دنباله کدام است؟

- (۱) $a_n = 8 - 3n$ (۲) $a_n = 3n - 8$ (۳) $a_n = 2 - 3n$ (۴) $a_n = 3n - 2$

۱۸- در دنباله هندسی غیرثابت $\dots, 9x + 7y, 5, 5x + 5, 2x - 1, x - 3$ ، مقدار y کدام است؟

- (۱) $\frac{13}{7}$ (۲) ۹ (۳) $\frac{45}{7}$ (۴) ۱۹

۱۹- مقدار عبارت $\frac{1}{3} \times \frac{1}{3^2} \times \frac{1}{3^4} \times \frac{1}{3^8} \times \dots \times \frac{1}{3^{256}}$ برابر کدام است؟

- (۱) $\frac{1}{3^{256}}$ (۲) $\frac{511}{3^{512}}$ (۳) $\frac{511}{3^{256}}$ (۴) $\frac{255}{3^{256}}$

۲۰- تابع نمایی $f(x) = 2^{ax+b} - 4$ را در نظر بگیرید. اگر $f(-1) = 12$ باشد، مقدار $f\left(\frac{1}{3}\right)$ کدام است؟

- (۱) -۴ (۲) -۳ (۳) -۱ (۴) صفر

۲۱- هر یک از موارد زیر به ترتیب مرتبط با کدام قلمرو سبکی، در کدام سبک شعر فارسی هستند؟

الف) کمبود لغات عربی به جز اصطلاحات دینی و علمی

ب) فراوانی ترکیبات نو

ج) ورود اصطلاحات عرفانی و حس دینی

د) توصیفات ساده، محسوس و عینی

هـ) بهره‌گیری از تشبیه حسی

۱) زبانی عراقی - فکری عراقی - فکری خراسانی - ادبی خراسانی - ادبی عراقی

۲) زبانی خراسانی - زبانی عراقی - فکری عراقی - فکری خراسانی - ادبی خراسانی

۳) زبانی خراسانی - زبانی عراقی - زبانی عراقی - ادبی خراسانی - فکری خراسانی

۴) زبانی عراقی - ادبی عراقی - زبانی عراقی - فکری خراسانی - ادبی خراسانی

۲۲- علت وقایع تاریخ ادبیات قرن‌های دهم و یازدهم هجری در کدام گزینه نادرست بیان شده است؟

۱) علت بازگشتن به حقیقت‌گویی و واقع‌گویی را می‌توان تخیلی و ذهنی‌بودن سبک عراقی دانست.

۲) رفاه اقتصادی و رونق تجارت و آبادانی شهرها سبب شد هرکس به اندازه توان خود به امور فرهنگی از جمله ادبیات بپردازد.

۳) مضامین پند و اندرز و توصیف امور طبیعی، در نتیجه بی‌توجهی صفویه به شعر ستایشی و مشغول‌شدن شاعران به ثروت‌اندوزی رواج یافت.

۴) از دلایل مورد توجه قرارگرفتن شعر و شاعری و انواع هنر، این بود که شاهان صفوی با رؤسای مذاهب در ارتباط بودند و رقبایی همچون شاهان هندی و عثمانی داشتند.

۲۳- کدام گزینه در مورد تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی نثر دوره انقلاب صحیح است؟

۱) اوج شکوفایی رمان‌نویسی در سراسر دهه هفتاد بود، اما گرایش به خاطره‌نگاری و زندگی‌نامه‌نویسی، پیش از دهه هفتاد رشد چشمگیری یافت.

۲) جایگاه نسل جوان در داستان‌نویسی دهه شصت کم‌رنگ‌تر است، اما به‌طور کلی شکل فراگیر نثر پس از انقلاب در داستان کوتاه جلوه‌گر می‌شود.

۳) نویسندگان جناح دگراندیش دوره انقلاب با دید کلی‌نگر به تناقض‌های روحی انسان معاصر و ثبت مفاهیم نوظهور اجتماعی پرداختند.

۴) «روزگار سپری‌شده مردم سالخورده» اثر محمود دولت‌آبادی، دو اثر «مدار صفر درجه» و «زمین سوخته» اثر اسماعیل فصیح و «آینه‌های دردار» اثر هوشنگ گلشیری است.

۲۴- کدام ویژگی در رابطه با ابیات زیر نادرست است؟

«ما زبان اندرکشیدیم از حدیث خلق و روی

قادری بر هر چه می‌خواهی مگر آزار من

احتمال نیش‌کردن واجب است از بهر نوش

سرو را مانسی ولیکن سرو را رفتار نه

۱) در ابیات از آرایه‌های «کنایه»، «جناس» و «تشبیه» استفاده شده است.

۲) در شعر بیشتر از واژگانی با ساختار ساده استفاده شده است.

۳) تأکید شاعر در این ابیات، بر ارتباط با معشوق و ترک گفت‌وگو با دیگران، تحمل سختی‌های راه عشق و تحسین زیبایی و قامت معشوق است.

۴) کاربرد دستور تاریخی در ابیات دیده نمی‌شود.

۲۵- چند مورد از عبارات زیر نادرست است؟

- (الف) دشمنی با استبداد و استعمار یکی از موضوعاتی بود که در رمان‌های تاریخی عصر مشروطه بسیار مورد توجه قرار گرفت.
 (ب) در شعر دوره معاصر تا انقلاب اسلامی، گرایش به نماد در تصاویر شعری بیشتر می‌شود. در شعر این دوره ابهام پسندیده نیست، اما معنی‌گریزی از ویژگی‌های آن است.
 (ج) شاعران دوره بیداری تخیلات سراینده‌گان پیشین را در نظر داشتند و گاه با تأثیرپذیری از اوضاع اجتماع، نوآوری‌هایی را در عرصه تخیل پدید آوردند.

(د) در سال‌های نخستین، شعر دوره انقلاب اسلامی از تمثیل و نمادگرایی بهره بیشتری گرفت و شاعران به صراحت بیان روی آوردند.
 (ه) ابوالقاسم لاهوتی از شاخص‌ترین شاعران در موضوع توجه به مردم است و از پیشگامان شعر نو نیز محسوب می‌شود.

(۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

۲۶- در کدام ابیات ویژگی ادبی «سبک هندی» مشهود است؟

- (الف) گر نه از فتنه ایام خبر دارد صبح
 (ب) از چه رو هندوی مه‌پوش شما در تاب شد
 (ج) بیخودان از جست‌وجو در وصل فارغ نیستند
 (د) داغ عشق از سینه روشن به دست آمد مرا
 (ه) به بانگ چنگ و به بانگ رباب کرد همی

(۱) الف - ب - ه (۲) الف - ج - د (۳) ب - ج - د (۴) ب - د - ه

۲۷- کدام گزینه را می‌توان مربوط به شعر فارسی در سده‌های پنجم و ششم دانست؟

- (۱) با خروج شعر از دربارها و ورود آن به خانقاه‌ها، دامنه موضوعات شعر گسترش یافت و بر قدرت عواطف، عمق افکار و پیچیدگی اشعار افزوده شد.
 (۲) شعر این دوره از نظر سبک گویندگی و موضوع تنوع یافت و در شاخه‌هایی مانند مدح، هجو، مضمون‌آفرینی، وعظ، تغزل و ... به کار گرفته شد.

(۳) شکل‌گیری دولت سلجوقی، نقش مهمی در پدیدآمدن آثار مشهور در شعر فارسی داشت.

(۴) تا حدود اواخر قرن پنجم و اوایل قرن ششم، شعر پارسی تحت تأثیر سبک دوره سامانی و غزنوی است.

۲۸- در کدام گزینه، پدیدآورنده همه آثار درست معرفی شده است؟

- (۱) داستان باستان (میرزا حسن خان بدیع) - مجله بهار (میرزا یوسف خان اعتصامی) - چرند و پرند (قائم‌مقام)
 (۲) مجله دانشکده (محمدتقی بهار) - منشآت (ادیب‌الممالک فراهانی) - روزنامه سروش (دهخدا)
 (۳) تاریخ بیداری ایرانیان (ناظم‌الاسلام کرمانی) - شمس و طغرا (محمدباقر میرزا خسروی) - مجله نوبهار (ملک‌الشعرا بهار)
 (۴) روزنامه نسیم شمال (سید اشرف‌الدین گیلانی) - سرگذشت حاجی‌بابای اصفهانی (جیمز موریه) - نمایشنامه ایده‌آل (میرزا آقا تبریزی)

۲۹- کدام گزینه مرتبط با ویژگی‌های سبک عراقی در قرن‌های هفتم تا نهم است؟

- (۱) مطابقت صفت و موصوف به تقلید از عربی و تتابع اضافات در مقام تعارف و تمجید
 (۲) ظاهرسازی و تصنع در متون مصنوع و متکلف و روی آوردن به استعاره‌های دور از ذهن
 (۳) معنی‌گرایی در شعر این سبک و بازگویی مطالب عرفانی و فلسفی گذشتگان به زبان آن عصر
 (۴) کاربرد اشعار ضعیف در نثر کتاب‌ها و بی‌دقتی در ذکر حوادث تاریخی

۳۰- کدام بیت دارای اسلوب معادله است؟

- (۱) خانه آباد پیش پای سیل افتاده است
 (۲) نتوان گذشتن از دو جهان بی جهاد نفس
 (۳) تا ز خود بیگانه گشتم، رستم از قید فلک
 (۴) پاک‌طینت می‌رساند فیض بعد از سوختن
 خاطر معمور جز در خانه ویران خواه
 این راه دور قطع به شمشیر می‌شود
 رخنه‌ای گر دارد این زندان، در بیگانگی است
 عود خاکستر چو گردد می‌کند دندان سفید

۳۱- آرایه‌های بیت زیر کدام‌اند؟

مردۀ مرجان جان‌افزای توست آب حیات»

(۲) ایهام تناسب، اسلوب معادله، استعاره، لف و نشر

(۴) تشبیه، استعاره، جناس، واج‌آرایی

چشم میگون لب خندان دل خرم با اوست

کیست آن کاو به رخ سروقدان مایل نیست

مهر تو در جان من گنج بود در خراب

کاین سر پرهوس شود خاک در سرای تو

روی او ندید آخر داد جان شیرین را»

(۲) پارادوکس - تلمیح - کنایه - واژه‌آرایی

(۴) حس‌آمیزی - تلمیح - کنایه - تناقض

تا چند خروشم چو جرس از دل تنگ؟ (پارادوکس - مجاز)

در هوای تو پر و بال چو پروانه زدند (ایهام - تشبیه)

می‌خورم خونی از آن غنچه خندان که می‌پرس (مجاز به علاقه شباهت - موازنه)

شاخ نبات گشت زبان در دهان ما (استعاره - حس‌آمیزی)

۳۵- آرایه‌های «حسن تعلیل، مجاز، ایهام و لف و نشر» به ترتیب در کدام ابیات یافت می‌شوند؟

با این همه دور از تو مرا چهره زردی است

همه بر سر زبانند و تو در میان جانی

ز تاب جعد مشکینش چه خون افتاد در دل‌ها

صحرای پر آتش است و دریای پر آب

(۳) الف، د، ج، ب (۴) ب، ج، الف، د

چو لاله در دهان خون جگر برد

مگر به باره خون طی کنیم فاصله را

تو گفستی بیارید از چشم خون

جهان سراسر گردد چون بوستان ارم

(۳) د، ج (۴) الف، د

«ای که از سرچشمه نوشت برفت آب نبات

(۱) تلمیح، تشبیه، حسن تعلیل، کنایه

(۳) جناس تام، تشبیه، ایهام، حسن تعلیل

۳۲- در کدام بیت، تشبیه و استعاره مشهود است؟

(۱) آن سیه‌چرده که شیرینی عالم با اوست

(۲) میل خوبان نه من بی‌سر و پا دارم و بس

(۳) لعل تو در چشم من باده بود در قدح

(۴) شور شراب عشق تو آن نفسم رود ز سر

۳۳- آرایه‌های بیت زیر کدام‌اند؟

«کوهکن که یک عمری داشت غصه شیرین

(۱) مجاز - جناس - ایهام تناسب - حس‌آمیزی

(۳) حسن تعلیل - جناس تام - ایهام - تلمیح

۳۴- آرایه‌های روبه‌روی همه ابیات «کاملاً» درست است؛ به جز:

(۱) در راه بتان که صلحشان باشد جنگ

(۲) تویی آن شمع که هر شام ملائک تا صبح

(۳) می‌کشم جوری از آن نرگس فتان که می‌پرس

(۴) در وصف لعل دلبر شیرین‌بیان ما

الف) چون جام شفق موج زند خون به دل من

ب) نه خلاف عهد کردم که حدیث جز تو گفتم

ج) به بوی نافه‌ای کاخر صبا زان طره بگشاید

د) چشم و دل من ز هجرت ای در خوش‌آب

(۱) ج، ب، د، الف (۲) الف، ب، ج، د

۳۶- در همه ابیات واژه خون مشبه است؛ به جز ...

الف) هر آن کو بر زبان نام تو آورد

ب) وصال محفل دریا‌دان میسر نیست

ج) چو بهرام زان کاخ آمد برون

د) کنون که تیغ تو مانند ابر خون بارد

(۱) الف، ب (۲) ب، ج

۳۷- الگوی حروف اصلی قافیه در کدام بیت، «مصوت + صامت» است؟

- (۱) بغرید بر من که عقلت کجاست؟
 (۲) بگفت ای وفادار فرخنده‌خوی
 (۳) در این مجلس آن کس به کامی رسید
 (۴) به ناخن پری‌چهره می‌کند پوست
- چو دانی و پرسى سؤالت خطاست
 پیامی که داری به لیلی بگوی
 که در دور آخر به جامی رسید
 که هرگز بدین کی شکیم ز دوست؟

۳۸- حرف روی در کدام گزینه با بقیه متفاوت است؟

- (۱) لیک صیقل کرده‌اند آن سینه‌ها
 (۲) هر که بر در او من و ما می‌زند
 (۳) گفت ای همراه آن نام سنی
 (۴) چندان که گفتم غم با طیبیان
- پاک از آز و حرص و بخل و کینه‌ها
 رد بابسست او و بر لا می‌تند
 که بدان مرده تو زنده می‌کنی
 درمان نکردند مسکین غریبان

۳۹- از لحاظ عروض، همه گزینه‌ها در مورد رباعی زیر درست هستند؛ به جز ...

- «قانع به یک استخوان چو کرکس بودن
 با نان جوین خویش حقا که به است»
- به ز آن که طفیل خوان ناکس بودن
 کالوده و پالوده هر خس بودن»

- (۱) اختیار «قلب» دیده می‌شود.
 (۲) ۳ مورد حذف همزه دارد.
 (۳) وزن رباعی به دو صورت دسته‌بندی هجایی می‌شود.
 (۴) تغییر کمیت مصوت‌ها مشهود است.

۴۰- وزن عروضی مقابل همه گزینه‌ها، به جز گزینه ... صحیح است.

- (۱) در خواب‌های تیره افیونی‌ام شبی / او را شناختم: (مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل / مستفعلن فعل)
 (۲) در این شب‌های مهتابی / که می‌گردم میان بیشه‌های سبز گیلان با دل بی‌تاب: (مفاعیلن مفاعیلن / مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن)
 (مفاعیلن)

- (۳) این دل‌آشوب چراغ / روشنایی بدهد در بر من: (فاعلاتن فعلن / فاعلاتن فعلاتن فعلن)

- (۴) آخر چگونه این همه رویای نونهای / نگشوده گل هنوز: (مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن / مفعول فاعلن)

۴۱- وزن مصراع «امید در شب زلفت به روز عمر نبستم» با کدام بیت یکسان است؟

- (۱) شکوه تاج سلطانی که بیم جان در او درج است
 (۲) لطیفه‌ای به میان آر و خوش بخندانش
 (۳) من این حروف نوشتم چنان که غیر ندانست
 (۴) چون مصلحت‌اندیشی دور است ز درویشی
- کلاهی دلکش است اما به ترک سر نمی‌ارزد
 به نکته‌ای که دلش را بدان رضا باشد
 تو هم ز روی کرامت چنان بخوان که تو دانی
 هم سینه پر از آتش هم دیده پر آب اولی

۴۲- وزن کدام مصراع در مقابل آن، درست نوشته شده است؟

- (۱) تن آسوده چه داند که دل خسته چه باشد (فعلاتن فعلاتن فعلن)
 (۲) بی تو به سر می‌نشود با دگری می‌نشود (مفتعلن مفاعلن مفتعلن مفاعلن)
 (۳) سر مویست به عالمی ندهیم (فعلاتن مفاعلن فعلن)
 (۴) مرا چه کار به دیدار مهوشان زمانه (مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلن)

۴۳- بدون اعمال اختیارات شاعری، به ترتیب بیت زیر دارای چند هجای کوتاه و بلند می‌باشد؟

«این خانه رندان است هر جا که رسی بنشین	در مجلس ما نبود بالایی و پایینی»
(۱) ۲۰-۷	(۲) ۱۹-۷
(۳) ۲۰-۸	(۴) ۲۱-۸

۴۴- تعداد ابدال در کدام گزینه بیشتر است؟

- (۱) همی‌بکشتی تا در عدو نماند شجاع
 (۲) زمانه پندی آزادوار داد مرا
 (۳) جز آن که مستی عشق است هیچ مستی نیست
 (۴) مرا بسود و فروریخت هر چه دندان بود
- همی‌بدادی تا در ولی نماند فقیر
 زمانه چون نگری سربه‌سر همه پند است
 همین بلات بس است ای به هر بلا خرسند
 نبود دندان لا بل چراغ تابان بود

۴۵- درباره شعر زیر، کدام گزاره نادرست است؟

«من این‌جا ریشه در خاکم / من این‌جا عاشق این خاک اگر آلوده یا پاکم / من این‌جا تا نفس باقی است می‌مانم / من از این‌جا چه می‌خواهم، نمی‌دانم / امید روشنایی گرچه در این تیرگی‌ها نیست / من این‌جا باز در این دشت خشک تشنه می‌رانم»

(۱) حرف روی در سطر اول و دوم، «ک» است.

(۲) قافیه در سطر سوم، چهارم و ششم از قاعده «۲» و تبصره قافیه تبعیت می‌کند.

(۳) سروده، فاقد پارادوکس و حس آمیزی است.

(۴) در همه سطرها، حذف همزه مشهود است.

۴۶- بیت کدام گزینه با متن زیر تناسب مفهومی دارد؟

«پس از ابر کرم باران محبت بر خاک آدم بارید و خاک را گل کرد و به ید قدرت در گل از گل، دل کرد».

- (۱) عالم از شور و شر عشق خبر هیچ نداشت
 (۲) چون تو سروی برنخیزد گرچه در باغ بهشت
 (۳) خاک آدم را از آن گل کرد استاد ازل
 (۴) فرشته عشق نداند که چیست ای ساقی
- فتنه‌انگیز جهان غمزه جادوی تو بود
 خاک آدم را به آب زندگانی گل کنند
 تا چنین نازک‌نهالی بردمد زان آب و خاک
 بخواه جام و گلابی به خاک آدم ریز

۴۷- کدام ابیات با یکدیگر تناسب مفهومی دارند؟

- الف) قد سروآسای تو زین سان که جولان می‌کند
 ب) گفت که سرمست نه‌ای رو که از این دست نه‌ای
 ج) سرو را بین بر سماع بلبلان صبح‌خیز
 د) ذوق سر سرمست را هرگز ندانند عاقلی
- ۱) الف - ب   ۲) ب - ج
 ۳) ج - د   ۴) ب - د

۴۸- کدام بیت، فاقد مفهوم بیت زیر است؟

- «خام را جز آتش هجر و فراق
 (۱) در فراق شمس تبریزی از آن کاهید تن
 (۲) آن دم مس وجود تو زر می‌شود که تن
 (۳) سوز تب فراق تو درمان‌پذیر نیست
 (۴) چو می‌گرچه تلخ است طعم فراق
- کمی پزد کمی وارهانند از نفاق؟»
 تا فزاید جان‌ها را جان‌فزایی سیر سیر
 در بوتۀ فراق گدازد به نار عشق
 تا زنده‌ام چو شمع از اینم گریز نیست
 از او شکرین است جان را مذاق

۴۹- مفهوم شعر زیر با کدام بیت قرابت دارد؟

- «چون درختی در صمیم سرد و بی‌ابر زمستانی
 هرچه برگم بود و بارم بود؛
 هرچه از فرّ بلوغ گرم تابستان و میراث بهارم بود؛
 هرچه یاد و یادگارم بود،
 ریخته است.»
- برکنش زود از دلت زان پیش کو بالا کند
 که هست در سر هر برگ لاله سودایی
 گر جهان شود خرم، برگ و بار ما معلوم
 چو سروم کز تهی‌دستی، بر آزادگی دارم

۵۰- کدام دو بیت تقابلی مفهومی دارند؟

- الف) از دورباش عقل چه پرواست عشق را
 ب) روزگار خوش‌عنانی خوش که چون سیل بهار
 ج) شکر آن را که دگر بار رسیدی به بهار
 د) شکر ایزد که به اقبال کله‌گوشۀ گل
- سیل بهار را چه غم دیده‌بان بود (دورباش: نوعی نیزه)
 کعبه گر سنگ رهش گردید، ویران کرد و رفت
 بیخ نیکی بنشان و ره تحقیق بجوی
 نخوت باد دی و شوکت خار آخر شد
- ۱) الف - د   ۲) ب - ج
 ۳) د - ب   ۴) ج - الف

۵۱- به ترتیب، در رابطه با «مدل کمونیستی»، «رقیب رویکرد انتقادی»، «انواع مدینه از دیدگاه فارابی» و «علم فقه» کدام گزینه صحیح است؟

- (۱) توزیع عادلانه ثروت در جهت برقراری عدالت - ریشه داشتن در رویکرد تفسیری - مدینه فاضله به عنوان جامعه سازمان یافته بر مبنای دین - تجویز راه حل برای برون رفت از وضعیت موجود و حرکت به سوی وضعیت مطلوب
- (۲) یکسان کردن نقطه شروع رقابتها - داوری علمی درباره ارزشها و هنجارها - تحریف نظریات علمی پذیرفته شده در مدینه فاضله از سوی مدینه ضاله - توصیف و تبیین مسائل اجتماعی
- (۳) پذیرش دخالت همه جانبه دولت - کاوش راه رهایی انسان از بیرون علم - مدینه فاسقه محصول انحراف عملی از مدینه فاضله - ارزیابی و نقد رفتارها و هنجارهای اجتماعی
- (۴) طبیعی دانستن قشر بندی اجتماعی - حفظ ظرفیت افشاگری و رهایی بخشی برای علوم اجتماعی - وجود علوم ابزاری در مدینه جاهله - پدید آوردن نظریات لازم برای دو انقلاب اجتماعی قرن های ۲۰ و ۲۱ در ایران

۵۲- هر یک از عبارات زیر با کدام مفهوم یا رویکرد در جامعه شناسی منطبق است؟

- امروزه فناوری انسان را قادر ساخته ساعت های بسیار ظریف و دقیق الکترونیکی بسازد.
- روی کار آمدن انقلاب های اجتماعی، اندیشه های جدید و شاهکارهای هنری
- مطالعه همه ابعاد یک رویداد یا پدیده اجتماعی
- هدف آن معنا بخشی و انسجام بخشی به زندگی اجتماعی است.

- (۱) ایده علوم انسانی و اجتماعی بومی - رکود اراده ها - مطالعه موردی - رویکرد تفسیری
- (۲) دانش علمی - سقوط ارزشها - قوم نگاری - رویکرد انتقادی
- (۳) دانش علمی - رکود اراده ها - مطالعه موردی - رویکرد تفسیری
- (۴) ایده علوم انسانی و اجتماعی بومی - کنش اجتماعی - قوم نگاری - رویکرد انتقادی

۵۳- در عبارات زیر چند مورد غلط است؟

- جوامع مختلف با عمل به عقاید و ارزش های حقیقی، آنها را وارد قلمرو آرمانی می کنند.
- حقایق ثابت اند اما می توانند گاه در قلمرو واقعی و گاه در قلمرو آرمانی قرار بگیرند.
- پدیده هایی که بیرون جهان اجتماعی هستند نمی توانند وارد جهان اجتماعی شوند.
- هر چه دانش اعضای یک جهان اجتماعی بیشتر باشد، آن جهان اجتماعی گسترده تر است.

- (۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

۵۴- به ترتیب «ویژگی مقاومت منفی»، «شبهات تیرانی و اُلیگارشی»، «تفاوت بیدارگران اسلامی و منورالفکران غرب گرا» کدام است؟

- (۱) همکاری با حاکم نامشروع در حد واجبات نظامیه - تعداد حاکمان - اختلاف نظر در مفهوم بیداری
- (۲) تغییر ساختار سیاسی کشور - شیوه حکومت - اختلاف نظر در مفاهیمی چون ناسیونالیسم
- (۳) همکاری با حاکم نامشروع در حد واجبات نظامیه - شیوه حکومت - اختلاف نظر در مفهوم بیداری
- (۴) تغییر ساختار سیاسی کشور - تعداد حاکمان - اندیشه سیاسی قوم گرایانه

۵۵- به ترتیب، پاسخ پرسش‌های زیر کدام‌اند؟

- متفکران پسامدرن فاقد کدام ظرفیت بودند؟

- پیامدهای اجتماعی گریز و رویگردانی از سکولاریسم کدام‌اند؟

- به ترتیب، ویژگی‌های بحران معرفتی نیمه اول قرن بیستم و نیمه دوم قرن بیستم کدام است؟

(۱) توجیه علمی حضور جهانی سیاسی و اقتصادی جهان غرب - رونق بخشیدن به بازار معنویت‌های کاذب - محدود شدن علم به امور طبیعی و زیر سؤال رفتن علم مدرن

(۲) توجیه ناسازگاری بین عملکرد اقتصادی و سیاسی غرب با توانمندی‌های معرفتی و علمی - مرعوب فرهنگ جهانی غرب شدن مهاجران ساکن کشورهای غربی - آشکار شد که علم تجربی تنها تفسیر ممکن از جهان طبیعت نیست و محدودیت‌های علم تجربی روشن شد.

(۳) توجیه علمی حضور جهانی سیاسی و اقتصادی جهان غرب - برگزاری اجلاس هزاره ادیان طی قرن بیستم - علم از داورهای ارزشی دست شست و روشن شد که علم تجربی دارای مبانی علمی تجربی است.

(۴) دفاع از ابعاد گسترده اقتصادی و سیاسی غرب - عدم رونق خرافه‌پرستی‌ها، شیطان‌پرستی‌ها و انواع بازسازی‌شده ادیان - محدودیت‌های علم تجربی روشن شد و آشکار شد که تفسیرهای متناسب با فرهنگ‌های دیگر نیز می‌تواند وجود داشته باشد.

۵۶- پاسخ پرسش‌های زیر به ترتیب کدام است؟

- فیلم سینمایی «عصر جدید» بیشترین شباهت را به کدام رویکرد دارد؟

- مفاهیمی چون شناخت عدالت و ظلم به کدام نوع از عقل به معنای خاص اشاره دارد؟

- به ترتیب، نخستین بحران اقتصادی و مهم‌ترین بحران اقتصادی در چه سالی به وجود آمد؟

- در کدام جوامع تقسیم کار گسترده وجود دارد؟

(۱) تفسیری - عقل نظری - ۱۸۲۰، بعد از جنگ جهانی دوم - مکانیکی

(۲) تبیینی - عقل عملی - ۱۸۲۰، بین دو جنگ جهانی اول و دوم - ارگانیکی

(۳) تفسیری - عقل نظری - ۱۹۲۹، بعد از جنگ جهانی دوم - مکانیکی

(۴) تبیینی - عقل عملی - ۱۹۲۹، در فاصله دو جنگ جهانی - ارگانیکی

۵۷- عبارت درست در رابطه با «ویژگی‌های علوم اجتماعی جهان اسلام در مقایسه با غرب» کدام است؟

(۱) عقلانیت در جهان اسلام، اعتبار روشنگرانه خود را از متن فرهنگ و کنش‌های عاملان می‌گیرد.

(۲) علم اجتماعی جهان اسلام، تنها درباره وضعیت مطلوب و آرمانی جامعه اسلامی و جامعه جهانی داور می‌کند.

(۳) عقلانیت مورد استفاده در جهان اسلام با ارزش‌های پیرامون خود تعامل ندارد بلکه آن‌ها را مورد نقد قرار می‌دهد.

(۴) عقلانیت جهان اسلام در تولید دانش علمی درباره محیط فرهنگی و اجتماعی، نقش محوری دارد.

۵۸- به ترتیب، کدام مورد در رابطه با «چالش جهان دوقطبی» نادرست و در رابطه با «عقل در معنای عام» درست است؟

(۱) چالشی منطقه‌ای نبود بلکه چالشی جهانی بود. - عقل انتقادی وضعیت ارزش‌های عدالت و آزادی را در روابط انسانی ارزیابی می‌کند.

(۲) از نوع چالش‌های کلان و مستمر است. - قوه‌ای است که انسان به کمک آن حقایق و قواعد جهان را می‌شناسد.

(۳) این دو قطب از نظر جغرافیایی در دو بخش متمایز و جدا قرار می‌گرفتند. - با استفاده از عقل تفسیری در سخن گفتن با دیگری، از زبان خود برای ترغیب او به انجام کاری که ما می‌پسندیم استفاده می‌کنیم.

(۴) بلوک شرق و غرب با دو سیاست و فرهنگ متفاوت، جهان را به دو قطب اصلی تقسیم کرده بودند. - عوامل مهاجرت در جمعیت‌شناسی به کمک عقل ابزاری درک می‌شود.

۵۹- به ترتیب، عبارت درست در رابطه با «رویکرد دوم نسبت به دانش عمومی و دانش علمی»، «دوران رنسانس»، «دلایل کاهش اهمیت مرزهای سیاسی» و «تقابل شمال و جنوب» کدام است؟

- ۱) دانش علمی کشف واقعیت و دانش عمومی حاصل از زندگی است. - زمینه‌های عبور از اقتصاد کشاورزی ارباب رعیتی فراهم آمد. - پدیدآمدن شرکت‌های بزرگ چندملیتی - اصطلاح استعمارگر و استعمارزده به این نکته اشاره دارد که کشورهای توسعه‌یافته، الگوی کشورهای دیگرند و سایر کشورها باید مسیر آن‌ها را ادامه دهند.
- ۲) دانش‌ها کشف و بازخوانی واقعیت نیستند بلکه بازسازی آن هستند. - زمینه‌های عبور از اقتصاد کشاورزی ارباب رعیتی فراهم آمد. - پدیدآمدن شرکت‌های بزرگ چندملیتی - منظور از جهان دوم کشورهایی هستند که در کانون بلوک غرب قرار دارند.
- ۳) دانش علمی کشف واقعیت و دانش عمومی حاصل از زندگی است. - هنرمندان این دوران به هنر یونان بازگشتند. - انباشت ثروت - تقابل شمال و جنوب تقابلی جهانی است.
- ۴) دانش‌ها کشف و بازخوانی واقعیت نیستند بلکه بازسازی آن هستند. - هنرمندان این دوران به هنر یونان بازگشتند. - گسترش صنعت ارتباطات - اصطلاح مرکز و پیرامون به نقش مرکزی کشورهای ثروتمند اشاره دارد.

۶۰- به ترتیب، پاسخ صحیح پرسش‌های زیر کدام است؟

- کدام جامعه‌شناس قصد تشخیص مجرم بودن یا نبودن افراد را با مشاهده ویژگی‌های جسمانی و ظاهری آن‌ها داشت؟
- تصمیم‌گیری درباره رفع اختلافات میان افراد و گروه‌هایی که با هم زندگی می‌کنند، چه چیزی را پدید می‌آورد؟
- «یک انسان باتقوا جهانی را تغییر می‌دهد»، به کدام نوع تأثیرات جهان‌ها بر یکدیگر اشاره دارد؟

- ۱) کنت - قدرت - جهان نفسانی بر جهان طبیعی
- ۲) لمبروزو - عمل سیاسی - جهان نفسانی بر جهان اجتماعی
- ۳) لمبروزو - سیاست - جهان اجتماعی بر جهان نفسانی
- ۴) کنت - سازمان - جهان طبیعی بر جهان اجتماعی

۶۱- فرایند شکل‌گیری شناخت عقلی جدید کدام است و غرب کدام مطلب را به نخبگان جوامع غیرغربی القا می‌کرد؟

- ۱) نادیده گرفتن شناخت عقلی و تجربی ← تردید در این روش معرفتی در دوران رنسانس ← پذیرش شناخت حسی و تجربی به عنوان تنها راه شناخت علمی ← شناخت حقایقی که پیامبران از طریق وحی درباره جامعه بشری بیان کرده‌اند یا عالمان با استدلال‌های عقلی به آن‌ها رسیده‌اند با روش حسی و تجربی ← ظهور شناخت عقلی جدید - آگاهی‌ها و علوم دیگر جوامع غیرعلمی‌اند.
- ۲) فرهنگ قرون وسطی ← بسنده کردن به شناخت شهود آباء کلیسا و کتاب مقدس ← نادیده گرفتن شناخت تجربی و عقلی ← تردید در روش معرفتی آباء کلیسا ← نادیده گرفتن شناخت شهودی و تجربی ← بسنده کردن به شناخت عقلی ← شکل‌گیری شناخت عقلی جدید - پیروی از فرهنگ غرب تنها راه پیشرفت و توسعه دیگر فرهنگ‌هاست.
- ۳) روش حسی و تجربی تنها راه شناخت پدیده‌ها ← نادیده گرفتن شناخت شهودی آباء کلیسا و کتاب مقدس ← تردید در این روش معرفتی در رنسانس ← در نظر گرفتن شناخت شهودی در شناخت پدیده‌ها ← به حاشیه رفتن شناخت تجربی ← شکل‌گیری شناخت عقلی جدید - آگاهی‌ها و علوم دیگر جوامع غیرعلمی‌اند.
- ۴) فرهنگ قرون وسطی ← معتبرترین راه شناخت جهان، کتاب مقدس و شهود آباء کلیسا ← نادیده گرفتن شناخت از راه عقل و تجربه ← تردید در روش معرفتی قرون وسطی ← بحران معرفتی رنسانس ← نادیده گرفتن وحی و شهود در شناخت علمی ← بسنده کردن به شناخت عقلی و تجربی ← شکل‌گیری شناخت عقلی جدید - پیروی از فرهنگ غرب تنها راه پیشرفت و توسعه دیگر فرهنگ‌هاست.

۶۲- به ترتیب، کدام یک از متفکران اجتماعی:

- در نیمه دوم قرن نوزدهم، لیبرالیسم اقتصادی را نقد کرد.
- معتقد بود اگر حکومت‌گران ما بگذارند سرمایه، پرسودترین راه خود را دنبال کند و کالاها قیمت مناسب خود را داشته باشند، استعداد و تلاش به پاداش طبیعی خود برسد و بلاهت و حماقت نیز مجازات طبیعی خود را ببیند، پیشرفت کشور به بهترین وجه تأمین خواهد شد.
- در نقد لیبرالیسم اولیه از دو مفهوم آزادی مثبت و آزادی منفی سخن گفته است.
- بر سر سفره گسترده طبیعت جایی برای کسانی که در فقر متولد می‌شوند وجود ندارد و طبیعت حکم به رفتن او می‌دهد و این حکم را اجرا می‌کند.

- (۱) آیزایا برلین - دیکنز - مارکس - مالتوس
 (۲) مارکس - ریکاردو - آیزایا برلین - مالتوس
 (۳) مارکس - مالتوس - آیزایا برلین - ریکاردو
 (۴) آیزایا برلین - ریکاردو - مارکس - مالتوس

۶۳- به ترتیب، پاسخ پرسش‌های زیر کدام است؟

- در چه صورت داوری درباره آرمان‌های بشر، به تمایلات افراد و گروه‌های متفرق سپرده می‌شود؟
- افزایش طلاق نمونه چیست؟
- براساس نگرشی که موضوع علوم اجتماعی و انسانی را یکسان اما روش آن دو را متفاوت می‌دانند، روش علوم اجتماعی چیست؟
- پیامد نادیده گرفتن کدام ویژگی کنش، رعایت نظم بدون توجه به آرمان‌های مورد تحقق آن است؟
- (۱) گسترش دانش وسایل - مورد تردید قرار گرفتن عقاید و آرمان‌های جهان اجتماعی - روش‌های غیرتجربی - اراده
- (۲) زوال معنا - رواج شیوه زندگی ناسازگار با عقاید و ارزش‌های یک جهان اجتماعی - همان روش علوم طبیعی - اراده
- (۳) غلبه کنش‌های عقلانی که اهداف دنیوی را تعقیب می‌کنند. - ناتوانی جهان اجتماعی در دفاع از عقاید و ارزش‌های اجتماعی خود - روش‌های غیرتجربی - معنا
- (۴) از دست رفتن دانش اهداف و ارزش‌ها - فراتر رفتن تغییرات اجتماعی از محدوده تغییرات درون جهان اجتماعی - همان روش علوم طبیعی - معنا

۶۴- هر عبارت نشانگر کدام موضوع یا مفهوم است؟

- شاهدی گویا برای حضور تاریخ‌ساز فرهنگ‌های غیرغربی بود.
  - در سخن گفتن با دیگری از زبان خود برای اصلاح یک رابطه ظالمانه استفاده می‌کنیم.
  - از دیدگاه برخی از کشورهای سلطه‌گر غرب، پاشنه آشیل ایران اسلامی است.
  - (۱) جنبش‌های استقلال‌طلبانه - عقل تجویزی - تحریم‌های نفتی
  - (۲) انقلاب‌های آزادی‌بخش - عقل تفسیری - اقتصاد
  - (۳) انقلاب اسلامی ایران - عقل انتقادی - اقتصاد
  - (۴) انقلاب اسلامی ایران - عقل در معنای عام - فرهنگ
- ۶۵- صحیح یا غلط بودن عبارات زیر را به ترتیب مشخص کنید.

- به اعتقاد بیدارگران نخستین، دلیل قدرتمندی جوامع غربی این است که عملکرد آن‌ها اغلب همان است که مورد توجه اسلام نیز می‌باشد.
- اندیشه التقاطی، آمیزه‌ای از باورها و ارزش‌هایی است که از مکاتب مختلف به صورتی سازگار در کنار هم چیده می‌شوند.
- از نظر دولت‌مردان آمریکا، انقلاب اسلامی به دلیل عدم ارتباط با بلوک شرق، دیر یا زود باید دست نیاز خود را به سوی بلوک غرب دراز می‌کرد.

- افزایش جمعیت، شاخص و نشانه جهان اجتماعی متجدد است.

- (۱) ص - غ - ص
 (۲) ص - غ - ص
 (۳) ص - غ - ص
 (۴) غ - غ - ص

۶۶- کدام گزینه درباره مفاهیم پر کاربرد در علوم تجربی، صادق است؟

- (۱) عبارت «به نظر می‌رسد هیجان خواهی بالا با مخاطره‌جویی ارتباط زیادی دارد.» نقطه آغاز کار است.
- (۲) عبارت «بررسی‌ها نشان داده که درمان‌های مغزی بر تنظیم انتقال‌دهنده‌های عصبی اثر مثبت دارند.» نمی‌تواند در زمره مجموعه‌ای از گزاره‌ها قرار گیرد.
- (۳) عبارت «منبع کنترل درونی بر عزت نفس اثر دارد.» می‌تواند باعث طرح پرسش‌هایی شود.
- (۴) عبارت «خوش‌بینی بر حس امید اثر دارد.» دارای سنجدگی نیست.

۶۷- کدام یک از عبارات زیر نمی‌تواند فرضیه‌ای در علوم تجربی محسوب شود؟

- (۱) تنها راه درمان قطعی بیماران نوروتیک درمان از طریق تداعی آزاد و تحلیل رؤیاست و هیچ راه دیگری مفروض نیست.
- (۲) والدینی که کودک را در موقعیت‌های دوگانه و متناقض قرار دهند، می‌توانند باعث ابتلای کودک به اسکیزوفرنی شوند.
- (۳) خاطرات موجود در حافظه را می‌توان براساس زمان به یادسپاری طبقه‌بندی کرد، اما طبقه‌بندی موضوعی در حافظه قابل قبول نیست.
- (۴) گذشت زمان، بیشترین تأثیر را بر تحریف‌های حافظه انسان می‌گذارد.

۶۸- به ترتیب دو گزاره زیر با کدام عبارات ارتباط بیشتری دارند؟

- قطار از جلوی چشمان کودک رد می‌شود، پس از گذشت چند دقیقه، کودک مات می‌ماند، گویا قطاری وجود نداشته است.
- کودک در مهمانی‌ها، دائم به مادر خود می‌چسبد و جایی نمی‌رود.

- (۱) این جنبه از رشد، رشد زبان را هم شامل می‌شود. - این جنبه از رشد، به بازی کودکان با یکدیگر اشاره دارد.
- (۲) این جنبه از رشد، در تعیین ادراکات نقش دارد. - این جنبه از رشد، لازمه آگاهی بیشتر است.
- (۳) این جنبه از رشد، به آگاهی دوطرفه نیازمند است. - این جنبه از رشد، بازی‌های موزی را شامل می‌شود.
- (۴) این جنبه از رشد، نیازمند رشد شناختی است. - این جنبه از رشد، به پذیرش مسئولیت‌ها اشاره دارد.

۶۹- در کدام گزینه نظر شخص صرفاً براساس پردازش ادراکی بیان شده است؟

- (۱) سیما دروغ‌گویی را کار بدی می‌داند، زیرا احساس می‌کند دروغ لکه‌ای تیره روی پاکی آدم‌هاست.
- (۲) سوگل به کتاب‌فروشی می‌رود و از کتاب‌فروش می‌خواهد کتابی به او بدهد که رنگ جلدش صورتی باشد؛ چون می‌خواهد با باقی کتاب‌های کتابخانه‌اش هماهنگ باشد.
- (۳) فرید به ساعت‌فروشی می‌رود و ساعتی تماماً مشکی را انتخاب می‌کند که علاوه بر ساعت، تاریخ را هم نشان می‌دهد و از نشان تجاری معتبر است.
- (۴) مهرداد دوست ندارد دروغ بگوید، زیرا به تازگی کارتون پینوکیو را دیده است که وقتی دروغ می‌گفت دماغش دراز می‌شد!

۷۰- در جلسه کمیته داوران برای ارزیابی عملکرد داوران در مسابقات فصل گذشته، مشخص شد داوری ۲۸ بار اعلام خطای پنالتی کرده که ۳ اعلام خطا اشتباه بوده است. در صورتی که او ۵ مرتبه متوجه تمارض مهاجم شده و اعلام پنالتی نکرده باشد و ۶ مرتبه خطای پنالتی از دید او پنهان مانده و سوت نزده باشد، به ترتیب، در مجموع چند تصمیم درست و چند تصمیم نادرست گرفته است؟
(۱) ۳۱ - ۸ (۲) ۳۰ - ۹ (۳) ۲۸ - ۱۱ (۴) ۲۰ - ۱۲

۷۱- «در طی جریان آدم‌ربایی یک دانشمند، شخص دانشمند آسیب فیزیکی در ناحیه پس سر می‌بیند. پس از نجات او توسط تیم نجات، وی ادعا می‌کند فرمول ماده اختراعی خود را به یاد می‌آورد اما آزمایش‌هایی که می‌کند، صحت آن را تأیید نمی‌کنند.» کدام گزینه با قضیه بالا ارتباط بیشتری دارد؟

- (۱) وی یک رویداد واقعی را به خاطر آورده است.
  - (۲) فراموشی رخ داده است.
  - (۳) خطای حذف کردن روی داده است.
  - (۴) برخی بخش‌ها دچار یادآوری دروغین شده‌اند.
- ۷۲- اگر انواع حافظه را براساس زمان بازیابی و گنجایش (از کم به زیاد) مرتب کنیم، به ترتیب، کدام نوع حافظه در جایگاه دوم قرار می‌گیرد؟
(۱) حافظه کوتاه‌مدت - حافظه کوتاه‌مدت
(۲) حافظه حسی - حافظه بلندمدت
(۳) حافظه کوتاه‌مدت - حافظه حسی
(۴) حافظه حسی - حافظه حسی

۷۳- کدام یک از گزینه‌های زیر از شاخص‌های تقسیم‌بندی مسئله به «خوب تعریف شده» و «خوب تعریف نشده» به حساب نمی‌آید؟

- (۱) امکان یا عدم امکان تضمین موفقیت
- (۲) تک یا چند علتی بودن مسئله
- (۳) توانایی یا عدم توانایی فهرست اقدامات
- (۴) تعریف یا ابهام در تعریف دقیق هدف

۷۴- کدام عبارت در رابطه با فرض زیر صحیح نیست؟

«مهری جهت میزبانی از دوستانش، براساس تجربیات قبلی، حدس می‌زند که آن‌ها چه غذایی دوست دارند و سپس به سراغ خرید مایحتاج مهمانی می‌رود.»

- (۱) این کار او ممکن است با خطا همراه باشد.
- (۲) روش او نیاز به پردازش عمیق اطلاعات ندارد.
- (۳) مهری در حداقل زمان توانسته غذای مهمانی خود را انتخاب کند.
- (۴) روش او تابع قواعد مشخصی است و او را در دستیابی به راه‌حل کمک کرده است.

۷۵- مینا در کنکور سراسری قبول شده است و می‌خواهد رشته تحصیلی‌اش در دانشگاه را انتخاب کند. کدام یک از گزینه‌های زیر می‌تواند دلیل «عدم کنترل هیجان‌ات» قرار بگیرد و مانع تصمیم‌گیری صحیح او شود؟

(۱) در دوران انتخاب رشته مینا دائماً به این شعر فروغ فکر می‌کرد که «چرا من این‌همه کوچک هستم؟!» بنابراین، انتخاب رشته‌اش را به عهده پدرش گذاشت.

(۲) مینا یک صفحه اینستاگرامی را درباره رشته هتل‌داری رصد کرده و آنقدر مجذوب این رشته شده بود که اصلاً نمی‌خواست به رشته دیگری فکر کند و مطمئن بود که در این رشته پذیرفته خواهد شد.

(۳) دوست مینا عقیده داشت مینا می‌تواند در رشته حسابداری موفق شود، و مینا اصلاً به این فکر نمی‌کرد که در دوره دبیرستان و قبل از آن کمترین نمرات را در درس ریاضی گرفته است و این نظر را پذیرفته بود.

(۴) انتخاب رشته حقوق به خاطر اینکه مینا از کودکی به دخترخاله خود که وکیل بود حسادت می‌کرد و دوست داشت همه افراد فامیل به او هم مثل دخترخاله‌اش احترام بگذارند.

۷۶- هر کدام از موارد زیر به ترتیب، به کدام نوع تعارض مربوط می‌شوند؟

- آرش باید به خاطر بیماری از مادرش دوری کند اما در صورت دوری کردن، برخی احتیاجات مادرش برآورده نمی‌شود.

- سمانه اگر با فردی که دوست دارد ازدواج کند، باید از وطن دور شود.

- کشور فرانسه و برج ایفل برای ایلیا بی‌نظیرند، اما زیبایی کولوستوم هم خیره‌کننده است.

(۱) گرایش / اجتناب - گرایش / اجتناب / اجتناب / اجتناب (۲) اجتناب / اجتناب - گرایش / اجتناب - گرایش / گرایش / گرایش

(۳) گرایش / اجتناب - گرایش / گرایش / اجتناب / اجتناب (۴) گرایش / اجتناب - گرایش / اجتناب - گرایش / گرایش

۷۷- هر یک از موارد زیر به ترتیب، مصداق کدام اسناد است؟

- مهدی دلیل اضافه وزن خود را استعداد ژنتیکی خود می‌داند.

- سعیده احساس می‌کند بسترهای جامعه اجازه رشد به او نمی‌دهند.

- محمد پشتیبانی عاطفی خانواده‌اش را در موفقیت تحصیلی خود کلیدی و مهم می‌داند.

- سمیه با تشویق و حمایت دوستش بیشتر از قبل پیاده‌روی می‌کند.

(۱) درونی پایدار - بیرونی ناپایدار - بیرونی ناپایدار - بیرونی ناپایدار

(۲) بیرونی پایدار - بیرونی ناپایدار - بیرونی پایدار - درونی ناپایدار

(۳) درونی پایدار - بیرونی پایدار - درونی پایدار - بیرونی پایدار

(۴) درونی ناپایدار - درونی پایدار - بیرونی ناپایدار - بیرونی ناپایدار

۷۸- چرا اگر اهدافمان را بسیار کوچک و بی‌ارزش و زودگذر انتخاب کنیم، انگیزه تلاش و عمل در ما ایجاد نمی‌شود؟

(۱) زیرا امید به موفقیت را به همراه ندارد. (۲) زیرا باعث اتلاف منابع انرژی فرد می‌شوند.

(۳) زیرا حرکت در مسیر این اهداف موفقیت تلقی نمی‌شود. (۴) زیرا از انجام آن‌ها احساس ارزشمندی و غرور نمی‌کنیم.

۷۹- «ترس از دست دادن خانواده با مرگ یکی از اقوام دور در احمدرضا شروع شد و از آن به بعد هر زمانی که تصور آسیب دیدن یکی از

نزدیکانش به ذهنش خطور می‌کرد سردرد عجیبی را تجربه می‌کرد. اضطراب مرگ اطرافیان در احمدرضا به جایی رسید که مشاور مدرسه‌اش

در جلسه اولیا و مربیان از خشم زیاد و نداشتن تمرکز او با خانواده‌اش صحبت کرد.» کدام یک از گزینه‌های زیر شرایط احمدرضا را به درستی

توصیف می‌کند؟

(۱) عامل روانی موجب ایجاد بیماری جسمانی - نداشتن تمرکز علامت شناختی و خشم علامت هیجانی

(۲) عامل روانی پیامد بیماری جسمانی - نداشتن تمرکز علامت هیجانی و خشم علامت رفتاری

(۳) عامل روانی موجب ایجاد بیماری جسمانی - نداشتن تمرکز علامت شناختی و خشم علامت رفتاری

(۴) عامل روانی پیامد بیماری جسمانی - نداشتن تمرکز علامت هیجانی و خشم علامت هیجانی

۸۰- فعالیت‌های بدنی و ورزش کردن از چه طریقی به کاهش فشار روانی افراد کمک می‌کنند؟

(۱) باعث بی‌توجهی به فشار روانی می‌گردند. (۲) باعث تمرکز بر منبع فشار می‌شوند.

(۳) باعث سبک شمردن مشکل می‌شوند. (۴) باعث اجتناب از موقعیت فشارزا می‌شوند.

جامع سوم

آزمون ۹ تیر - سال ۱۴۰۲

آزمون اختصاصی
گروه آزمایشی علوم انسانی

مدت پاسخ گویی: ۷۵ دقیقه

تعداد سؤال: ۸۰

عنوان مواد امتحانی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤالات و مدت پاسخ گویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	زمان پاسخ گویی
۱	زبان عربی	۲۰	۸۱	۱۰۰	۲۰
۲	تاریخ	۱۳	۱۰۱	۱۱۳	۲۰
۳	جغرافیا	۱۲	۱۱۴	۱۲۵	
۴	فلسفه و منطق	۲۰	۱۲۶	۱۴۵	۲۰
۵	اقتصاد	۱۵	۱۴۶	۱۶۰	۱۵

■ ■ عَيْنُ الْأَنْسَبِ لِلْجَوَابِ عَنِ التَّرْجُمَةِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (۸۱ - ۸۸)

۸۱- ﴿و لَا يَحْزُنُكَ قَوْلُهُمْ إِنَّ الْعِزَّةَ لِلَّهِ جَمِيعًا﴾:

(۱) سخنشان تو را اندوهگین نمی‌کند چون ارجمندی همه از آن خداست!

(۲) سخن آن‌ها تو را نباید اندوهگین کند زیرا ارجمندی همه از آن خداست!

(۳) نباید از سخنشان اندوهگین شوی چون ارجمندی همگی تنها برای خداست!

(۴) سخنشان نباید تو را اندوهگین نماید زیرا همه ارجمندی فقط برای خداست!

۸۲- «إِشْتَعَلَتِ النَّارُ فِي وُكُنَاتِ الطَّيْرِ وَ جَاءَ الْعَصْفُورُ عَلَى الْأَرْضِ لَكِي يَسْتَعِيثَ الْحَيَوَانَاتِ!»:

(۱) در لانه پرنده آتش شعله‌ور شد و گنجشک روی زمین افتاد و از حیوانات کمک خواست!

(۲) لانه‌های پرندگان آتش گرفت و گنجشک به زمین آمد تا از حیوانات درخواست کمک کند!

(۳) در آشیانه پرنده‌ها آتش شعله‌ور شد و گنجشک بر روی زمین آمد تا به حیوانات کمک کند!

(۴) آتش در لانه‌های پرندگان شعله‌ور شد و گنجشک روی زمین آمد تا از حیوانات کمک بخواهد!

۸۳- «يُحَيِّرُنِي مَشْهُدٌ يَفْتَحُ فِيهِ التَّمْسَاحُ فَمَهْ عِنْدَ الْإِسْتِرَاحَةِ عَلَى الشَّاطِئِ لَكِي يَدْخُلُ الرَّقْرَاقُ فِيهِ وَ يَبْدَأُ بِنَقْرِ بَقَايَا

الطَّعَامِ فِي فَمِهِ!»:

(۱) مرا حیران می‌کند صحنه‌ای که در آن تمساح هنگام استراحت بر روی ساحل دهانش را باز می‌کند تا مرغ باران وارد

آن شود و شروع به نوک‌زدن باقیمانده‌های غذا در دهان او کند!

(۲) حیرانم می‌کند صحنه‌ای که تمساح دهانش را بر روی ساحل باز می‌کند هنگامی که استراحت می‌کند برای اینکه

مرغ باران در دهانش داخل شود و باقیمانده‌های غذا را نوک بزند!

(۳) دچار حیرت می‌شوم از دیدن صحنه‌ای که تمساح در آن دهانش را هنگام استراحت بر روی ساحل می‌گشاید تا مرغ

باران در آن وارد شود و شروع به نوک‌زدن باقیمانده‌های غذا در دهانش کند!

(۴) مرا حیران می‌کند صحنه‌ای که تمساح در آن دهانش را زمان استراحت بر روی ساحل می‌گشاید تا مرغ باران را در

آن وارد کند و شروع به نوک‌زدن غذاهای باقیمانده در دهان او بکند!

۸۴- « الدلافین من الحيوانات الملیحة الذکیة التي تؤدی دوراً هاماً في السلم و الحرب في العالم! »:

(۱) دلفین‌ها از حیوانات بانمک و باهوشی‌اند که نقشی مهم در صلح و جنگ در جهان ایفا می‌نمایند!

(۲) یکی از حیوانات بانمک باهوشی که نقش با اهمیتی در صلح و جنگ دنیا دارند، دلفین‌ها هستند!

(۳) دلفین‌ها از حیوانات بازیگوش و باهوشی هستند که در صلح و جنگ در جهان، نقش مهمی دارند!

(۴) دلفین‌ها از حیوانات بانمکی‌اند که هوشمندانه در صلح و جنگ در عالم، نقشی با اهمیت ایفا می‌کنند!

۸۵- « قال خبيرُ البيئة: تلوثُ الجوِّ یُسببُ الأمطار الحمضية و یهددُ بها نظامُ الطبیعة، لِنَتَّخِذُ الإجراءات اللازمة لِرَفْعِ

أو تقلیلها!»: کارشناس محیط زیست گفت: ....

(۱) آلودگی هوا سبب باران‌های اسیدی می‌شود و با آن، نظام طبیعت تهدید می‌شود، باید برای از بین بردن یا کاهش آن

اقدامات لازم را اتخاذ نماییم!

(۲) آلودگی جوّی باران اسیدی را سبب می‌شود و به وسیله آن، نظام طبیعت تهدید می‌شود، واجب است برای از بین

بردن یا کاهش آن اقدامات لازم را اتخاذ کنیم!

(۳) آلودگی هوا موجب باران‌های اسیدی می‌شود و آن، نظام طبیعت را تهدید می‌کند، باید برای رفع یا کاهش آن

اقدامات لازم را اتخاذ کنیم!

(۴) آلودگی جوّی که با آن نظام طبیعت تهدید می‌شود، سبب باران‌های اسیدی می‌شود، باید برای رفع یا کاهش آن

اقدامات لازم را اتخاذ نماییم!

۸۶- عین الخطأ:

(۱) رأيتُ خصالاً عجیبة عند صَیْفنا تُعجِبُ أَسْرَتنا!: ویژگی‌های عجیبی را نزد مهمانمان دیدم که خانواده‌مان خوششان

می‌آمد!

(۲) لا مشكلة قادرة على هزيمة من یَعتمد على قُدْرته!: هیچ مشکلی قادر به شکست کسی که به توانایی‌های خود

تکیه می‌کند، نیست!

(۳) کثیرٌ من المُعَوِّقین الذین قد بَلغوا غایاتهم آثاروا إعجاب الأخرین!: بسیاری از معلولانی که به اهدافشان رسیده‌اند

شگفتی دیگران را برمی‌انگیزند!

(۴) إن یَصفر الحَکَم فسَیَحْرزُ المُتفرِّجون في المَلعب حُزناً!: اگر داور سوت بزند بی‌گمان تماشاچیان در ورزشگاه

ناراحت خواهند شد!

۸۷- عین الصحیح:

- (۱) لا تُشاهد نجوم كثيرة في سماء الليل!: ستاره‌های زیادی را در آسمان شب نمی‌بینی!
- (۲) غدّدُ توجّد في لسان القطّ تُفرز سائلاً مُطهراً!: غده‌هایی که در زبان گربه وجود دارند، مایعی پاک را تولید می‌کنند!
- (۳) قد أنشد هذان الشّاعران الكبيران قصيدتين عن طاق كسرى!: این دو شاعر بزرگ، دو قصیده در خصوص ایوان کسری سروده بودند!
- (۴) هذه الظّاهرة العجيبة تحدث في أمريكا الوسطى سنويّاً!: این پدیده شگفت، هر ساله در آمریکای مرکزی رخ می‌دهد!

۸۸- عین الخطأ:

- (۱) انوشیروان دستور داد که به پیرمرد دو هزار دینار داده شود!: أمر أنوشروان أن يُعطى العجوز ألفي دينار!
- (۲) خفّاش تنها حیوان پستانداری است که قادر به پرواز است!: الخفّاش هو الحيوان اللّبون الوحيد الّذي يقدر على الطّيران!
- (۳) نوبل ثروتش را برای خرید جوایز بخشید تا اشتباهش اصلاح شود!: منح نوبل ثروته لشرء الجوائز لكي يُصحّ خطؤه!
- (۴) گاهی کشاورز با کشتن حیوانات در مزرعه‌اش طبیعت را تهدید می‌کند!: قد هدّد المزارع الطّبيعة بموت الحيوانات في مزرعته!

■ ■ اقرأ النّص التّالي ثمّ أجب عن الأسئلة (۸۹ - ۹۳) بما يُناسب النّص:

إنّ الصّبر مصداق بارز من مصاديق استعمال الإرادة الانسانیة، فذو الإرادة القویة يمكن له أن یصبر و يتحمّل مرارة الصّبر و حلاوته. من الجدير بالذّکر أنّ هناك نوعین من الصبر: صبر بدون أيّ عمل، و صبر على العمل و مواصلته، و الصبر بلا عمل هو ترك المسؤولیات و الواجبات، أمّا الصّبر المقرون بالعمل فهو الصّبر الحقیقی...

قد یصبر المرء على عمل واحد فیکمله، ولكنّه قد یفقد الصّبر فلا یستطیع متابعة سلسلة أعماله في یومه أو عمره فیفشل، فلیصیر الإنسان على العمل الواحد، إضافة إلى هذا یجب الصبر على إنجاز سلسلة الأعمال الأخری الّتی یكون العمل الواحد حلقة منها.

یُقال إنّ امبراطور الصّین سأل شابّاً عن السّرّ في انتصاره و سعاده، فقال الشاب: الصّبر الصّبر... و کّرر کلمة الصّبر مائة مرّة!

٨٩- عَيْنُ الخَطَأِ:

- (١) لا يمكن أن نحصد المحاصيل إلا بعد أن نصبر لمدة معينة، و الأعمال كلها على هذا!
- (٢) الصبر دون العمل يمكن أن ينفع المرء ولكن من الأرجح أن يقترن الصبر بالعمل!
- (٣) إنّ الأعمال في الحياة بحاجة إلى عنصر الصبر مهما كانت كبيرة أو صغيرة!
- (٤) تتجلى إرادة المرء في الصبر على ما يقوم به طوال الحياة!

٩٠- عَيْنُ الخَطَأِ عن الشاب الصيني:

- (١) إنّ الصبر هو العامل الوحيد لنجاحه في الحياة!
- (٢) إنّ كان يصبر على عمله و مواصلته صبراً حقيقياً!
- (٣) إنّ الصبر يظهر في عمله و سلوكه و كلامه أيضاً!
- (٤) إنّ واصل طريقه نحو النجاح و قد وجد أسرار النجاح!

٩١- عَيْنُ ما لم يُذكر في النص:

- (١) أي صبر يؤدي إلى السعادة؟!
- (٢) أي صبر هو المطلوب؟!
- (٣) كيف يواصل الناجحون سلسلة الأعمال؟!
- (٤) كيف يكتسب المرء القدرة على الصبر؟!

■ عَيْنُ الخَطَأِ في الإعراب و التحليل الصرفي (٩٢ و ٩٣)

٩٢- « استعمال - يتحمّل - المقرون - يصبر »:

- (١) يتحمّل: فعل مضارع - للمفرد المذكر الغائب - مزيد ثلاثي من باب تفعل - معلوم / فعل و فاعل
- (٢) المقرون: مفرد مذكر - اسم مفعول (مصدره: اقتران) - معرف بأل - معرب / صفة، و موصوفها: الصبر
- (٣) يصبر: مضارع - مجرد ثلاثي (مصدره: صبر، دون حرف زائد) - لازم / فعل و فاعله: الإنسان، حرف اللام فيه يدل على الأمر

- (٤) استعمال: اسم - مصدر (من فعل مزيد ثلاثي، و له ثلاثة حروف زائدة) - معرب / مضاف اليه و مجرور

بالكسرة، و مضافه: مصاديق

٩٣- « إنجاز - الأخرى - يُقال - كَرَّر »:

- (١) إنجاز: اسم - مصدر (من باب افعال، التّون من حروفه الأصليّة) - معرب / مجرور بحرف الجرّ
- (٢) الأخرى: اسم تفضيل - مفرد مؤنث (على وزن: فُعْلى) - معرفة - معرب / صفة؛ و موصوفها: الأعمال
- (٣) يُقال: فعل مضارع - للمفرد المذكر الغائب - مزيد ثلاثي، و له حرف زائد واحد - مجهول / الجملة إسمية
- (٤) كَرَّر: فعل ماض - مزيد ثلاثي (من باب تفعيل، بزيادة حرف زائد واحد) - معلوم - متعدّد / مفعوله: كلمة

■ ■ عَيْنُ الْمُنَاسِبِ لِلْجَوَابِ عَنِ الْأَسْئَلَةِ التَّالِيَةِ (٩٤ - ١٠٠)

٩٤- عَيْنُ الْخَطَأِ فِي ضَبْطِ حَرَكَاتِ الْحُرُوفِ:

- (١) تَنْقَلُ النَّاقِلَاتُ مُشْتَقَّاتِ النَّفْطِ مِنَ الْمَصَافِي إِلَى مَحَطَّاتِ الْوَقُودِ فِي الْبِلَادِ!
- (٢) مِنْ أَخْلَاقِ الْجَاهِلِ الْإِجَابَةُ قَبْلَ أَنْ يَسْمَعَ وَ الْمُعَارَضَةُ قَبْلَ أَنْ يَفْهَمَ!
- (٣) عَلَيْنَا أَنْ نَعْلَمَ أَنَّ تَبَادُلَ الْمَفْرَدَاتِ بَيْنَ اللُّغَاتِ فِي الْعَالَمِ أَمْرٌ طَبِيعِيٌّ!
- (٤) إِذَا طَلَبْتَ أَنْ تَتَجَحَّ فِي عَمَلِكَ فُؤْمٌ بِهِ وَحِيداً وَ لَا تَتَوَكَّلْ عَلَى النَّاسِ!

٩٥- عَيْنُ غَيْرِ الْمُنَاسِبِ حَسَبِ الْمَفْهُومِ:

- (١) الندم على السكوت خيرٌ من الندم على الكلام!؛ پشیمان ز گفتار دیدم بسی
- (٢) أ تَأْمُرُونَ النَّاسَ بِالْبِرِّ وَ تَنْسَوْنَ أَنْفُسَكُمْ!؛ ترک دنیا به مردم آموزند خویشتن سیم و غله اندوزند
- (٣) قُلْ لَا أَمْلِكُ لِنَفْسِي نَفْعاً وَ لَا ضَرّاً إِلَّا مَا شَاءَ اللَّهُ!؛ تا به بازار جهان سوداگریم گاه سود و گاه زیان می آوریم
- (٤) عداوة العاقل خيرٌ من صداقة الجاهل!؛ اگر عاقل بود خصم تو بهتر که با نادان شوی یار و برادر

٩٦- عَيْنُ الصَّحِيحِ فِي عَلَامَاتِ الْإِعْرَابِ:

- (١) كَانَتْ لِحَبِيبِي مَزْرَعَةٌ كَبِيرَةً فِي قَرْيَةٍ جَمِيلَةٍ! (٢) بَسَاتِينَ الْأَغْنِيَاءِ الْمُؤْمِنُونَ مَفْتُوحَةً لِلضُّعْفَاءِ!
- (٣) إِنَّ السَّمَكِ الْمَدْفُونِ يَعِيشُ فِي حُفْرَةٍ صَغِيرَةٍ! (٤) لَا تَلْمِذٌ حَاضِرًا فِي صَالَةِ امْتِحَانَاتِ الْمَدْرَسَةِ!

٩٧- عَيْنِ الإِسْمِ التَّنَكَّرَةِ يُتْرَجَمُ مَعْرِفَةً:

- (١) علينا أن لا نَعْتَمِدَ على أشخاصٍ لا نَعْرِفُهُمْ!
- (٢) شَلَّالٌ يَاسُوجٌ الجَمِيلُ يَجْذِبُ سُبَّاحاً من كُلِّ البِلَادِ!
- (٣) الحَقْلُ أَرْضٌ تُزْرَعُ فِيهَا أنواعُ الخَضِرَاوَاتِ و الفَوَاكِهِ!
- (٤) رِسَالَةُ الإِسْلَامِ على مَرِّ العَصُورِ قَائِمَةٌ على أساسِ المَنْطِقِ!

٩٨- عَيْنِ خَبَرِ «كَانَ» مُخْتَلِفاً:

- (١) كانَ فَلَاحُ المِزْرَعَةِ المُجَدِّ حَصَدَ مَحَاصِيلِ المِزْرَعَةِ بِمِسانِدَةِ أَصْدِقَائِهِ!
- (٢) كانَ التَّلَامِيذُ قد اقْتَرَحُوا على المَعْلَمِ أن يَشْتَرِكُوا في المِسابِقَةِ!
- (٣) كانَ صَدِيقِي يَسْمَعُ أشْعَارَ هَذَا الشَّاعِرِ حَوْلَ حُبِّ الوِطَنِ!
- (٤) كانَ الطَّالِبُ الَّذِي قد وَصَلَ إلى دَرَجَاتٍ رَفيعةٍ، مَسْرُوراً!

٩٩- عَيْنِ ما لا يُنَاسِبُ الفِراغَ: « يا إلهي و ربِّي؛ . . . . »

- (١) طَهَّرَ جَسَدِي مِنَ الأَلَمِ و اشْفِنِي!
- (٢) أَخَافُ مِنَ ذُنُوبِ نَسِيئَتِهَا و أَنْتَ لَمْ تَنْسَها!
- (٣) يَسْتَجِيبُ لِي رِغْمَ أخطائي!
- (٤) لا تَحْمِلْنِي ما لا طَاقَةَ لِي بِهِ!

١٠٠- عَيْنِ مِصْدَراً يُؤَكِّدُ فِعْلَهُ:

- (١) في تلكِ الأَيَّامِ كُنْتَ تَسْتَطِيعُ أن تَعْبُدَ رَبَّكَ مُطِيعاً وَلَكِنَّكَ لَمْ تَفْعَلْ ذَلِكَ!
- (٢) يَثِيرُ قَفْزُ السَّمَكِ الطَوِيلِ تَعْجُبُ النَّاسِ إِثارةً عِنْدَ المِشاهِدَةِ!
- (٣) لِمَ يُفَرِّقُ بَعْضُ النَّاسِ بَيْنَ أَطْفالِهِم تَفْرِيقاً يُزَعِجُ الآخِرِينَ!
- (٤) أُخْتِي الصَّغِيرَةُ قد تَتَّامُ نوماً طَوِيلاً طَوِيلَ النَّهارِ!

۱۰۱- کدام گزینه به ترتیب اطلاعات صحیحی درباره «مبدأ گاه‌شماری اوستایی»، «گاه‌شماری رایج در عصر ساسانیان» و «اصلاح گاه‌شماری رومی

در سال ۴۶ ق.م» ارائه می‌دهد؟

- (۱) به تخت نشستن هر پادشاه - بابلی - پاپ گرگوار سیزدهم
- (۲) ورود آریایی‌ها به ایران - بابلی - ژولیوس سزار
- (۳) به تخت نشستن هر پادشاه - اوستایی - ژولیوس سزار
- (۴) ورود آریایی‌ها به ایران - اوستایی - پاپ گرگوار سیزدهم

۱۰۲- کدام گزینه درباره اوضاع سیاسی چین باستان، درست است؟

- (۱) مانند تمدن‌های سومر و مصر، شامل چند دولت‌شهر بود که زیر نظر جنگاوران اداره می‌شدند.
- (۲) با یورش‌های پیاپی اقوام بیابان‌گرد در مرکز و شمال غربی روبه‌رو بود.
- (۳) از همان ابتدا تحت فرمان یک دودمان قرار داشتند و سلسله‌هایی این سرزمین را اداره می‌کردند.
- (۴) سلسله‌های حکومتی آن تا قرن‌ها از نظر سیاسی و جغرافیایی به صورت یکپارچه بر این سرزمین فرمان می‌راندند.

۱۰۳- کدام گزینه در مورد سنگ‌نوشته‌ها و لوح‌های گلی دوره هخامنشیان نادرست است؟

- (۱) پنج ستون از سنگ‌نوشته بیستون، به شرح وقایع دوران آغازین فرمانروایی داریوش بزرگ اختصاص دارد.
- (۲) در کاوش‌های تخت‌جمشید بیش از سی هزار لوح گلی به زبان ایلامی کشف شده است.
- (۳) سنگ‌نوشته شاپور یکم در کعبه زرتشت در جیرفت به شرح جنگ‌های این پادشاه با یونانیان اشاره دارد.
- (۴) این لوح‌ها اطلاعات سودمندی درباره اوضاع اقتصادی و اجتماعی و تشکیلات اداری این دوره، ارائه می‌دهند.

۱۰۴- داریوش یکم هخامنشی به چه منظوری به مناطق دوردست در شمال دریای سیاه و جنوب روسیه کنونی لشکرکشی کرد؟

- (۱) سرکوب گنومات مغ
- (۲) سرکوب شورشیان و مدعیان قدرت
- (۳) تصرف جزایر دریای اژه
- (۴) دفع حملات قبایل صحراگرد سکایی

۱۰۵- کدام گزینه در مورد قیام عباسیان صحیح نیست؟

- (۱) بنی‌عباس، برای عدم شناسایی هویت رهبر واقعی بدون اسم بردن از فرد خاصی، مردم را به حکومت آل محمد فرامی‌خواندند.
- (۲) خاندان عباسی برای مبارزه با امویان، شبکه منظمی از داعیان را به‌وجود آورد که به صورت سری فعالیت می‌کرد.
- (۳) تبلیغات داعیان عباسی بسیار زیرکانه و حساب‌شده بود و نخست معايب حکومت بنی‌امیه را بیان می‌کردند.
- (۴) داعیان عباسی، کانون فعالیت‌های خود را مناطق نزدیک به مرکز خلافت، به‌خصوص تیسفون قرار داده بودند.

۱۰۶- کدام گزینه در مورد نبردهای اعراب مسلمان با سپاهیان ساسانی، نادرست است؟

- (۱) در زمان یزدگرد سوم، سپاه ایران با شکست اعراب مسلمان در جنگ جسر یا پل، بیشتر متصرفات آنان را پس گرفت.
- (۲) اعراب مسلمان نخست در قادسیه سپاه ایران را به سختی شکست دادند.
- (۳) پس از سقوط تیسفون، بقایای ارتش ساسانی در جلولا گرد هم آمدند و با مهاجمان جنگیدند و پیروز شدند.
- (۴) پیروزی اعراب مسلمان در جنگ نهاوند سرنوشت حکومت ساسانی را قطعی کرد.

۱۰۷- عبارات کدام گزینه در رابطه با حکومت علویان طبرستان درست است؟

- (الف) روابط حکومت علویان طبرستان با خلافت عباسی فراز و نشیب زیادی داشت.
- (ب) امیران شیعه‌مذهب این سلسله که از سادات علوی به‌شمار می‌رفتند، خود مدعی خلافت بودند.
- (ج) بیشتر دوران حکومت علویان طبرستان به کشمکش و جنگ با لشکریان طاهریان و سامانیان سپری شد.
- (د) امیران این سلسله خیال حمله به بغداد و نابودی خلافت عباسی را در سر می‌پروراندند.

(۱) ب و ج

(۲) ب و د

(۳) الف و د

(۴) الف و ب

۱۰۸- کدام گزینه درباره نگارگری در عصر ایلخانی و تیموری، درست نیست؟

- (۱) هنر نگارگری و نقاشی عصر ایلخانی جدا از سنت نقاشی ایرانی و چینی بود.
- (۲) در عصر ایلخانان هنر نگارگری بیشتر در کتاب‌آرایی و مصور ساختن کتاب‌های تاریخی نمود پیدا کرد.
- (۳) در عصر تیموریان مصور کردن کتاب‌ها از نجوم گرفته تا شاهنامه و دیوان‌های شعر به لحاظ کمی و کیفی افزایش یافت.
- (۴) هنر نگارگری و نقاشی در زمان جانشینان تیمور به‌ویژه در خراسان گسترش یافت.

۱۰۹- براساس نظریه‌های مبتنی بر اندیشه انسان‌گرایی در دوران رنسانس، هدف آموزش و پرورش کدام مورد است؟

- (۱) تربیت دانشمندان برجسته
- (۲) تربیت شهروندان فعال در حیات شهری
- (۳) تعالی و رشد روحی و جسمی انسان
- (۴) شکوفایی استعدادها و توانمندی‌های بالقوه انسان

۱۱۰- موارد زیر به ترتیب مربوط به کدام یک از مورخان عصر قاجار است؟

«نخستین کسی که واقعیت قتل امیرکبیر را بازتاب داده است. - تاریخ‌نویسی سنتی را به شیوه علمی نقد کرد. - یکی از پیشگامان انتقاد به

تملق و متکلف‌نویسی است.»

(۱) خاوری شیرازی - میرزا فتحعلی خان آخوندزاده - میرزا محمدجعفر خورموجی

(۲) میرزا محمدجعفر خورموجی - میرزا فتحعلی خان آخوندزاده - خاوری شیرازی

(۳) میرزا فتحعلی خان آخوندزاده - میرزا محمدجعفر خورموجی - خاوری شیرازی

(۴) میرزا محمدجعفر خورموجی - خاوری شیرازی - میرزا فتحعلی خان آخوندزاده

۱۱۱- کدام بناهای ساخته شده در عصر قاجار، به بناهای کارت‌پستالی معروف شدند؟

(۱) بناهایی کوچک و تزیینی که با کاربرد تفریحی ساخته می شدند.

(۲) بناهایی که به وسیله معماران سنتی با طرحی جدید، ساخته می شدند.

(۳) بناهایی که به تقلید از بناهای اروپایی ساخته می شدند.

(۴) سفارت‌خانه‌های کشورهای اروپایی که براساس معماری جدید ساخته می شدند.

۱۱۲- کدام یک از موارد زیر در مورد اقدامات رضاشاه در زمینه قرارداد نفتی ایران و انگلیس (۱۹۳۳م/۱۳۱۲ش)، نادرست است؟

(۱) در قرارداد جدید، سهم ایران نسبت به قرارداد قبلی اندکی کاهش یافت.

(۲) رضاشاه امتیازنامه داری را یک طرفه لغو کرد.

(۳) محدوده جغرافیایی قرارداد به میدان‌های نفتی شناخته شده جنوب کشور، محدود گردید.

(۴) در قرارداد جدید ۳۰ سال به مدت قرارداد افزوده شد.

۱۱۳- کدام یک از گزینه‌های زیر، از اقدامات سازمان مجاهدین خلق در دوران دفاع مقدس نیست؟

(۱) ایجاد آشوب در داخل کشور و ترور بسیاری از مسئولان و مردم عادی

(۲) همکاری نظامی با ارتش بعثی در سرکوب و کشتار مخالفان صدام

(۳) دادن اطلاعات سری و نظامی کشور به رژیم صدام و دیگر دشمنان خارجی

(۴) تهاجم به داخل خاک ایران پیش از پذیرش قطعنامه ۵۹۸

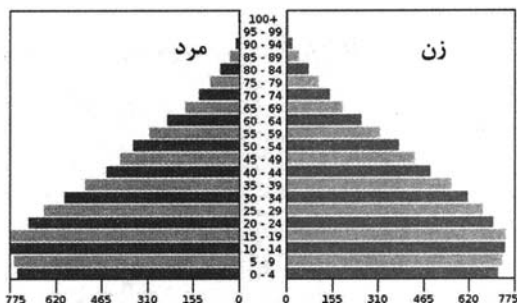
۱۱۴- کدام یک از موارد زیر با سؤال کلیدی جغرافیا در ارتباط نیست؟

- (۱) زلزله رودبار با قدرت ۷/۴ ریشتر از بزرگ‌ترین زلزله‌های به‌وقوع پیوسته در کشور ما بوده است.
- (۲) زیرساخت‌های ضعیف شهری و قدیمی بودن کانال‌های روبسته، از عوامل طغیان سیل در شهر ایلام بوده است.
- (۳) استفاده از شیوه‌های نادرست در برافروختن آتش توسط مردم، حوادث ناگهانی و سهل‌انگاری مردم از دلایل وقوع آتش‌سوزی‌های زاگرس است.
- (۴) در تابستان جرقه کوچکی می‌تواند، آتش به جان جنگل‌های ایران ببندازد.

۱۱۵- کدام گزینه از ویژگی‌های «دریاچه‌های فصلی» در ایران است؟

- (۱) در دوره سرد سال، وسعت بیشتری پیدا می‌کنند.
- (۲) در طول سال، آب بعضی از آن‌ها شور و برخی دیگر شیرین است.
- (۳) آب این دریاچه‌ها از طریق رودهای پرآب، تأمین می‌شود.
- (۴) گرم شدن عمومی هوا سبب تغییرات سطح آب آن‌ها در فصل تابستان شده است.

۱۱۶- همه گزینه‌ها از نتایج قابل پیش‌بینی هرم سنی کشور فرضی زیر است؛ به جز:

- (۱) افزایش میزان رشد موالید
- (۲) افزایش درصد جمعیت فعالان اقتصادی
- (۳) بالا بردن امکانات آموزشی و ایجاد فرصت‌های تحصیلی، تفریحی و رفاهی برای جوانان
- (۴) عدم تعادل نسبت جنسیتی و سنی

۱۱۷- متن زیر به کدام موضوع در رابطه با نواحی اشاره دارد؟

«در فیلیپین نوع برنامه‌ریزی و بودجه‌ای که به نواحی مختلف کشور اختصاص می‌یابد بر توزیع امکانات و تجهیزات در نواحی مختلف اثر می‌گذارد.»

- (۱) انسان‌ها برای زندگی و بهره‌برداری از محیط طبیعی از شیوه‌ها و ابزارهای متفاوتی استفاده می‌کنند.
- (۲) نواحی بر روی یکدیگر تأثیر می‌گذارند و همه آن‌ها تحت تأثیر یکدیگرند.
- (۳) انسان‌ها با پیشرفت در دانش و تولید ابزار و فناوری بر محیط‌های طبیعی غلبه کرده و آن‌ها را کنترل می‌کنند.
- (۴) حکومت‌ها و تصمیم‌گیری‌های سیاسی بر نواحی تأثیر می‌گذارند.

۱۱۸- در کدام گزینه دلیل شکل‌گیری کمربندهای فشار و پیامد آن به‌درستی آمده است؟

- (۱) اختلاف فشار - تغییرات آب و هوایی
 (۲) تنوع دما - وزش بادهای
 (۳) جابه‌جایی توده‌های هوا - توزیع بارش نامساوی
 (۴) دریافت نامساوی انرژی خورشید - گردش عمومی جو

۱۱۹- کدام گزینه عبارت زیر را به‌درستی تکمیل می‌کند؟

«در شرایط آب و هوایی ... ، در اثر هوازدگی ... ، فرآیند انحلال کانی‌های تشکیل‌دهنده سنگ‌ها به شدت افزایش می‌یابد.»

- (۱) گرم و خشک - شیمیایی
 (۲) کوهستانی - فیزیکی
 (۳) گرم و مرطوب - شیمیایی
 (۴) معتدل خزری - فیزیکی

۱۲۰- در کدام گزینه پیامد متن زیر آمده است؟

«امروزه صاحبان اغلب مزارع تک‌محصولی تخصصی (پلانتیشن‌ها) شرکت‌های بزرگ چندملیتی هستند؛ زیرا این‌گونه مزارع به سرمایه‌گذاری

زیادی نیاز دارند.»

- (۱) کشورهای صاحبان این شرکت‌ها بازار مناسبی برای تولیدات آن‌ها هستند.
 (۲) این شرکت‌ها از این طریق سود و امتیازات زیادی به‌دست می‌آورند.
 (۳) کالاها و خدمات تولیدشده را به فروش می‌رسانند.
 (۴) از فناوری، نیروی ماهر و حمل و نقل پیشرفته کشورهای که این مزارع در آن‌ها واقع شده، بهره می‌برند.

۱۲۱- با توجه به مقیاس فضای جغرافیایی و نظام مدیریتی که یک فضای جغرافیایی را اداره می‌کند، نقشه زیر کدام یک از انواع ناحیه سیاسی را

نشان می‌دهد؟

- (۱) ناحیه سیاسی فراملی
 (۲) ناحیه سیاسی ملی
 (۳) ناحیه سیاسی فراملی (منطقه‌ای)
 (۴) ناحیه سیاسی ویژه

۱۲۲- همهٔ موارد از ویژگی‌های مگالاپلیس‌ها به‌شمار می‌آیند؛ به‌جز:

الف) به‌طور معمول در امتداد راه‌های ارتباطی شکل می‌گیرند.

ب) معمولاً به آن‌ها کلان‌شهر هم گفته می‌شود.

ج) در نتیجهٔ پیوند خوردن حومه‌ها و شهرک‌های اقماری مادرشهرها، به یکدیگر به‌وجود آمده‌اند.

د) بزرگ‌ترین و مهم‌ترین شهر در یک کشور به‌شمار می‌آیند.

الف و ب (۱)   ب و د (۲)   ج و د (۳)   الف و ج (۴)

۱۲۳- با استفاده از کدام قابلیت سامانهٔ اطلاعات جغرافیایی می‌توان در جهت برنامه‌ریزی و مدیریت شهرها و روستاها اقدام کرد؟

۱) دسترسی سریع به حجم زیاد اطلاعات

۲) ارتباطات متعدد پدیده‌ها با یکدیگر

۳) جمع‌بندی و تلفیق لایه‌های مختلف

۴) تجزیه و تحلیل اطلاعات مکانی

۱۲۴- در ارتباط با «گسل‌های همگرا» نمی‌توان گفت:

۱) با آزاد شدن انرژی، شروع به از هم گسیختگی می‌کنند.

۲) در محل آن‌ها، احتمال تشکیل جزایر آتشفشانی وجود دارد.

۳) در امتداد آن‌ها، جابه‌جایی زمین روی می‌دهد.

۴) تداوم حرکت، موجب تجمع دوبارهٔ انرژی در آن‌ها می‌شود.

۱۲۵- کدام گزینه عبارت زیر را به‌درستی کامل می‌کند؟

«ساختن دیواره‌های سیمانی و سنگ‌چین کردن کناره‌ها موجب ... سیل می‌شود و ... را به‌دنبال دارد.»

۱) وقوع یا تشدید - کاهش نفوذپذیری خاک و افزایش سرعت رواناب

۲) کنترل یا مهار - بازتر شدن مسیر آبراهه و تخلیهٔ تدریجی جریان آب حاصل از بارش

۳) وقوع یا تشدید - تنگ‌تر شدن مجرای رود و سرریز شدن سیل

۴) کنترل یا مهار - کاهش شیب مسیر رودخانه و هدایت و اصلاح شیب آبراهه

۱۲۶- در کدام گزینه دلالت لفظ بر معنا در کلمات مشخص شده یکسان است؟

- (۱) گناه بخت پریشان و دست کوتاه ماست - سر آن ندارد امشب که برآید آفتابی - باده در دست و گل اندر آغوش
- (۲) ز خاک من اگر گندم برآید - محتاج قصه نیست گرت قصد خون ماست - شمع را باید از این خانه به در بردن و کشتن
- (۳) خرد را مکن با دل اندر مفاک - خون تیره شدهست آب سرم - خواهیم شدن به میکده گریان و دادخواه
- (۴) دست در حلقه آن زلف دو تا نتوان کرد - برآشفت ایران و برخاست گرد - به یاد روی شیرین بیت می گفت

۱۲۷- کدام گزینه بیانگر یک دسته‌بندی صحیح است؟

- (۱) سبز < گیاه < درخت < میوه سیب سبز
- (۲) مایع < فلز < رسانای جریان الکتریسیته < جیوه
- (۳) کم < کم متصل ثابت < کم متصل ثابت سه بعدی < زمان
- (۴) کلمه < بیانگر انجام کار یا وقوع حالت < فعل < فعل ماضی

۱۲۸- کدام یک از تعریف‌های زیر نسبت به مفهوم مجهول از جهتی اعم و از جهتی اخص می‌باشد؟

- (۱) فلز: عنصری که هادی الکتریسیته است.
- (۲) مربع: پاره‌خط چهارضلعی
- (۳) تعریف: مجموعه‌ای از امور معلوم برای شناخت امری مجهول
- (۴) پرنده: حیوانی که پرواز می‌کند.

۱۲۹- تعداد قضایای موجه در کدام گزینه بیشتر از سایر گزینه‌ها است؟

(۱) در هوایت بی‌قرارم روز و شب	سر ز پایست برن‌دارم روز و شب
(۲) روی تو خوش می‌نماید آینه ما	کآینه پاکیزه است و روی تو زیبا
(۳) عاشقی را چه نیاز است به توجیه و دلیل	که تو ای عشق همان پرسش بی‌زیرایی
(۴) با من که به چشم تو گرفتارم و محتاج	حرفی بزن ای قلب مرا برده به تاراج

۱۳۰- در صورت صدق قضیه «برخی ماهیت‌ها وجود ندارند.» و فرض رابطه عموم و خصوص من‌وجه بین موضوع و محمول، صدق کدام قضیه

ضروری است؟

- (۱) هر ماهیتی معدوم است.
- (۲) هر شیء دارای ماهیتی دارای وجود است.
- (۳) برخی موجودات دارای ماهیت نیستند.
- (۴) هیچ ماهیتی موجود نیست.

۱۳۱- کدام گزینه درباره استدلال زیر درست است؟

«بعضی کتاب‌های من دست دوم هستند. در این کتاب‌فروشی، هر کتاب که ارزان‌تر از قیمت پشت جلد باشد، برای من است؛ پس در این

کتاب‌فروشی، بعضی کتاب‌های دست دوم، ارزان‌تر از قیمت پشت جلد هستند.»

- (۱) قیاس اقترانی درستی نیست؛ زیرا حد وسط به درستی تکرار نشده است.
- (۲) قیاس اقترانی شکل چهارم است و همه شرایط معتبر بودن قیاس را دارد.
- (۳) قیاس اقترانی شکل اول است؛ ولی مقدمه اول و دوم جابه‌جا نوشته شده‌اند.
- (۴) قیاس اقترانی نامعتبر است؛ زیرا شرط دوم از شرایط اعتبار قیاس را ندارد.

۱۳۲- کدام یک از گزینه‌های زیر مبنای فلسفی متفاوتی با سایر گزینه‌ها دارد؟

- (۱) تکامل جوامع تابع یک ضرورت تاریخی بوده و در کنترل افراد نیست.
- (۲) فرد جزء جدایی‌ناپذیر جامعه است و هویت شخص در فرهنگ جامعه محو می‌شود.
- (۳) منظور از تأثیر جامعه بر فرد، همان تأثیر دیگر افراد جامعه بر فردی خاص است.
- (۴) جامعه آثار و خواص ویژه‌ای دارد که در افراد انسانی مشهود نیست و اصالت با آن است.

۱۳۳- کدام گزینه با توجه به تمثیل غار افلاطون صحیح است؟

- (۱) هدف افلاطون از این تمثیل نشان دادن چگونگی کاستن از مغالطات است.
- (۲) از نظر افلاطون عامل‌رهایی فرد از عادات و باورهای غیرمنطقی وجود یک راهنما و مربی است.
- (۳) این تمثیل صرفاً بیانگر بخش معرفت‌شناسی فلسفه افلاطون است و بحثی در باب وجود ارائه نمی‌کند.
- (۴) نهایی‌ترین شناختی که انسان طبق این تمثیل به آن می‌رسد، پی‌بردن به حقیقی نبودن سایه‌ها است.

۱۳۴- زادگاه فلسفه یونانی ... بوده است و در ... مباحث فلسفی پایه‌گذاری شد.

- (۱) کل سرزمین یونان باستان واقع در غرب آسیا - قرن ششم میلادی
- (۲) ایونیا واقع در ترکیه فعلی - شش قرن پیش از میلاد
- (۳) سرزمین ایونیا واقع در یونان فعلی - شش قرن پیش از میلاد
- (۴) آتن پایتخت یونان - قرن ششم میلادی

۱۳۵- کدام عبارت بیانگر شک در اصل امکان شناخت است؟

- (۱) ما توان شناخت و درک بسیاری چیزها را نداریم.
- (۲) شناخت موضوعات مابعدالطبیعی برای انسان بسیار مشکل است.
- (۳) شناخت عبارت است از تصور شخصی که ارتباطی با واقعیت بیرونی ندارد.
- (۴) به‌دلیل صیوروت دائمی محسوسات، شناخت انسان در مورد آن‌ها همواره خطاپذیر است.

۱۳۶- کدام گزینه با توجه به نظرات فیلسوفان مسلمان پیرامون ابزارهای معرفت صحیح است؟

- (۱) این سینا در کتابی به تبیین و بررسی کامل معرفت شهودی و ارتباط آن با فلسفه می‌پردازد.
- (۲) سهروردی شهود قلبی را هم معتبر می‌داند و عموم شهودهای قلبی مبنای دستگاه فلسفی او قرار گرفتند.
- (۳) ملاصدرا در کنار استدلال عقلی و شهود قلبی از آیات قرآن و روایات دینی در مقدمات استدلال‌هایش بهره گرفت.
- (۴) فارابی در حالی که برای شناخت قلبی و بی‌واسطه ارزش معرفتی قائل بود، اما آن را وارد بحث‌های عقلی و استدلالی نمی‌کرد.

۱۳۷- کدام گزینه درباره‌ی نظر فیلسوفان یونان باستان نسبت به نفس نادرست است؟

- (۱) افلاطون معتقد است که جزء عقلانی انسان محدودیت‌های بدن انسان را ندارد.
- (۲) ارسطو بر این باور است که نفس هنگام تولد انسان هیچ‌گونه علم یا احساسی ندارد.
- (۳) از نظر افلاطون مراقبت از نفس باید وظیفه‌ی اصلی هر کس باشد تا از نابودی آن جلوگیری کند.
- (۴) ارسطو معتقد است که هر موجود زنده‌ای نفس دارد ولی نفس ناطقه به انسان اختصاص دارد.

۱۳۸- فیلسوفان ماتریالیست ... حکیمانی همچون ارسطو و افلاطون، حسن و قبح را در افعال اخلاقی ... می‌دانند و معتقدند ...

- (۱) برخلاف - ذاتی - معیار خوب یا بد بودن یک عمل، فایده‌ی آن برای انسان است.
- (۲) برخلاف - اعتباری - انسان خوب و بد را خودش بر اعمال اطلاق می‌کند.
- (۳) همچون - اعتباری - منشأ پیدایش اخلاقیات نیاز انسان به زندگی اجتماعی است.
- (۴) برخلاف - اعتباری - انسان حسن و قبح اعمال را با تجربه کردن کشف می‌کند.

۱۳۹- با توجه به بحث اقسام روابط مفاهیم با وجود و تقسیم حمل به اولی ذاتی و شایع صنعتی به ترتیب هر یک از قضایای زیر چه نوع حملی دارند؟

- خداوند موجود است.
- آب مایع است.
- دایره‌ی پنج‌ضلعی وجود دارد.

- (۱) ضروری و اولی ذاتی - ضروری و اولی ذاتی - امتناعی و شایع صنعتی
- (۲) ضروری و شایع صنعتی - ضروری و اولی ذاتی - امتناعی و اولی ذاتی
- (۳) ضروری و اولی ذاتی - امکانی و شایع صنعتی - امتناعی و اولی ذاتی
- (۴) ضروری و شایع صنعتی - امکانی و شایع صنعتی - امتناعی و شایع صنعتی

۱۴۰- کدام گزینه درباره اصل «سنخیت میان علت و معلول» و «وجوب علی و معلولی» صحیح است؟

- (۱) انکار هر یک از این اصول به نفی دیگری می‌انجامد.
- (۲) هر دو پشتوانه نظم و آثار خاص اشیاء در جهان هستند.
- (۳) نظام حتمی و لایتخلف جهان از آثار این دو اصل به‌شمار می‌رود.
- (۴) نفی هر یک از آن‌ها به معنای وقوع صدفه و نقض اصل علیت است.

۱۴۱- کدام گزینه در مورد خدای افلاطون صحیح است؟

- (۱) به دلیل فرهنگ چندخدایی یونانی، نمی‌توان آن را با خدای ادیان یکی دانست.
- (۲) او خداوند را صانع و خالق هدف‌دار می‌داند و در نتیجه او را هم‌مرتبه با همین جهان می‌داند.
- (۳) از نظر افلاطون خدا موجودی ثابت و نامتغیر است که دیدنی نیست و با عقل نمی‌توان او را دریافت.
- (۴) ابتدایی‌ترین صورت برهان نظم در آثار او یافت می‌شود که مبتنی بر فرمان‌روایی عقل بر کل جهان است.

۱۴۲- کدام گزینه در مورد سرگذشت عقل در دوره اول حاکمیت مسیحیت در اروپا صحیح است؟

- (۱) در انتهای این دوره تاریخی عقل تنها معیار درستی و نادرستی افکار و عقاید در اروپا تلقی می‌شد.
- (۲) بزرگان کلیسا هرگونه چون و چرای عقلی را باعث تضعیف ایمان به شمار می‌آوردند.
- (۳) در سه قرن منتهی به رنسانس، اروپاییان با خواندن آثار ابن‌سینا دست به تضعیف پایه‌های ایمان مسیحی زدند.
- (۴) مطابقت مبانی دین مسیحیت با اصول عقلانی و فلسفی منجر به گسترش عقل‌گرایی در اروپا شد و عقل جای دین را گرفت.

۱۴۳- کدام گزینه از اشکال عمده مخالفت با عقل در تاریخ اسلام نیست؟

- (۱) مخالفت با دانش‌های عقلی محض مانند فلسفه و منطق
- (۲) محدودکردن دایره کاربست عقل در حوزه‌های خاص
- (۳) مخالفت با ورود دستاوردهای غیراسلامی به اسلام
- (۴) مخالفت با تلاش برای رشد و توسعه علوم مختلف

۱۴۴- کدام یک از گزینه‌های زیر از نظر سهروردی قابلیت حمل بر موجودی غیر از واجب‌الوجود بالذات را دارد؟

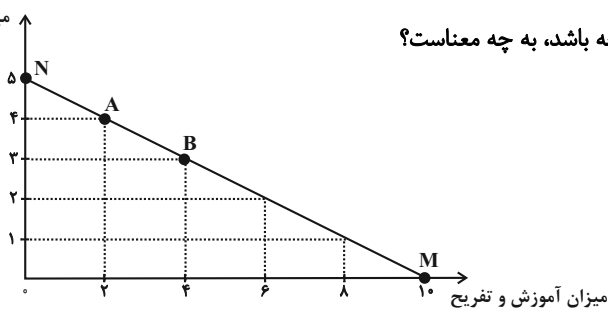
- (۱) ذات نخستین
- (۲) نور
- (۳) مبدأ جهان
- (۴) نورالانوار

۱۴۵- کدام گزینه مستقیماً به مفهوم اصالت وجود اشاره دارد؟

- (۱) وجود آن چیزی است که منشأ خارجی دارد.
- (۲) وجود اصیل است و منشأ انتزاع آن چیستی است.
- (۳) آنچه تحقق خارجی دارد، مفهوم وجود است.
- (۴) وجود مفهومی منتزع‌شده از مفهومی دیگر نیست.

۱۴۶- یک خانواده ۴ نفره، درآمد ماهیانه خود را هر ماه صرف هزینه‌هایی شامل خرید مواد غذایی و پوشاک و مقدار دیگر را صرف آموزش و تفریح می‌کند.

میزان مواد غذایی و پوشاک

الف) این خانواده اگر بخواهد در نقطه M روی خط قید بودجه باشد، به چه معناست؟

ب) اگر هزینه هر واحد از آموزش و تفریح به‌طور میانگین

۹۰۰,۰۰۰ تومان باشد. ارزش هر واحد مواد غذایی و پوشاک

و همچنین میزان بودجه یا درآمد ماهانه خانوار چند تومان

است؟

پ) هزینه فرصت ۱ واحد اضافه کردن به مخارج مواد غذایی و پوشاک ماهانه چیست؟

۱) الف) همه درآمد صرف آموزش و تفریح می‌شود. ب) $۱,۸۰۰,۰۰۰ - ۱۲,۰۰۰,۰۰۰$ پ) ۴ واحدی که از خرید آموزش و تفریح صرف‌نظر می‌کنیم.

۲) الف) همه درآمد صرف خرید مواد غذایی و پوشاک می‌شود. ب) $۱,۵۰۰,۰۰۰ - ۱۲,۰۰۰,۰۰۰$ پ) ۲ واحدی که از خرید آموزش و تفریح صرف‌نظر

می‌کنیم.

۳) الف) همه درآمد صرف خرید مواد غذایی و پوشاک می‌شود. ب) $۱,۵۰۰,۰۰۰ - ۹,۰۰۰,۰۰۰$ پ) ۴ واحدی که از خرید آموزش و تفریح صرف‌نظر

می‌کنیم.

۴) الف) همه درآمد صرف آموزش و تفریح می‌شود. ب) $۱,۸۰۰,۰۰۰ - ۹,۰۰۰,۰۰۰$ پ) ۲ واحدی که از خرید آموزش و تفریح صرف‌نظر می‌کنیم.

۱۴۷- صحیح (ص) یا غلط (غ) بودن عبارات زیر در کدام گزینه به‌درستی مشخص شده است؟

الف) در دوره قاجار، ساختارهای اساسی اقتصاد کشور زیر سلطه و برنامه‌ریزی بیگانگان قرار گرفت.

ب) طی هفت قرن دوران شکوفایی تمدن اسلامی، احکام اقتصادی اسلام پایه قواعد و مقررات اقتصادهای موفق آسیای میانه، آسیای غربی و جنوب غربی،

شمال آفریقا و حتی جنوب اروپا قرار گرفت.

ج) رونق و آبادانی اقتصاد ایران را تا اواسط حکومت صفویه می‌توان از زیربناها و عمران بندرها، بازارها، مدارس علمی، کاروان‌سراها، مساجد باقی‌مانده و

فعالیت‌های خیریه‌ها درک کرد.

د) اواخر دوره حکومت پهلوی با تغییر و تحول سریع در اروپا و شکل‌گیری قدرت‌های بزرگ در آن قاره مصادف بود.

ه) در دوران قاجار، نظام نوینی در مالیات‌ستانی و بودجه‌بندی کشور پدید آمد و برخی شاخص‌های اقتصادی، اجتماعی و انسانی بهبود یافت.

۱) غ - ص - ص - غ - غ (۲) ص - غ - ص - ص - غ (۳) غ - ص - ص - ص - ص (۴) ص - غ - ص - ص - ص

۱۴۸- وضعیت توزیع درآمد در کشور فرضی A در جدول زیر نشان داده شده است.

الف) اگر ۵۰٪ درآمد ملی به ۷۰٪ کم درآمد جامعه و ۵۰٪ دیگر به دهک‌های پردرآمد جامعه تعلق گرفته باشد، سهم دهک‌های سوم و نهم از درآمد

ملی چند درصد است؟

وضعیت توزیع درآمد در کشور A	
سهم دهک اول	۴ درصد
سهم دهک دوم	۵ درصد
سهم دهک سوم	؟
سهم دهک چهارم	۷ درصد
سهم دهک پنجم	۹ درصد
سهم دهک ششم	۹ درصد
سهم دهک هفتم	۱۰ درصد
سهم دهک هشتم	۱۲ درصد
سهم دهک نهم	؟
سهم دهک دهم	۲۴ درصد
۱۰۰٪ جمعیت کل	۱۰۰٪ درآمد ملی

ب) اگر درآمد ملی این کشور ۶۰,۰۰۰ میلیارد واحد پولی باشد، سهم دهک اول از درآمد ملی چند

میلیارد واحد پولی است؟

پ) اگر جمعیت دهک چهارم ۸ میلیون نفر باشد، کل جمعیت کشور چند میلیون نفر است؟

ت) وضعیت توزیع درآمد در کشور A نسبت به کشور B با شاخص دهک‌های ۷ چگونه است؟

۱) الف) ۷-۱۶ (ب) ۲۴۰۰ (پ) ۸۰ (ت) توزیع درآمد در کشور B مناسب‌تر است.

۲) الف) ۶-۱۴ (ب) ۳۲۰۰ (پ) ۸۰ (ت) توزیع درآمد در کشور B مناسب‌تر است.

۳) الف) ۷-۱۶ (ب) ۳۲۰۰ (پ) ۶۰ (ت) توزیع درآمد در کشور A مناسب‌تر است.

۴) الف) ۶-۱۴ (ب) ۲۴۰۰ (پ) ۸۰ (ت) توزیع درآمد در کشور A مناسب‌تر است.

۱۴۹- با توجه به جدول زیر، میزان مالیات پرداختی در یک جامعه برای موارد «الف» و «ب»، به ترتیب کدام است؟

مالیات بر درآمد اشخاص	$\frac{1}{3}$ مالیات بر دارایی
عوارض نوسازی	۵۵ میلیون تومان
عوارض خودرو	۱۵ میلیون تومان
تعرفه‌های گمرکی	۷۰ میلیون تومان
مالیات بر نمک	۲۵ میلیون تومان
مالیات بر دارایی	۳۶۰ میلیون تومان

الف) مجموع میزان مالیات مستقیم پرداختی

ب) مجموع میزان مالیات غیرمستقیم پرداختی

۱) ۴۹۰,۰۰۰,۰۰۰ تومان - ۱۶۵,۰۰۰,۰۰۰ تومان

۲) ۴۸۰,۰۰۰,۰۰۰ تومان - ۱۵۵,۰۰۰,۰۰۰ تومان

۳) ۴۹۰,۰۰۰,۰۰۰ تومان - ۱۵۵,۰۰۰,۰۰۰ تومان

۴) ۴۸۰,۰۰۰,۰۰۰ تومان - ۱۶۵,۰۰۰,۰۰۰ تومان

۱۵۰- با توجه به مندرجات جدول زیر، کدام گزینه صحیح است؟

کالای B		کالای A		سال
مقدار	قیمت	مقدار	قیمت	
۱۰۰	۵,۰۰۰ تومان	۵۰۰	۲,۰۰۰ تومان	۱۳۹۵
۱۲۰	۵,۵۰۰ تومان	۶۰۰	۳,۰۰۰ تومان	۱۳۹۶

(۱) تولید ناخالص داخلی اسمی در سال ۱۳۹۶ برابر با ۲,۶۵۰,۰۰۰ تومان است.

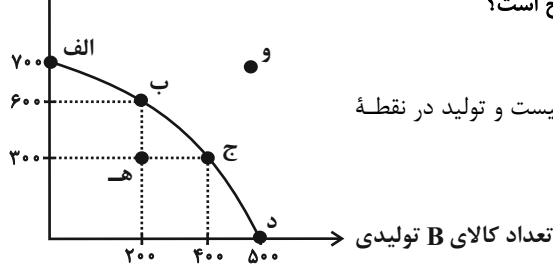
(۲) تولید ناخالص داخلی واقعی در سال ۱۳۹۵ برابر با ۱,۸۰۰,۰۰۰ تومان است.

(۳) نرخ رشد تولید واقعی در سال ۱۳۹۶ نسبت به سال ۱۳۹۵ برابر با ۳۰ درصد است.

(۴) نرخ رشد تولید اسمی در سال ۱۳۹۶ نسبت به سال ۱۳۹۵ برابر با ۶۴ درصد است.

۱۵۱- نمودار زیر میزان تولید ماهانه دو کالای A و B را در یک کارخانه فرضی نشان می‌دهد. با فرض آنکه این کارخانه تمامی توان و ظرفیت تولیدی

تعداد کالای A تولیدی

خود را به تولید این دو کالا اختصاص دهد، آنگاه کدام گزینه صحیح است؟

(۱) با فرض ثابت ماندن منابع کارخانه، دستیابی به نقطه (ه) ممکن نیست و تولید در نقطه

(و) نیز ناکارا است.

(۲) اگر بنگاه در نقطه (ب) باشد، آنگاه هزینه فرصت تولید ۲۰۰ واحد بیشتر کالای B، ۳۰۰

واحد کالای A است که از تولید آن صرف نظر می‌شود.

(۳) ۱۰۰ واحد کالای A کمتری، در نقطه (ج) نسبت به نقطه (د) تولید شده است.

(۴) اگر بنگاه در نقطه (ج) باشد و اگر تقاضای مشتریان، برای محصول A افزایش یابد، منحنی مرز امکانات تولید به نقطه (و) منتقل می‌شود.

۱۵۲- عبارات کدام گزینه دربردارنده پاسخ صحیح پرسش‌های زیر است؟

(الف) هر یک از موارد زیر مربوط به کدام یک از انواع مالیات می‌باشد؟

- این نوع از مالیات برای حمایت از صنایع داخلی نیز به کار گرفته می‌شود.

- اساس و مبنای مالیات، ثروت مؤدی است.

- مهم‌ترین نوع مالیات است.

- در این نوع از مالیات کالا و خدمات واسطه‌ای از پرداخت مالیات معاف می‌شوند.

(ب) کدام گزینه درخصوص مفاهیم بیکاری و اشتغال درست است؟

(ج) کدام گزینه درخصوص تعریف انواع کالاها صحیح است؟

(۱) (الف) مالیات بر ارزش افزوده - مالیات بر درآمد - مالیات بر دارایی - مالیات بر مصرف (ب) بیکار کسی است که بالاتر از ۱۵ سال دارد و در جست‌وجوی کار است؛ اما کاری برای خود پیدا نمی‌کند. (ج) کالای معمولی کالایی است که با کاهش درآمد، تقاضا برای آن زیاد می‌شود و با افزایش درآمد میزان مصرف آن کالا کاهش می‌یابد.

(۲) (الف) حقوق و عوارض گمرکی - مالیات بر درآمد - مالیات بر دارایی - مالیات بر مصرف (ب) دانش‌آموز، دانشجو، بازنشسته، خانه‌دار و افرادی که دنبال کار نمی‌گردند، بیکار محسوب می‌شوند. (ج) کالای پست به کالایی گفته می‌شود که با افزایش درآمد، تقاضا برای آن افزایش می‌یابد.

(۳) (الف) حقوق و عوارض گمرکی - مالیات بر دارایی - مالیات بر درآمد - مالیات بر ارزش افزوده (ب) کسانی که از جست‌وجوی شغل دلسرد شده‌اند، بیکار محسوب نمی‌شوند. (ج) کالاهای مکمل: کالاهایی که به صورت تکمیلی و با هم مصرف می‌شوند. افزایش قیمت یکی از کالاهای مکمل باعث کاهش در میزان تقاضا برای کالای دیگر خواهد شد.

(۴) (الف) حقوق و عوارض گمرکی - مالیات بر دارایی - مالیات بر درآمد - مالیات بر ارزش افزوده (ب) جمعیت فعال شامل افرادی است که در سن کار (بالای ۱۵ سال) قرار دارند ولی شاغل یا بیکار نیستند. (ج) کالاهای جانشین کالاهایی هستند که در استفاده یا مصرف جایگزین یکدیگر می‌شوند. زمانی که قیمت یک کالا افزایش می‌یابد، تقاضا برای کالای جانشین کاهش می‌یابد.

۱۵۳- اطلاعات زیر از یک کشور فرضی در دست است، «جمعیت شاغل» و «جمعیت بیکار» در این جامعه چقدر است؟

۱	کل جمعیت کشور	۷,۴۴۰,۰۰۰ نفر
۲	جمعیت زیر ۱۵ سال	۱,۴۴۰,۰۰۰ نفر
۳	نرخ بیکاری کشور	۲۰ درصد
۴	جمعیت غیرفعال	۱,۰۰۰,۰۰۰ نفر

(۱) ۴,۰۰۰,۰۰۰ نفر - ۲,۰۰۰,۰۰۰ نفر

(۲) ۳,۰۰۰,۰۰۰ نفر - ۱,۰۰۰,۰۰۰ نفر

(۳) ۴,۰۰۰,۰۰۰ نفر - ۱,۰۰۰,۰۰۰ نفر

(۴) ۳,۰۰۰,۰۰۰ نفر - ۲,۰۰۰,۰۰۰ نفر

۱۵۴- عبارات کدام گزینه در بردارنده پاسخ صحیح پرسش‌های زیر است؟

الف) پول به عنوان وسیله سنجش ارزش، موجب تسهیل چه کاری شده است؟

ب) پول در ایفای کدام یک از وظایف خود، تابع سطح عمومی قیمت‌ها قرار می‌گیرد؟

ج) نقش اصلی پول در مبادلات چیست؟

د) کدام گزینه در رابطه با ویژگی‌های مشترک کارآفرینان موفق، صحیح است؟

۱) الف) خرید و فروش کالاهای مختلف و تبدیل قیمت‌ها، ب) پرداخت در مبادلات، ج) پرداخت‌های آینده، د) نوآور: فرصت‌های کسب و کار را زمانی که دیگران شاید متوجه نشوند، می‌بینند.

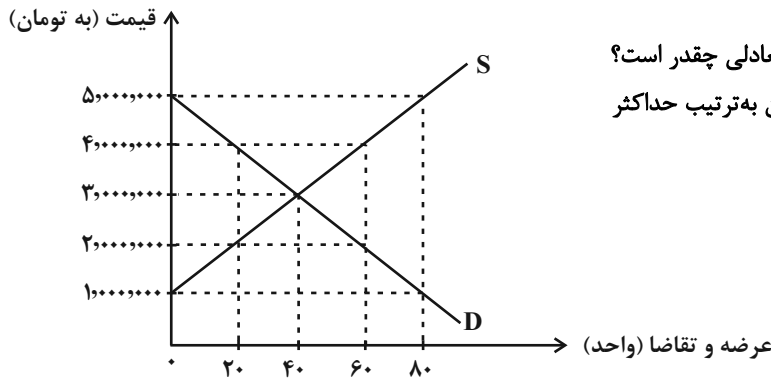
۲) الف) خرید و فروش کالاهای مختلف و تبدیل قیمت‌ها، ب) پس‌انداز و حفظ ارزش، ج) آسان‌سازی مبادله، د) سازمان‌دهنده: منابع را به شکل کارایی مدیریت و هماهنگ می‌کنند.

۳) الف) پرداخت‌های آینده ب) پرداخت در مبادلات، ج) آسان‌سازی مبادله، د) خوش‌بین: پس‌انداز و خوش‌نامی‌شان را با شجاعت و تدبیر، به میدان می‌آورند تا فعالیت اقتصادی جدیدی را راه‌اندازی کنند.

۴) الف) پرداخت مخارج غیرقابل پیش‌بینی، ب) پس‌انداز و حفظ ارزش، ج) پرداخت‌های آینده، د) یادگیرنده: نظم، انضباط، پایداری، اشتیاق و توانایی حل مسئله را دارند.

۱۵۵- قیمت و میزان عرضه و تقاضای یک وسیله برقی خانگی در دستگاه محورهای مختصات زیر آمده است. با توجه به این نمودار:

الف) در کدام قیمت مازاد تقاضا ۸۰ دستگاه است؟

ب) در قیمت ۲,۰۰۰,۰۰۰ تومان تفاضل میزان تقاضا و مقدار تعادلی چقدر است؟

پ) در قیمت ۵,۰۰۰,۰۰۰ تومان و در قیمت ۴,۰۰۰,۰۰۰ تومان به ترتیب حداکثر

درآمد عرضه‌کنندگان این کالا چند تومان خواهد بود؟

ت) اگر در پی رشد اقتصادی کشور، درآمد مردم افزایش

یابد، تقاضای این دستگاه در قیمت ۴,۰۰۰,۰۰۰ تومان

چقدر خواهد بود؟ (این وسیله برقی یک کالای معمولی

است.)

۱) الف) (۱,۰۰۰,۰۰۰ تومان ب) ۴۰ واحد پ) ۳۵۰,۰۰۰,۰۰۰-۸۰,۰۰۰,۰۰۰ ت) کم‌تر از ۲۰ واحد خواهد بود.

۲) الف) (۵,۰۰۰,۰۰۰ تومان ب) ۲۰ واحد پ) ۰-۲۴۰,۰۰۰,۰۰۰ ت) بیشتر از ۲۰ واحد خواهد بود.

۳) الف) (۱,۰۰۰,۰۰۰ تومان ب) ۲۰ واحد پ) ۰-۸۰,۰۰۰,۰۰۰ ت) بیشتر از ۲۰ واحد خواهد بود.

۴) الف) (۵,۰۰۰,۰۰۰ تومان ب) ۴۰ واحد پ) ۳۵۰,۰۰۰,۰۰۰-۲۴۰,۰۰۰,۰۰۰ ت) کم‌تر از ۲۰ واحد خواهد بود.

۱۵۶- کدام گزینه در بردارنده پاسخ صحیح سؤالات زیر است؟

الف) کدام مورد، منبع درآمدی ناپایداری برای دولت به حساب می‌آید؟

ب) کدام گزینه در ارتباط با «جریان چرخشی درآمد» نادرست است؟

۱) الف) خدمات دولتی ب) در نمودار جریان چرخشی تعاملات، بین دولت و بنگاه‌ها، مالیات و کالاها و خدمات مبادله می‌شود.

۲) الف) استقراض از مردم ب) دولت، خریداری مهم در بازارهای عوامل تولید و نیز بازار کالا و خدمات است.

۳) الف) مالیات ب) بازار محصولات برای خانوارها و بازار عوامل تولید برای بنگاه‌ها جریان درآمد را ایجاد می‌کنند.

۴) الف) فروش نفت و گاز ب) خریده‌های دولت از بازار کالا و خدمات به عنوان درآمد دولت شناخته می‌شود.

۱۵۷- با توجه به اطلاعات مندرج در جدول زیر، تولید ناخالص داخلی سرانه چند ریال است؟

تولید ۲۵ دستگاه ماشین‌آلات تولیدی هر یک به ارزش	۳۲۰ میلیون ریال
ارزش مواد غذایی	۴۰ درصد ارزش ماشین‌آلات تولیدی
ارزش کالاهای واسطه‌ای و مواد اولیه به کار رفته در تولید ماشین‌آلات و مواد غذایی	۲۴۰ میلیون ریال
ارزش خدمات ارائه شده	$\frac{۳}{۲}$ مجموع ارزش ماشین‌آلات تولیدی و مواد غذایی
تولید خارجیان مقیم کشور	$\frac{۱}{۴}$ ارزش تولید افراد کشور که در خارج ساکن هستند
ارزش تولید افراد کشور که در خارج ساکن هستند	۸۰ میلیون ریال
تعداد جمعیت	۴۰ میلیون نفر

(۴) ۷۵۳/۶ ریال

(۳) ۷۰۰/۵ ریال

(۲) ۵۶۵/۲ ریال

(۱) ۷۴۷/۲ ریال

۱۵۸- اطلاعات زیر مربوط به هزینه‌های یک بنگاه تولیدی است. اگر دولت، مالیاتی معادل ۱۰ درصد به‌طور سالانه، بر درآمدهای شرکت وضع کند، عملکرد سالانه شرکت کدام است؟

- خرید مواد اولیه برای تولید ماهیانه: ۲۵ میلیون تومان

- پول آب و برق و گاز و عوارض شهرداری: ۴۰۰ میلیون تومان

- دستمزد ماهیانه هر کارگر: ۲ میلیون تومان (مجموعاً ۷ کارگر)

- درآمد سالانه: ۹۵۰ میلیون تومان

(۲) ۱۶ میلیون تومان سود

(۱) ۱۳ میلیون تومان ضرر

(۴) ۱۶ میلیون تومان ضرر

(۳) ۱۳ میلیون تومان سود

۱۵۹- کدام گزینه در ارتباط با «بیکاری و رکود» درست است؟

(۱) در دوره رکود، درآمد مالیاتی دولت به دلیل بیکار بودن کارگران و کاهش تولید شرکت‌ها افزایش می‌یابد.

(۲) بیکاری دوره‌ای، بیکاری است که هنگام رکود اقتصادی رخ می‌دهد.

(۳) با کاهش تولید و پدید آمدن رکود، کارگران کمتری مورد نیاز است و برای جبران این امر سرمایه بیشتری مورد استفاده قرار می‌گیرد.

(۴) وقتی یک اقتصاد منابع غیرفعال دارد، احتیاج به انتقال منابع از تولید یک کالا به تولید کالای دیگر است.

۱۶۰- جاهای خالی عبارات زیر، با کلمات کدام گزینه به‌درستی کامل می‌شوند؟

(الف) ... در سال ۱۹۴۴ تشکیل شد و نتیجه آن تشکیل بانک جهانی توسعه و صندوق بین‌المللی پول بود.

(ب) بیل کلینتون رئیس‌جمهور وقت ایالات متحده آمریکا در طول مراحل امضای پیمان ... بیان کرد: «این پیمان به معنی شغل و درآمد مناسب برای آمریکایی‌هاست. اگر من به این امر باور نداشتم، هرگز این معاهده را حمایت نمی‌کردم».

(ج) کشور ... در سال ۱۷۰۱، قانونی را در مجلس خود تصویب کرد که براساس آن واردات هر نوع پوشاک با ابریشم ... یا ... یا ... به کشور را ممنوع اعلام می‌کرد.

(۱) سازمان تجارت جهانی - نفتا - فرانسه - ایرانی - ترکیه‌ای - هندی

(۲) کنفرانس پولی و مالی سازمان ملل - جهانی سازمان ملل - آمریکا - چینی - هندی - ژاپنی

(۳) برتن وودز - نفتا - انگلستان - ایرانی - هندی - چینی

(۴) سازمان تجارت جهانی - برجام - انگلستان - چینی - هندی - ترکیه‌ای

پاسخنامه

دوازدهم انسانی

۹ تیر ماه ۱۴۰۲

(جامع ۳)

بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین پلاک ۹۲۳ - بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام) ۶۴۶۳-۰۲۱

«تمام داری‌ها و درآمدهای بنیاد علمی آموزشی قلمچی وقف عام است بر گسترش دانش و آموزش»

پدید آورندگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام درس	نام طراحان
ریاضی	سامان اسپهرم، محمد بحیرایی، ابوالفضل بهاری، محمدابراهیم تونندهجانی، آروین حسینی، محمد حمیدی، احمدرضا ذاکرزاده، امیر زراندوز، علی شهرابی، سعید عزیزخانی، فرشید کریمی، امیر محمودیان
زبان و ادبیات فارسی	سید علیرضا احمدی، محسن اصغری، محمدامین داداش‌فام، سیدعلیرضا علویان، سجاد غلام‌پور سیوکی، مجتبی فرهادی، یاسین مهدیان، هومن نمازی، سید محمد هاشمی، شیوا نظری، رضا نوروزبیگی
علوم اجتماعی	ریحانه امینی، آرزیتا بیدقی، زینب آذری، فاطمه صفری
روان‌شناسی	حمیدرضا توکلی، مهدی جاهدی، مهسا عفتی، فرهاد علی‌نژاد
زبان عربی	محمود بادبرین، ولی برجی، بهروز حیدریکی، اسماعیل علی‌پور، حمیدرضا قائدامینی، سیدمحمدعلی مرتضوی، سیده محیا مؤمنی، پیروز وجان
تاریخ و جغرافیا	زهرا دامیار، فاطمه سخایی، علی محمد کریمی، محمدرضا محمودی‌ها، جواد میربلوکی
فلسفه و منطق	حسین آخوندی راهنماچی، علیرضا تقی‌پور، سبا جعفرزاده صابری، نیما جواهری، حسن صدری، علیرضا نصیری
اقتصاد	نسرین جعفری، سارا شریفی، مهدی ضیائی

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستار	مستندسازی
ریاضی	محمد بحیرایی	محمد بحیرایی	ایمان چینی‌فروشان، مهدی ملازمضانی، آروین حسینی	الهه شهبازی
زبان و ادبیات فارسی	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	یاسین مهدیان	فریبا رئوفی
علوم اجتماعی	آرزیتا بیدقی	فاطمه صفری	کوثر شاه‌حسینی	زهرا قموشی
روان‌شناسی	مهسا عفتی	مهسا عفتی	فرهاد علی‌نژاد	زهرا قموشی
زبان عربی	نوید امساک	سید محمدعلی مرتضوی	درویشعلی ابراهیمی، فاطمه منصورخاکی	لیلا ایزدی
تاریخ	جواد میربلوکی	جواد میربلوکی	زهرا دامیار	ستایش محمدی
جغرافیا	زهرا دامیار	زهرا دامیار	سیدعلیرضا علویان	ستایش محمدی
فلسفه و منطق	سبا جعفرزاده صابری	نیما جواهری	فرهاد علی‌نژاد	زهرا قموشی
اقتصاد	مهدی ضیائی	سارا شریفی	فاطمه صفری	زهرا قموشی

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سید محمدعلی مرتضوی
مسئول دفترچه	زهرا دامیار
گروه مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: زهرا قموشی
حروف‌چین و صفحه‌آرا	مهشید ابوالحسینی
ناظر چاپ	حمید عباسی

ریاضی

۱- گزینه «۲»

(سعید عزیزقانی)

ریشه‌های معادله را α و β در نظر می‌گیریم و داریم:

$$(3\alpha + 2) + (3\beta + 2) = 16 \Rightarrow 3\alpha + 3\beta + 4 = 16$$

$$\Rightarrow 3(\alpha + \beta) = 12$$

$$\Rightarrow \alpha + \beta = 4$$

$$\Rightarrow S = -\frac{b}{a} = \frac{-(-4m)}{3} = 4 \Rightarrow m = 3$$

(ریاضی و آمار (I)، معادله درجه دو، صفحه‌های ۲۷ تا ۳۲)

۲- گزینه «۳»

(سعید عزیزقانی)

چون ریشه‌ها معکوس هم هستند، پس حاصل ضرب آن‌ها یک می‌شود:

$$\frac{c}{a} = 1 \Rightarrow c = a$$

در این معادله $a = 3$ و $c = m^2 - 1$ است؛ بنابراین:

$$m^2 - 1 = 3 \Rightarrow m^2 = 4 \Rightarrow m = \pm 2$$

به‌ازای $m = \pm 2$ ، $\Delta > 0$ است پس هر دو قابل قبول می‌باشند.

(ریاضی و آمار (I)، معادله درجه دو، صفحه‌های ۲۷ تا ۳۲)

۳- گزینه «۴»

(مهم‌ابراهیم توزندهانی)

ابتدا مجموعه مورد نظر باید تابع باشد؛ بنابراین داریم:

$$d - b = b \Rightarrow d = 2b, \begin{cases} (2b, 1) \in f \\ (d, c) \in f \end{cases} \Rightarrow c = 1$$

$$\{(2b, 1), (a+1, a-b), (0, b)\}$$

حال این تابع باید دو عضو داشته باشد، بنابراین حالات زیر امکان پذیر است:

$$(1) \quad (2b, 1) = (0, b) \Rightarrow \begin{cases} b = 0 \\ b = 1 \end{cases} \Rightarrow \text{غ‌ق}$$

$$(2) \quad \begin{cases} a - b = b \\ 1 + a = 0 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} a = -1 \\ b = -\frac{1}{2} \end{cases} \Rightarrow \text{چون } a, b > 0 \text{ غ‌ق}$$

$$(3) \quad \begin{cases} a - b = 1 \\ 1 + a = 2b \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} b = 2 \\ a = 3 \end{cases} \Rightarrow a + b = 5$$

(ریاضی و آمار (I)، تابع، صفحه‌های ۳۰ تا ۵۴)

۴- گزینه «۲»

(امیرضا ذاکر زاده)

برای به‌دست آوردن مساحت مثلث ABC ابتدا طول قاعده AB را به‌دست می‌آوریم.

نقاط A و B محل برخورد سهمی با محور x ها هستند؛ بنابراین داریم:

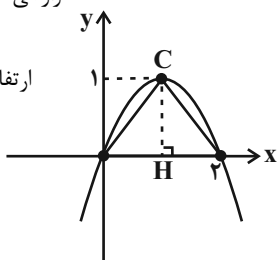
$$-x^2 + 2x = 0 \Rightarrow x(-x + 2) = 0 \Rightarrow \begin{cases} x_A = 0 \\ x_B = 2 \end{cases} \Rightarrow AB = 2 = \text{قاعده}$$

همچنین برای به‌دست آوردن ارتفاع مثلث، باید عرض نقطه C را که همان عرض رأس سهمی است، محاسبه کنیم.

$$\text{داخل تابع} \rightarrow \text{قرار می‌دهیم} \rightarrow x_{\text{راس}} = -\frac{b}{2a} = -\frac{-2}{-2} = 1$$

$$y_{\text{راس}} = -(1)^2 + 2(1) = 1 = CH = \text{ارتفاع}$$

$$\text{مساحت} = \frac{\text{قاعده} \times \text{ارتفاع}}{2} = \frac{1 \times 2}{2} = 1$$

(ریاضی و آمار (I)، تابع، صفحه‌های ۶۲ تا ۷۲)

۵- گزینه «۲»

(مهم‌سعیدی)

سن افراد یک متغیر کمی است، زیرا قابل جمع، تفریق و معدل‌گیری است پس (الف) درست است.

جمع‌آوری اطلاعات مربوط به سن تماشاگران از طریق مصاحبه انجام می‌شود.

میانگین سن کل تماشاگران می‌تواند به‌عنوان پارامتر جامعه در نظر گرفته شود؛ نه میانگین ۱۰۰ نفر انتخابی که آماره است، پس (ب) هم نادرست است.

میانگین سن نمونه‌ای از جامعه که اینجا گفته شده ۱۰۰ نفر می‌تواند به‌عنوان آماره در نظر گرفته شود؛ پس (الف) و (ت) درست است.

(ریاضی و آمار (I)، کار با داده‌های آماری، صفحه‌های ۷۲ تا ۸۴)

۶- گزینه «۴»

(آروین حسینی)

مطابق نمودار تعداد مشتری‌ها در شنبه صفر نفر و در سه‌شنبه ۱۰ نفر است، از طرفی تعداد مشتری‌ها در ایام هفته به‌ترتیب زیر است:

(min): حداقل تعداد مشتری‌ها

سه‌شنبه چهارشنبه پنجشنبه جمعه یکشنبه دوشنبه شنبه
 $0 < 1 < 2 < 3 < 4 < 5 < 10$

(max): حداکثر تعداد مشتری‌ها
 $0 < 5 < 6 < 7 < 8 < 9 < 10$

$$a : (\min) = \frac{0 + 1 + 2 + 3 + 4 + 5 + 10}{7} = \frac{25}{7}$$

$$b : (\max) = \frac{0 + 5 + 6 + 7 + 8 + 9 + 10}{7} = \frac{45}{7}$$

حال داریم:

$$\begin{cases} a = \frac{25}{7} \\ b = \frac{45}{7} \end{cases} \Rightarrow 2a - b = 2\left(\frac{25}{7}\right) - \frac{45}{7} = \frac{50 - 45}{7} = \frac{5}{7}$$

(ریاضی و آمار (I)، نمایش داده‌ها، صفحه‌های ۱۰۰ تا ۱۰۹)

۷- گزینه «۴»

(معمد بگیرایی)

ابتدا داده‌ها را مرتب می‌کنیم:

$$۴, ۵, ۷, ۸, ۱۲, ۱۳, ۱۵, ۱۷, ۱۸$$

$$Q_1 = ۶ \quad Q_2 = ۱۲ \quad Q_3 = ۱۶$$

معادله را ساده می‌کنیم:

$$\bar{x} = \frac{۷+۸+۱۲+۱۳+۱۵}{۵} = \frac{۵۵}{۵} = ۱۱$$

$$s^2 = \frac{(۷-۱۱)^2 + (۸-۱۱)^2 + (۱۲-۱۱)^2 + (۱۳-۱۱)^2 + (۱۵-۱۱)^2}{۵}$$

$$= \frac{۱۶+۹+۱+۴+۱۶}{۵} = \frac{۴۶}{۵} = ۹/۲$$

(ریاضی و آمار، (۱)، کاکر با داده‌های آماری، صفحه‌های ۱۹ تا ۹۸)

۸- گزینه «۱»

(معمد بگیرایی)

فرض می‌کنیم در ابتدا n متغیر وجود دارد، پس:

$$\frac{۳۶۰}{n} - \frac{۳۶۰}{n+۳} = ۲۷ \Rightarrow \frac{۳۶۰(n+۳) - ۳۶۰n}{n(n+۳)} = ۲۷$$

$$\Rightarrow \frac{۳ \times ۳۶۰}{n^2 + ۳n} = ۲۷ \Rightarrow \frac{۴۰}{n^2 + ۳n} = ۱ \Rightarrow n^2 + ۳n = ۴۰$$

$$\Rightarrow n^2 + ۳n - ۴۰ = 0 \Rightarrow (n+۸)(n-۵) = 0$$

$$\Rightarrow \begin{cases} n = -۸ & \text{غ ق ق} \\ n = ۵ & \text{ق ق ق} \end{cases}$$

(ریاضی و آمار، (۱)، نمایش داده‌ها، صفحه‌های ۱۱۳ تا ۱۱۷)

۹- گزینه «۴»

(ابوالفضل بهاری)

گزاره شرطی تنها در حالتی نادرست است که مقدم درست و تالی نادرست باشد، بنابراین $q \sim$ باید نادرست باشد، در نتیجه q درست است. مقدم یعنی $(q \Rightarrow p) \wedge (p \Leftrightarrow q)$ باید درست باشد. از آنجا که q درست است، ارزش $(p \Rightarrow q)$ درست است و چون در مقدم یک گزاره عطفی داریم، پس $(p \Leftrightarrow q)$ نیز باید درست باشد، پس p هم نادرست است.

$p \sim$ و q درست:

$$((p \Leftrightarrow \sim q) \wedge (\sim p \Rightarrow q)) \Rightarrow \sim q$$

$$\Rightarrow ((F \Leftrightarrow F) \wedge (T \Rightarrow T)) \Rightarrow F \equiv F$$

$$\underbrace{\quad \quad \quad}_T$$

(ریاضی و آمار، (۲)، آشنایی با منطق و استدلال ریاضی، صفحه‌های ۱ تا ۱۱)

۱۰- گزینه «۱»

(معمد همیدی)

با استفاده از هم‌ارزی گزاره شرطی داریم:

$$q \Rightarrow p \equiv \sim q \vee p$$

$$(q \Rightarrow p) \wedge (p \vee q) \equiv (\sim q \vee p) \wedge (p \vee q)$$

$$\equiv (p \vee \sim q) \wedge (p \vee q) \xrightarrow{\text{توزیع پذیری}} p \vee (\sim q \wedge q)$$

$$\equiv p \vee F \equiv p$$

(ریاضی و آمار، (۲)، آشنایی با منطق و استدلال ریاضی، صفحه‌های ۱ تا ۱۱)

۱۱- گزینه «۱»

(علی شهبازی)

عبارت $x^2 + ۳$ همواره مثبت است. پس:

$$\text{sign}(x^2 + ۳) = ۱$$

معادله را ساده می‌کنیم:

$$\text{sign}(x^2 - x - ۵) + \underbrace{\text{sign}(x^2 + ۳)}_1 = ۱ \Rightarrow \text{sign}(x^2 - x - ۵) = ۰$$

باید $x^2 - x - ۵$ هم صفر باشد:

$$x^2 - x - ۵ = 0 \xrightarrow{\Delta=۲۱} x = \frac{1 \pm \sqrt{21}}{2}$$

مقادیر تقریبی ریشه‌ها را حساب می‌کنیم:

$$\begin{cases} x_1 = \frac{1 + \sqrt{21}}{2} = \frac{1 + 4/6}{2} = 2/8 \\ x_2 = \frac{1 - \sqrt{21}}{2} = \frac{1 - 4/6}{2} = -1/8 \end{cases}$$

پس:

$$|x_1| + |x_2| = |2/8| + |-1/8| = 2 + (-2) = 0$$

(ریاضی و آمار، (۲)، تابع، صفحه‌های ۳۳ و ۳۹)

۱۲- گزینه «۴»

(آروین حسینی)

ابتدا مقادیر $f(x)$ را به‌ازای $x=۲$ و $x=۰$ و $x=-۲$ تعیین می‌کنیم:

$$f(۲) = \frac{۴(۲)+۲}{[۱-۲]-\text{sign}(۲)} = \frac{۸+۲}{-۱-۱} = \frac{۱۰}{-۲} = -۵$$

$$f(۰) = \frac{۴(۰)+۲}{[۱-۰]-\text{sign}(۰)} = \frac{۲}{۱} = ۲$$

$$f(-۲) = \frac{۴(-۲)+۲}{[۱-(-۲)]-\text{sign}(-۲)} = \frac{-۸+۲}{۳-(-۱)} = \frac{-۶}{۴} = -\frac{۳}{۲}$$

حال میانگین خروجی‌های به‌دست آمده را تعیین می‌کنیم:

$$\bar{y} = \frac{-۵ + ۲ + (-\frac{۳}{۲})}{۳} = \frac{-۳ - \frac{۳}{۲}}{۳} = \frac{-\frac{۹}{۲}}{۳} = \frac{-۹}{۲ \times ۳} = -\frac{۳}{۲} = -۱/۵$$

(ریاضی و آمار، (۱) و (۲)، تابع، صفحه‌های ۵۰ تا ۵۶ و ۳۳ تا ۳۹)

۱۳- گزینه «۱»

(امیر زرائدوز)

تابع g به صورت $g(x) = ۰$ است؛ بنابراین:

$$\begin{cases} f(۲x-۱) = ۲x-۱ & \text{در معادله قرار می‌دهیم} \\ g(۲x-۱) = ۰ \end{cases} \Rightarrow ۳x-۲ = ۲x-۱+۰$$

$$\Rightarrow ۳x - ۲x = ۲ - ۱ \Rightarrow x = ۱$$

(ریاضی و آمار، (۲)، تابع، صفحه‌های ۲۵ تا ۳۳)

اگر $x = -2: -2 - 3, 2(-2) - 1, 5(-2) + 5, 9(-2) + 7y, \dots$

$$\Rightarrow -5, -5, -5, -18 + 7y$$

دنباله هندسی ثابت است و قابل قبول نیست.

اگر $x = 8: 8 - 3, 2 \times 8 - 1, 5 \times 8 + 5, 9 \times 8 + 7y, \dots$

$$\Rightarrow 5, 15, 45, 72 + 7y, \dots$$

دنباله هندسی با نسبت مشترک $r = 3$ است. بنابراین:

$$72 + 7y = 45 \times 3 = 135 \Rightarrow 7y = 135 - 72 = 63 \Rightarrow y = 9$$

(ریاضی و آمار، (۳)، الگوهای غیرخطی، صفحه‌های ۷۲ تا ۸۴)

(آروین حسینی)

۱۹- گزینه «۳»

با ساده کردن عبارت داده شده، داریم:

$$3^1 \times 3^2 \times 3^4 \times \dots \times 3^{256} = 3^{\left(1 + \frac{1}{2} + \frac{1}{4} + \dots + \frac{1}{256}\right)}$$

اعداد $1, \frac{1}{2}, \frac{1}{4}, \dots, \frac{1}{256}$ جملات یک دنباله هندسی با نسبت مشترک

$r = \frac{1}{2}$ هستند، از طرفی تعداد جملات $n = 9$ است:

$$\left(\frac{1}{2}\right)^0, \left(\frac{1}{2}\right)^1, \left(\frac{1}{2}\right)^2, \dots, \left(\frac{1}{2}\right)^8$$

مجموع این ۹ جمله برابر است با:

$$S_9 = \frac{1 - \left(\frac{1}{2}\right)^9}{1 - \frac{1}{2}} = \frac{1 - \frac{1}{512}}{\frac{1}{2}} = \frac{\frac{511}{512}}{\frac{1}{2}} = \frac{511 \times 2}{512} = \frac{511}{256}$$

بنابراین عبارت داده شده برابر است با:

$$3^1 \times 3^2 \times 3^4 \times \dots \times 3^{256} = 3^{\left(1 + \frac{1}{2} + \frac{1}{4} + \dots + \frac{1}{256}\right)} = 3^{\frac{511}{256}}$$

(ریاضی و آمار، (۳)، الگوهای غیرخطی، صفحه‌های ۷۴ تا ۹۴)

(آروین حسینی)

۲۰- گزینه «۲»

$$f(-1) = 12 \Rightarrow 2^{-a+b} - 4 = 12 \Rightarrow 2^{-a+b} = 16 \Rightarrow 2^{-a+b} = 2^4 \Rightarrow -a+b = 4 \quad (I)$$

$$3f\left(-\frac{2}{3}\right) = 12 \Rightarrow f\left(-\frac{2}{3}\right) = 4$$

از طرفی:

$$\Rightarrow 2^{\frac{-2}{3} - a + b} - 4 = 4 \Rightarrow 2^{\frac{-2}{3} - a + b} = 8 \Rightarrow 2^{\frac{-2}{3} - a + b} = 2^3$$

$$\Rightarrow -\frac{2}{3} - a + b = 3 \quad (II)$$

با حل دستگاه (I) و (II) مقادیر a و b را به دست می‌آوریم:

$$\begin{cases} -a + b = 4 \\ -\frac{2}{3} - a + b = 3 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} a - b = -4 \\ -\frac{2}{3} - a + b = 3 \end{cases} \xrightarrow{+} \frac{a}{3} = -1$$

$$\Rightarrow a = -3, b = 1$$

بنابراین تابع $f(x) = 2^{-3x+1} - 4$ است، حال مقدار $f\left(\frac{1}{3}\right)$ را تعیین

می‌کنیم:

$$f\left(\frac{1}{3}\right) = 2^{-3\left(\frac{1}{3}\right)+1} - 4 = 2^0 - 4 = 1 - 4 = -3$$

(ریاضی و آمار، (۳)، الگوهای غیرخطی، صفحه‌های ۹۷ تا ۱۰۲)

۱۴- گزینه «۲» (فرشید کریمی)

طبق سؤال با اضافه شدن ۱۵۰ نفر بیکار، تعداد افراد بیکار منطقه در سال ۱۳۹۹ برابر $250 + 150 = 400$ نفر است و جمعیت فعال منطقه در سال ۱۳۹۹ برابر است با: $1850 + 150 = 2000$ نفر است.

نرخ بیکاری را از رابطه زیر به دست می‌آوریم:

$$\text{نرخ بیکاری} = \frac{\text{افراد بیکار}}{\text{جمعیت فعال}} \times 100 = \frac{400}{2000} \times 100 = 20\%$$

(ریاضی و آمار، (۲)، آمار، صفحه‌های ۶۰ و ۶۱)

۱۵- گزینه «۱» (سامان اسپهری)

ابتدا ۲ کتاب از ۴ کتاب علمی و ۳ کتاب از ۷ کتاب داستانی را انتخاب می‌کنیم. سپس آن‌ها را به صورت زیر، یک در میان می‌چینیم و به ۲! کتاب‌های علمی و به ۳! کتاب‌های داستانی را جایگشت می‌دهیم.

داستانی	علمی	داستانی	علمی	داستانی
۳	۲	۲	۱	۱

$$\binom{4}{2} \times \binom{7}{3} \times 2! \times 3! = \frac{4 \times 3}{2} \times \frac{7 \times 6 \times 5 \times 4!}{3 \times 2 \times 4!} \times 2 \times 6 = 2520$$

(ریاضی و آمار، (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲ تا ۱۱)

۱۶- گزینه «۴» (سامان اسپهری)

تعداد کل انتخاب‌ها برابر است با:

$$n(S) = \binom{6}{2} = \frac{6 \times 5}{2} = 15$$

حالا به سراغ حالت‌هایی می‌رویم که یکی از اعداد مضرب دیگری است:

$$A = \{(1,2), (1,3), (1,4), (1,5), (1,6), (2,4), (2,6), (3,6)\}$$

$$n(A) = 8$$

$$\Rightarrow p(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{8}{15}$$

(ریاضی و آمار، (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۴ تا ۲۷)

۱۷- گزینه «۱» (مهمر همیری)

$$d = \frac{a_m - a_n}{m - n} = \frac{a_4 - a_2}{4 - 2} = \frac{-4 - 2}{2} = \frac{-6}{2} = -3$$

$$a_2 - d = a_1 \Rightarrow 2 - (-3) = 5 = a_1$$

$$a_n = a_1 + (n-1)d$$

$$a_n = 5 + (n-1)(-3)$$

$$a_n = 5 - 3n + 3 \Rightarrow a_n = 8 - 3n$$

(ریاضی و آمار، (۳)، الگوهای خطی، صفحه‌های ۶۱ تا ۷۲)

۱۸- گزینه «۲» (امیر محمودیان)

$2x - 1$ واسطه هندسی بین $x - 3$ و $5x + 5$ است. بنابراین:

$$(2x - 1)^2 = (x - 3)(5x + 5)$$

$$\Rightarrow 4x^2 - 4x + 1 = 5x^2 + 5x - 15x - 15$$

$$\Rightarrow x^2 - 6x - 16 = 0 \Rightarrow (x - 8)(x + 2) = 0 \Rightarrow \begin{cases} x = 8 \\ x = -2 \end{cases}$$

زبان و ادبیات فارسی

۲۱- گزینه «۲»

(شیوا نظری)

«الف» و «ب»: در قلمرو زبانی سبک خراسانی، لغات عربی (به جز اصطلاحات دینی و علمی) و لغات بیگانه در مقایسه با دوره‌های بعد کمترند. در قلمرو زبانی سبک عراقی نیز ترکیبات نو به وفور دیده می‌شوند (رد گزینه‌های ۱ و ۴).

ج) این مورد مربوط به سبک عراقی است. ضمناً به «اصطلاحات» اشاره دارد و ممکن است گمان کنید مربوط به قلمرو زبانی است، اما باید دقت کنید که به محتوای این اصطلاحات اشاره مستقیم دارد و بنابراین در قلمرو فکری قرار می‌گیرد، نه زبانی (رد گزینه ۳).

د) «توصیف» ظاهراً امری ادبی است، اما دقت کنید که «توصیفات ساده و محسوس» در سبک خراسانی، برای توضیح «واقع‌گرا بودن» شعر آمده‌اند و در نتیجه، این عبارت به قلمرو فکری سبک خراسانی تعلق دارد.

ه) در این عبارت هم مستقیماً به «تشبیه» اشاره شده است که آرایه ادبی است (قلمرو ادبی). ضمناً در سبک خراسانی است که سادگی کلی شعر، اجازه کاربرد بیشتر تشبیه حسی را می‌دهد.

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۶۲، ۶۳، ۸۴ و ۸۵)

۲۲- گزینه «۳»

(شیوا نظری)

حکومت صفوی پس از کشاکش‌هایی در ایران روی کار آمد و مذهب شیعه را ترویج کرد و به شعر ستایشی و درباری و عاشقانه‌های زمینی بی‌توجه بود. به همین علت، شاعران سروده‌های خود را بیشتر با مضامین پند و اندرز، توصیف امور طبیعی و تبدیل موضوعات و تمثیلات کهن به مضامین تازه و به زبان جدید همراه کردند.

«مشغول شدن شاعران به ثروت‌اندوزی»، خود نتیجه بی‌توجهی صفویان به شعر درباری (ستایشی) و عاشقانه‌های زمینی بود. این امر موجب شد شاعران مدیحه‌سرا راهی هند شوند که دربارهایی شبیه به دربارهای ایران قدیم داشت.

(علوم و فنون ادبی (۲)، سبک‌شناسی و تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۵۹ و ۶۰)

۲۳- گزینه «۲»

(شیوا نظری)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: سال‌های پس از جنگ، دوران اوج شکوفایی رمان‌نویسی در ایران بود که تقریباً در سراسر دهه هفتاد تداوم یافت. در دهه هفتاد و پس از آن، گرایش به خاطره‌نگاری و زندگی‌نامه‌نویسی رشد چشمگیری یافت.

گزینه «۲»: نویسندگان جناح دگراندیش دوره انقلاب، با دید جزئی‌نگر به تضادها و تناقض‌های روحی انسان معاصر پرداختند. ثبت خاطرات حماسه‌های دوران جنگ و عوالم معنوی آن یا پاره‌ای مفاهیم نوظهور اجتماعی، مرتبط با داستان‌نویسان مذهبی است.

گزینه «۴»: دو اثر «مدار صفر درجه» و «زمین سوخته»، نوشته احمد محمود هستند.

(علوم و فنون ادبی (۳)، سبک‌شناسی و تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۷۸ و ۷۹)

۲۴- گزینه «۴»

(مهتبی فرهادی)

کاربرد دستور تاریخی در ابیات قابل مشاهده است: «اندر کشیدیم» فعل پیشوندی است که در زبان کهن به کار می‌رفت و امروزه کاربرد ندارد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: کنایه: «زبان اندر کشیدن» کنایه از سکوت کردن / جناس: «نیش» و «نوش» / تشبیه: تشبیه معشوق به سرو و ماه و همچنین برتری دادن بر آن‌ها (تشبیه تفضیل)

گزینه «۲»: اکثر واژگان ابیات، ساختمانی ساده دارند.

گزینه «۳»: بیت اول: ارتباط با معشوق و ترک گفت‌وگو با دیگران / بیت دوم و سوم: تحمل سختی‌های راه عشق / بیت چهارم: تحسین زیبایی و قامت معشوق

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۱۳ تا ۱۶)

۲۵- گزینه «۳»

(مهتبی فرهادی)

تشریح موارد نادرست:

«الف»: دشمنی با استعمار و استبداد، یکی از موضوعاتی بود که در نثر روزنامه‌ای بسیار مورد توجه قرار گرفت.

«ب»: ابهام در شعر معاصر پسندیده است و معنی‌گریزی از ویژگی‌های شعر این دوره است.

«د»: در سال‌های نخستین، شعر دوره انقلاب اسلامی از تمثیل و نمادگرایی کمتر بهره گرفته است و شاعران به صراحت بیان روی آورده‌اند.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، صفحه‌های ۴۳، ۴۴، ۶۹، ۷۹ و ۹۹)

۲۶- گزینه «۲»

(مهتبی فرهادی)

سه بیت «الف»، «ج» و «د» از اشعار صائب تبریزی انتخاب شده‌اند که ویژگی‌های ادبی سبک هندی در آن‌ها مشهود است.

«الف»: حسن تعلیل: دلیل اینکه صبح، خورشید را همانند سپری همراه خود دارد، آمادگی برای مقابله با فتنه ایام دانسته شده است.

«ج»: اسلوب معادله: بیت دارای اسلوب معادله است، زیرا مصراع دوم مثالی برای روشن‌تر شدن مصراع اول است.

«د»: استفاده از ردیف‌های طولانی: کاربرد ردیف طولانی و خوش‌آهنگ از ویژگی‌های ادبی سبک هندی است که در این بیت دیده می‌شود. «به‌دست آمد مرا» ردیف این بیت است.

تشریح ابیات دیگر:

«ب»: آرایه استفاده‌شده در این بیت، استعاره است که از آرایه‌های رایج سبک هندی نیست. بیت از خواجوی کرمانی، از شاعران سبک عراقی است.

«ه»: در این بیت تشخیص وجود دارد و از آرایه‌های رایج دیگر سبک هندی در این بیت استفاده نشده است؛ ضمناً زبان بیت کهن است و با سبک هندی مطابقت ندارد. بیت از فرخی سیستانی، از شاعران سبک خراسانی است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۸۱ و ۸۲)

۲۷- گزینه «۴»

(مهمد امین دانش‌فام)

تشریح گزینه‌های نادرست:

گزینه «۱»: با خروج شعر از دربارها و ورود آن به خانقاه‌ها، دامنه موضوعات شعر گسترش یافت و بر قدرت عواطف، عمق افکار و سادگی بیان افزوده شد.

گزینه «۲»: «مضمون‌آفرینی» در شاخه‌های شعر این دوره جایگاهی نداشت و مربوط به سبک هندی است.

گزینه «۳»: این گزینه مربوط به سبک نثر این دوره می‌باشد، نه شعر.

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۸۱ تا ۸۳)

۲۸- گزینه «۳»

(یاسین مهریان)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «چرند و پرند» نوشته «دهخدا» است.

گزینه «۲»: «منشآت» از «قائم‌مقام فراهانی» است.

گزینه «۴»: «ایده‌آل» اثر «میرزاده عشقی» است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۱۷ تا ۲۱)

۲۹- گزینه ۲»

(رضا نوروزی بیک)

در اندیشه ادیبان قرن‌های هفتم تا نهم هجری، صنایع ادبی جای تفکر را گرفت، اما چون استعدادهای بزرگی در این عرصه ندرخشیدند، در کتاب‌های مصنوع و متکلف، بیشتر به ظاهرسازی و تصنع پرداختند و به استعاره‌های دور از ذهن و سجع‌های متوالی و بی‌روح روی آوردند.

سه گزینه دیگر از ویژگی‌های سبک هندی می‌باشند. گزینه‌های «۱» و «۴» مربوط به نثر سبک هندی و گزینه «۳» مربوط به شعر این سبک است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۳۹، ۸۳ تا ۸۵)

۳۰- گزینه ۴»

(سیدعلیرضا احمدی)

در بیت گزینه «۴»، دو مصراع مصداقی از هم هستند.

در سایر ابیات، استقلال معنایی در هر مصراع دیده نمی‌شود.

توضیح نکته درسی:

هرگاه در مصراع دوم استعاره مصرح‌های وجود داشته باشد که مشابه آن در مصراع نخست مشهود باشد، اسلوب معادله منتهی است. (مثل گزینه‌های ۲ و ۳)

(علوم و فنون ادبی (۳)، بریع معنوی، صفحه‌های ۱۱۴ و ۱۱۵)

۳۱- گزینه ۴»

(مفسن اصغری)

تشبیه: تشبیه لب معشوق (سرچشمه نوش و مرجان) به نبات و آب حیات

استعاره: سرچشمه نوش و مرجان جان‌افزا (استعاره از لب یار)

جناس: آب (آبرو) آب (مایع خوراکی)

واج‌آرایی: تکرار واج‌های «ا، ام» در آغاز مصراع دوم، «مردۀ مرجان جان‌افزای تو»

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان و بریع، ترکیبی)

۳۲- گزینه ۳»

(هومن نمازی)

«لعل» استعاره از لب است. در هر دو مصراع، تشبیه فشرده غیراضافی (اسنادی) وجود دارد: لعل مانند باده در قح است، مهر تو مانند گنج است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «چشم میگون» تشبیه دارد / هیچ استعاره‌ای موجود نیست.

گزینه «۲»: «سروقدان» تشبیه درون‌واژه‌ای دارد.

گزینه «۴»: «شراب عشق» اضافه تشبیهی است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، ترکیبی)

۳۳- گزینه ۱»

(سیدعلیرضا احمدی)

مجاز: «یک عمر» مجاز از زمان طولانی / جناس: شیرین (بانوی ارمنی) و شیرین (گوارا) / ایهام تناسب: استفاده از واژه «شیرین» در مصراع دوم با معنای «گوارا» با وجود تناسب معنای ثانویه آن (شیرین بانو) با لقب فرهاد کوهکن / حس آمیزی: جان شیرین

(علوم و فنون ادبی، بیان و بریع، ترکیبی)

۳۴- گزینه ۱»

(یاسین مهریان)

اینکه صلح بتان، جنگ باشد: پارادوکس / فاقد مجاز

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: «ایهام: «هوا»: ۱- هوس، ۲- فضا / تشبیه: چو پروانه ...

گزینه «۳»: مجاز به علاقه شباهت: «نرگس»: استعاره مصرحه از چشم و «غنچه»: استعاره مصرحه از لب / موازنه: کلمات روبه‌روی دو مصراع، با یکدیگر سجع متوازی و متوازن دارند.

گزینه «۴»: استعاره: «لعل» استعاره از لب / حس آمیزی: شیرین بیان

(علوم و فنون ادبی، بیان و بریع، ترکیبی)

۳۵- گزینه ۴»

(سیار غلام‌پور سیوکی)

الف) «دور از تو» ایهام دارد: ۱- از تو دور باشد ۲- دوری از تو
ب) علت سخن گفتن عاشق درباره دیگران را این بیان کرده است که چون دیگران بر سر زبان او هستند، از آن‌ها حرف می‌زند؛ اما معشوق در درون جان او حضور دارد و از او سخن نمی‌گوید؛ که دلیل غیرواقعی برای بیان خود آورده است.

ج) «طره» قسمت جلویی مو است که مجاز از کل مو می‌باشد.

همچنین «بو» در این بیت ایهام دارد: ۱- در معنی «امید» ۲- در معنی «رایحه»

د) «چشم» و «دل» با «صحرای پراتش» و «دریای پرآب» لف و نشر می‌سازند.

(علوم و فنون ادبی، بیان و بریع، ترکیبی)

۳۶- گزینه ۴»

(سیدعلیرضا احمدی)

معنای بیت «الف»: هرکسی که نام تو را بر زبان بگوید، مانند لاله خون جگر بر دهان می‌برد. (مشبه: هر کس / مشبه‌به: لاله) / معنای بیت «ب»: رسیدن به مجلس دریدلان ممکن نیست مگر اینکه با باره (اسب) خون مسیر را طی کنیم. (مشبه: خون / مشبه‌به: باره) / معنای بیت «ج»: وقتی بهرام از آن کاخ بیرون آمد، انگار از چشم او خون بارید (مشبه: خون / مشبه‌به: محذوف: باران یا آسمان) / معنای بیت «د»: اکنون که شمشیر تو مانند ابر، خون می‌بارد، سراسر جهان مانند بوستان ارم شده است. (مشبه: تیغ / مشبه‌به: ابر)

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، صفحه ۲۷)

۳۷- گزینه ۳»

(یاسین مهریان)

«رسید»: ردیف / «ی»: حرف الحاقی / «ام»: حروف اصلی؛ که طبق الگوی «مصوت + صامت» است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «ست»: ردیف / «ا»: حرف اصلی؛ که تنها یک مصوت بلند، اساس قافیه قرار گرفته است.

گزینه «۲»: «ی»: حرف الحاقی / «و»: حرف اصلی؛ که تنها یک مصوت بلند، اساس قافیه قرار گرفته است.

گزینه «۴»: «وست»: حروف اصلی؛ که طبق الگوی «مصوت + صامت + صامت» است.

(علوم و فنون ادبی (۱)، قافیه، صفحه‌های ۸۹ تا ۹۲)

۳۸- گزینه ۴»

(سیدعلیرضا احمدی)

کلمات «طبییان» و «غریبان» قافیه هستند. «ان» الحاقی است. «یب» نیز حروف اصلی قافیه می‌باشد و حرف روی، آخرین حرف مشترک حروف اصلی قافیه است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «ن» حرف روی است. «ه» الحاقی می‌باشد.

گزینه «۲»: «ن» حرف روی است. «د» الحاقی می‌باشد.

گزینه «۳»: «ن» حرف روی است. مصوت بلند «ی» الحاقی می‌باشد.

(علوم و فنون ادبی (۱)، قافیه، صفحه ۹۱)

۳۹- گزینه ۴»

(سیدعلیرضا احمدی)

تغییر کمیت مصوتی در ابیات دیده نمی‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: در رکن دوم مصراع اول، اختیار «قلب» به کار رفته و رکن «مفاعیل»، تبدیل به «مفاعیلن» شده است.

گزینه «۳»: وزن بیت، «مفاعیلن فعلاتن مفاعیلن فعْلن» است؛ در پایان هر دو مصراع، رکن «فعْلن»، تبدیل به «فعْلن» شده است: ۲ ابدال توجه: در کلمه «مستی»، اختیار کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند وجود دارد. (علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه ۱۸۵)

۴۵- گزینه «۴» (سیرعلیرضا احمدی)

در سطر (بند) پنجم، حذف همزه دیده نمی‌شود. (علوم و فنون ادبی، قافیه، موسیقی شعر و برید، ترکیبی)

۴۶- گزینه «۱» (سیرمهمر هاشمی)

متن صورت سؤال، به شروع آفرینش و خلقت انسان اشاره دارد و مفهوم اصلی آن، «تجلی خداوند در مادیات و خلقت جهان» می‌باشد. در بیت گزینه «۱» نیز این مفهوم به روشنی دیده می‌شود. **بررسی گزینه‌های دیگر:**

گزینه «۲»: تو در خلقت بی‌نظیر هستی.

گزینه «۳»: دلیل آفرینش جهان، تو بوده‌ای.

گزینه «۴»: تنها آدمی عشق الهی را درک می‌کند.

(علوم و فنون ادبی (۲)، مفهوم، صفحه ۳۴)

۴۷- گزینه «۴» (سیرمهمر هاشمی)

در ابیات این گزینه، سرمستی عارفانه بر تعقل و هوشیاری برتری داده شده است (برتری عشق بر عقل).

بررسی دیگر ابیات:

«الف»: تمجید از قد رعنای محبوب

«ج»: توصیف طبیعت و بوستان

(علوم و فنون ادبی (۱)، مفهوم، صفحه‌های ۲۳ و ۲۸)

۴۸- گزینه «۳» (سیرمهمر هاشمی)

در بیت این گزینه، گفته شده است که فراق و هجران، درمان‌پذیر نیست و عاشق چاره‌ای جز پذیرش درد تلخ هجران ندارد، اما در دیگر گزینه‌ها، مانند بیت صورت سؤال، گفته شده است با وجود آنکه فراق و هجران دشوار است، اما عاشق باید به آن تن دردهد، زیرا در نهایت، جان عاشق را پاک و ارزشمند می‌گرداند.

(علوم و فنون ادبی (۲)، مفهوم، صفحه ۴۰)

۴۹- گزینه «۳» (مسنن اصغری)

مفهوم مشترک شعر صورت سؤال و بیت گزینه «۳»: شکوه و ناامیدی شاعر از اوضاع روزگار

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: توصیه به از بین بردن جهل و نادانی

گزینه «۲»: توصیف زیبایی فصل بهار و طبیعت

گزینه «۴»: ستایش تهنی‌دستی و آزادگی

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهوم، صفحه ۱۱۰)

۵۰- گزینه «۳» (مسنن اصغری)

بیت «ب» بیانگر «فرارسیدن دوران غم و ناخوشی» است و مفهوم مقابل آن، یعنی «سپری‌شدن دوران غم و ناخوشی»، در بیت «د» مطرح شده است.

مفهوم سایر ابیات:

بیت «الف»: تقابل عقل و عشق

بیت «ج»: توصیه به نیکی کردن

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهوم، صفحه ۶۳)

گزینه «۲»: در هجای دوم رکن دوم مصراع اول = (یک استخوان) و در هجای دوم رکن اول مصراع دوم = (ز آن) و هجای آخر رکن آخر مصراع سوم = (به است)، حذف همزه دیده می‌شود.

گزینه «۳»: وزن رباعی قابلیت دسته‌بندی هجایی دوگانه را دارد.

(علوم و فنون ادبی، موسیقی شعر، ترکیبی)

۴۰- گزینه «۳» (هومن نمازی)

رکن پایانی این سروده، «فعْلن» است نه «فعْلن».

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۱۰۴ تا ۱۰۶)

۴۱- گزینه «۳» (سپار غلام‌پور سیوکی)

وزن مشترک مصراع صورت سؤال و بیت گزینه «۳»، «مفاعیلن فعلاتن مفاعیلن فعْلن» است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: وزن این بیت، «مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن» است.

گزینه «۲»: وزن این بیت، «مفاعیلن فعلاتن مفاعیلن فعْلن» است.

گزینه «۴»: وزن این بیت، «مفعول مفاعیلن مفعول مفاعیلن» است.

(علوم و فنون ادبی، موسیقی شعر، ترکیبی)

۴۲- گزینه «۳» (میهنی فرهازی)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: فعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلاتن

گزینه «۲»: مفتعلن مفتعلن مفتعلن مفتعلن

گزینه «۴»: مفاعیلن فعلاتن مفاعیلن فعْلن

(علوم و فنون ادبی، موسیقی شعر، ترکیبی)

۴۳- گزینه «۱» (سیرعلیرضا علویان)

بیت دارای وزنی دوری و ۲۸ هجاست که شامل ۷ هجای کوتاه و ۲۰ هجای بلند و یک هجای کشیده (بدون اعمال اختیارات) می‌باشد. تقطیع بیت:

این	خان	ن	ی	ر	ن	دا	نست
-	-	U	U	-	-	-	U-

هر	جا	ک	ر	سی	بن	شین
-	-	U	U	-	-	-

در	مَج	ل	س	ما	نَب	وَد
-	-	U	U	-	-	-

با	لا	یی	ی	پا	یی	نی
-	-	-	U	-	-	-

(علوم و فنون ادبی (۱)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۴۷ تا ۴۹)

۴۴- گزینه «۴» (سیرعلیرضا احمدی)

وزن بیت، «مفاعیلن فعلاتن مفاعیلن فعْلن» است؛ در پایان هر دو مصراع، رکن «فعْلن» تبدیل به «فعْلن» شده است. همچنین در رکن دوم مصراع دوم، «فعلاتن» تبدیل به «مفعولن» شده است: ۳ ابدال

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: وزن بیت، «مفاعیلن فعلاتن مفاعیلن فعْلن» است؛ در هر دو مصراع، «فعلاتن» در رکن دوم، تبدیل به «مفعولن» شده است: ۲ ابدال

گزینه «۲»: وزن بیت، «مفاعیلن فعلاتن مفاعیلن فعْلن» است؛ در رکن دوم مصراع اول، «فعلاتن» تبدیل به «مفعولن» شده است؛ در رکن آخر مصراع دوم، «فعْلن» تبدیل به «فعْلن» شده است: ۲ ابدال

علوم اجتماعی

۵۱- گزینه «۳»

(فاطمه صغری)

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: مربوط به مدل عدالت اجتماعی - صحیح - مدینه فاضله به عنوان جامعه سازمان یافته بر مبنای علم - صحیح
گزینه «۲»: صحیح - مربوط به رویکرد انتقادی - صحیح - علم فقه توصیف و تبیین نمی کند.
گزینه «۴»: مربوط به مدل لیبرالی - مربوط به رویکرد انتقادی - صحیح - هر دو انقلاب در قرن بیستم بودند.

(پایه‌شناسی (۳)، ترکیبی، صفحه‌های ۷۶، ۹۳، ۱۰۲، ۱۱۱ تا ۱۱۳)

۵۲- گزینه «۳»

(زینب آذری)

- دانش علمی، دانش تخصصی، عمیق و پیشرفته است که با طرح مسئله‌ای در جامعه و تلاش برای حل آن مسئله شکل می‌گیرد. بنابراین ساخت ساعت‌های پیشرفته براساس فناوری‌های نوین، مربوط به این دانش است.
- یکی از ویژگی‌های کنش، ارادی بودن آن است. جامعه‌شناسی تبیینی با تأکید بیش از حد بر نظم و ساختارهای اجتماعی و یکسان انگاشتن نظم طبیعی و نظم اجتماعی، اراده و خلاقیت را از انسان‌ها می‌گیرد و انسان‌ها بدون آنکه بدانند این نظم برای تحقق چه آرمان‌هایی است، صرفاً آن را رعایت می‌کنند. انقلاب‌های جدید، شاهکارهای هنری و اندیشه‌های جدید با فراتر رفتن از نظم موجود و در پاسخ به رکود اراده‌ها مطرح شده‌اند.
- مطالعه موردی: یکی از روش‌های کیفی است که تمامی ابعاد پدیده‌های اجتماعی را مطالعه می‌کند و عمق پنهان و منحصربه‌فرد پدیده‌ها را نشان می‌دهد.

- رویکرد تفسیری:

موضوع: کنش اجتماعی و معنای آن/ روش: تفسیر/ هدف: معنابخشی و انسجام بخشی به زندگی اجتماعی

(پایه‌شناسی (۳)، ترکیبی، صفحه‌های ۵، ۳۷، ۵۰ و ۵۱)

۵۳- گزینه «۲»

(زینب آذری)

بررسی موارد نادرست:

جوامع مختلف با ایمان به عقاید و ارزش‌های حقیقی، آن‌ها را وارد قلمرو واقعی می‌کنند.

پدیده‌هایی که بیرون جهان اجتماعی هستند، به واسطه ارتباطشان با زندگی اجتماعی و جهان اجتماعی وارد جهان اجتماعی می‌شوند.

(پایه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۲۳ و ۵۷)

۵۴- گزینه «۳»

(ریحانه امینی)

ویژگی مقاومت منفی، همکاری با حاکم نامشروع در حد واجبات نظامیه است.

شبهات حکومت تیرانی (استبدادی) و آلیگارشسی در شیوه حکومت آن‌هاست که هر دو براساس خواست و میل افراد هستند.

یکی از تفاوت‌های بیدارگران اسلامی و منورالفکران غرب‌گرا در تعریف آن‌ها از مفهوم بیداری است. بیدارگران اسلامی، بیداری را بازگشت به اسلام و عمل به آن می‌دانستند، اما برخلاف بیدارگران اسلامی، منورالفکران غرب‌گرا بیداری را بازگشت به اسلام نمی‌دانستند بلکه بیداری را در تقلید از رفتار فرنگیان می‌دیدند.

(پایه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه ۱۲۱)

(پایه‌شناسی (۲)، بیداری اسلامی و جهان پریر، صفحه‌های ۱۱۰ و ۱۱۶)

۵۵- گزینه «۱»

(آریتا پیرقی)

متفکران پسامدرن - ظرفیت توجیه علمی حضور جهانی سیاسی و اقتصادی جهان غرب را نداشتند.

پیامدهای اجتماعی گریز و رویگردانی از سکولاریسم - رونق بخشیدن به بازار معنویت‌های کاذب

بحران معرفتی نیمه اول قرن بیستم - محدود شدن علم به امور طبیعی

بحران معرفتی نیمه دوم قرن بیستم - زیر سؤال رفتن علم مدرن

(پایه‌شناسی (۲)، پالاش‌های یوانی، صفحه‌های ۹۹، ۱۰۰ و ۱۰۲)

۵۶- گزینه «۲»

(زینب آذری)

انسان در فیلم سینمایی عصر جدید به مثابه «شیء» دانسته شده است - مطابق رویکرد تبیینی

- انواع عقل در معنای خاص:

نظری - واقعیاتی را که مستقل از اراده انسان مانند قوانین فیزیک، فلسفه و ... به وجود می‌آیند شناسایی می‌کند.

عملی - واقعیاتی را که با دخالت و اراده انسان مانند عدالت، ظلم و ... به وجود می‌آیند، شناسایی می‌کند.

- نخستین بحران اقتصادی در سال ۱۸۲۰ م. در انگلستان و مهم‌ترین بحران اقتصادی در فاصله میان دو جنگ جهانی اول و دوم اتفاق افتادند.

- آگوست کنت، اسپنسر، دورکیم و مارکس جوامع بشری را به دو دسته تقسیم کردند.

جوامع ارگانیکی - تقسیم کار اجتماعی شکل نگرفته است یا در حد ساده و ابتدایی است. مانند تقسیم کار سنی و جنسی

جوامع مکانیکی - تقسیم کار گسترده وجود دارد.

(پایه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه ۳۸)

(پایه‌شناسی (۲)، پالاش‌های یوانی، صفحه ۹۲)

(پایه‌شناسی (۳)، ترکیبی، صفحه‌های ۴۰ و ۱۱۸)

۵۷- گزینه «۴»

(ریحانه امینی)

تشریح موارد نادرست:

- عقلانیت در جهان اسلام با وجود تعامل با فرهنگ و سنت‌های تاریخی محیط خود، ارزش‌ها و اعتبار روشنگرانه خود را از متن فرهنگ و کنش‌های عاملان نمی‌گیرد بلکه عاملان با استفاده از این عقلانیت به‌گونه‌ای مستقل به ارزیابی فرهنگ و تاریخ مربوط به خود می‌پردازند.

- علم اجتماعی جهان اسلام، علاوه بر تبیین وضعیت موجود جهان اسلام، درباره وضعیت مطلوب و آرمانی جامعه اسلامی و همچنین جامعه جهانی نیز دآوری خواهد کرد و راه‌های برون‌رفت از وضعیت موجود به سوی وضعیت مطلوب را شناسایی می‌کند.

- عقلانیت مورد استفاده در جهان اسلام علاوه بر آنکه با داده‌های حسی و تجربی و همچنین با هنجارها و ارزش‌ها و آرمان‌های فرهنگی، اجتماعی و تاریخی پیرامون خود تعامل فعال دارد آن‌ها را مورد ارزیابی انتقادی قرار می‌دهد.

(پایه‌شناسی (۳)، افق علوم اجتماعی در جهان اسلام، صفحه ۱۱۶)

۵۸- گزینه «۴»

(فاطمه صفری)

بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»: صحیح - صحیح

گزینه «۲»: چالشی مقطعی بود - مربوط به عقل در معنای خاص است.

گزینه «۳»: صحیح - مربوط به عقل ابزاری است.

گزینه «۴»: هر دو قطب به فرهنگ غرب تعلق داشتند. - صحیح

(پایه‌شناسی (۲)، پالاش‌های جهانی، صفحه ۸۱)

(پایه‌شناسی (۳)، پیشینه علوم اجتماعی در جهان اسلام، صفحه‌های ۱۰۶ و ۱۰۷)

۵۹- گزینه «۴»

(ریحانه امینی)

- دیدگاه دوم در تقابل با رویکرد اول، این ادعا را که دانش علمی، راه کشف واقعیت و دانش عمومی، دانش حاصل از زندگی است انکار می‌کند و همه دانش‌ها را دانش حاصل از زندگی می‌داند. دانش‌ها کشف و بازخوانی واقعیت نیستند، بلکه خلق و بازسازی آن هستند که انسان‌ها برای سامان دادن به زندگی خود تولید می‌کنند. برتری دانش تجربی بر دانش حاصل از زندگی را بی‌اعتبار می‌داند و به عکس دانش عمومی را پایه و اساس هرگونه دانشی از جمله دانش تجربی می‌داند. در برخی از نحله‌های این دیدگاه، مرز دانش علمی و دانش عمومی فرومی‌باشد.

- هنرمندان دوران رنسانس با بازگشت به هنر یونان، به ابعاد جسمانی و دنیوی انسان اهمیت دادند.

- دلایل کاهش اهمیت مرزهای سیاسی: انباشت ثروت، پدید آمدن شرکت‌های بزرگ چند ملیتی و گسترش صنعت ارتباطات - تقابل شمال و جنوب:

اصطلاح مرکز و پیرامون به نقش مرکزی کشورهای ثروتمند و صنعتی اشاره دارد. این اصطلاح را کسانی به کار می‌برند که معتقدند، کشورهای پیرامونی به سبب عملکرد کشورهای مرکزی، ضعیف و فقیر شده‌اند. براساس این نظریه، جوامع غربی، چالش‌های درونی خود را از طریق بهره‌کشی از کشورهای غیرغربی حل می‌کنند.

(پایه‌شناسی (۲)، ترکیبی، صفحه‌های ۴۸، ۶۸ و ۸۸)

(پایه‌شناسی (۳)، زفیره دانشی، صفحه ۸)

۶۰- گزینه «۲»

(زینب آذری)

لمبروزو می‌خواست با مشاهدات ویژگی‌های جسمانی، مجرم بودن یا نبودن افراد را شناسایی کند.

تصمیم‌گیری درباره رفع اختلافات و تضادهای میان افراد و گروه‌هایی که با هم زندگی می‌کنند، سیاست و عمل سیاسی را پدید می‌آورد.

انسان باتقوا جهانی را تعبیر می‌دهد - تأثیر جهان نفسانی بر جهان اجتماعی

(پایه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه ۶۸)

(پایه‌شناسی (۳)، ترکیبی، صفحه‌های ۲۸ و ۵۶)

۶۱- گزینه «۴»

(آزیتا بیدرقی)

فرهنگ قرون وسطی تنها راه شناخت جهان را کتاب مقدس و شهود آباء کلیسا می‌دانست و شناخت عقلی و تجربی را نادیده می‌انگاشت. این روش معرفتی در دوران رنسانس مورد تردید قرار گرفت و به تدریج به بحران معرفتی انجامید و وحی و شهود نادیده گرفته شد و به شناخت از راه عقل و تجربه بسنده شد.

غرب این مطلب را به نخبگان جوامع غیرغربی القا می‌کرد که پیروی از فرهنگ غرب تنها راه پیشرفت و توسعه دیگر فرهنگ‌هاست.

(پایه‌شناسی (۲)، پالاش‌های جهانی، صفحه ۹۹)

۶۲- گزینه «۲»

(آزیتا بیدرقی)

نقد لیبرالیسم اقتصادی ← مارکس

عدم دخالت دولت و حکومت ← ریکاردو

نقد لیبرالیسم اولیه و آزادی مثبت و منفی ← آیزایابارلین

بر سر سفره گسترده طبیعت جایی برای فقر او وجود ندارد ← مالتوس

(پایه‌شناسی (۲)، پالاش‌های جهانی، صفحه‌های ۷۷ و ۷۹)

۶۳- گزینه «۲»

(فاطمه صفری)

جهان متجدد فقط علمی را که با روش‌های تجربی به دست می‌آیند، علم می‌داند و علمی را که از روش‌های فرا تجربی (عقلانی و وحیانی) استفاده می‌کنند، علم نمی‌شناسد. با افول این دسته از علوم، امکان ارزیابی ارزش‌ها و آرمان‌های بشری که پدیده‌های فراتجربی‌اند و با علوم تجربی قابل مطالعه نیستند از دست می‌رود و داوری درباره این امور، به تمایلات افراد و گروه‌های متفرق سپرده می‌شود. از این روند، به زوال معنا یاد می‌شود.

افزایش طلاق نوعی تعارض فرهنگی است. در تعارض فرهنگی شیوه زندگی ناسازگار با عقاید و ارزش‌های جهان اجتماعی رواج می‌یابد.

برخی علوم انسانی و علوم اجتماعی را یکی می‌دانند. برخی دیگر موضوع علوم انسانی و علوم اجتماعی را همان امور انسانی و یکسان می‌دانند؛ ولی روش آن دو را متفاوت می‌دانند. این دسته، روش علوم اجتماعی (جمعیت‌شناسی، جامعه‌شناسی، مردم‌شناسی و ...) را همان روش علوم طبیعی، یعنی روش تجربی می‌دانند ولی روش علوم انسانی (برخی رشته‌های دانشگاهی مانند هنر، فلسفه علوم اجتماعی، مطالعات فرهنگی و ...) را روش‌های غیرتجربی می‌دانند.

تأکید افراطی بر ساختارهای اجتماعی و نادیده گرفتن اراده و خلاقیت انسان‌ها به تدریج سبب می‌شود افراد بدون آنکه بدانند این نظم برای تحقق چه آرمان‌ها و ارزش‌هایی است، صرفاً آن را رعایت کنند.

(پایه‌شناسی (۱)، ترکیبی، صفحه‌های ۳۹ و ۹۲)

(پایه‌شناسی (۳)، ترکیبی، صفحه‌های ۱۱ و ۳۷)

۶۴- گزینه «۳»

(آزیتا بیدرقی)

شاهدی گویا برای حضور تاریخ‌ساز فرهنگ‌های غیرغربی ← انقلاب اسلامی ایران

در سخن گفتن با دیگری از زبان خود برای اصلاح یک رابطه ظالمانه استفاده می‌کنیم ← عقل انتقادی

پاشنه آشیل ایران اسلامی از دیدگاه برخی از کشورهای غربی ← اقتصاد

(پایه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه ۱۳۴)

(پایه‌شناسی (۲)، بیداری اسلامی و جهان بربر، صفحه ۱۳۰)

(پایه‌شناسی (۳)، پیشینه علوم اجتماعی در جهان اسلام، صفحه ۱۰۷)

۶۵- گزینه «۲»

(ریحانه امینی)

تشریح موارد نادرست:

- اندیشه التقاطی، آمیزه‌ای از باورها و ارزش‌هایی است که از مکاتب مختلف به صورتی ناسازگار در کنار هم چیده می‌شوند.

- کاهش جمعیت، شاخص و نشانه جهان اجتماعی متجدد است.

(پایه‌شناسی (۱) و (۲)، ترکیبی، صفحه‌های ۱۰۹، ۱۱۳، ۱۲۴ و ۱۲۹)

روان‌شناسی

۶۶- گزینه «۳»

(همیدرضا توکلی)

تشریح گزینه‌های نادرست:

گزینه «۱»: فرضیه است و گام اول نیست.
گزینه «۲»: در صورت تأییدشدن می‌تواند به اصل تبدیل شود و در نظریه‌ها جای بگیرد.
گزینه «۴»: فرضیه است و تا حدی سنجیده است.
(روان‌شناسی، روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه‌های ۱۲ و ۱۳)

۶۷- گزینه «۱»

(فرهاد علی‌نژاد)

فرضیه پاسخ اولیه پژوهشگران به مسائل علمی است. پس اولاً بایستی گزاره‌ای خبری داشته باشیم و ثانیاً، این گزاره خبری باید قابل آزمایش با روش تجربی باشد. هر سه عبارت گزینه‌های «۲» تا «۴» این شرایط را دارند. در مورد گزینه «۳» دقت کنید که حتی اگر فقط بخش دوم جمله (بخش سلبی) را هم داشتیم، باز هم این گزاره می‌توانست فرضیه باشد؛ چراکه اگر بگوییم «فلان امر درست نیست» هم باز جمله‌ای خبری است. ضمناً اثبات‌شدن یک امر در علوم تجربی (امری مانند طبقه‌بندی موضوعی خاطرات) دلیل بر واقعیت متقن بودن آن نیست. چه بسا نظراتی که در علوم تجربی پذیرفته شده بودند، اما با گذشت زمان رد شده‌اند.
در گزینه «۱» قطعیتی در جمله دیده می‌شود که با «فرضی‌بودن» فرضیه منافات دارد.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه‌های ۱۲ و ۱۳)

۶۸- گزینه «۱»

(همیدرضا توکلی)

گزاره اول به رشد شناختی و حافظه و ثبت شیء در ذهن اشاره دارد.
گزاره دوم به ترس از غریبه و رشد اجتماعی اشاره دارد.
پس گزینه «۱» پاسخ صحیح است.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۴۸، ۵۰، ۵۱)

۶۹- گزینه «۲»

(فرهاد علی‌نژاد)

هرگاه پردازش صرفاً مبتنی بر ویژگی‌های حسی، مانند اندازه، حجم و شکل ظاهری باشد، پردازش ادراکی است، ولی اگر علاوه بر ویژگی‌های ظاهری، به ویژگی‌های کیفی و مفاهیم هم توجه شود، پردازش مفهومی خواهد بود. سوگل محتوای کتاب برایش مهم نیست و فقط رنگ کتاب را ملاک قرار داده است. در باقی گزینه‌ها یا فقط به ویژگی‌های کیفی و مفاهیم توجه شده است، یا هم به ویژگی‌های کیفی و هم ویژگی‌های ظاهری.
در مورد گزینه «۴»: در این گزینه هم پردازش مفهومی است، زیرا بالاخره شخص با تمثیل (درازشدن دماغ پینوکیو) به بدبودن دروغ پی برده است.
(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه ۴۸)

۷۰- گزینه «۲»

(مهری باهری)

در موقعیت‌های اعلام خطای پنالتی داور ۲۸ بار اعلام خطا کرده یعنی فارغ از وقوع یا عدم وقوع خطا (حضور یا غیاب محرک) سوت زده است. با توجه به ۳ مرتبه اعلام خطای اشتباه (هشدار کاذب)، ۲۵ مرتبه اصابت داشته است. همچنین او ۵ مرتبه متوجه تمارض بازیکن (غیاب محرک خطای پنالتی) شده و سوت زده است (رد درست) و ۶ مرتبه خطای پنالتی (حضور محرک) از دید او پنهان مانده است (از دست دادن محرک). با توجه به اطلاعات نامبرده، جدول زیر به دست می‌آید.

ردیابی نشدن علامت		ردیابی علامت		
۶	از دست دادن (تصمیم نادرست)	۲۵	اصابت (تصمیم درست)	حضور محرک
۵	رد درست (تصمیم درست)	۳	هشدار کاذب (تصمیم نادرست)	غیاب محرک

مجموع تصمیم‌های درست داور در این جدول (یعنی مجموع حالات اصابت و رد درست) ۳۰ مرتبه بوده و مجموع تصمیم‌های نادرست او (یعنی مجموع حالات هشدار کاذب و از دست دادن) ۹ مرتبه بوده است.
(روان‌شناسی، احساس، توجه، ادراک، صفحه ۷۷)

۷۱- گزینه «۴»

(همیدرضا توکلی)

در این فرض یادآوری غیرواقعی رخ داده است؛ پس گزینه «۴» درست است.
(روان‌شناسی، حافظه و علل فراموشی، صفحه‌های ۹۹ و ۱۰۰)

۷۲- گزینه «۳»

(فرهاد علی‌نژاد)

زمان بازیابی	ظرفیت (گنجایش لندوزش)	نوع رمزگردانی	حافظه حسی
حدود نیم‌ثانیه	نامحدود	حسی	حافظه حسی کوتاه‌مدت
چند دقیقه	۵ تا ۹ ماده	حسی (همراه با توجه)	حافظه بلندمدت
از چند دقیقه تا آخر عمر	نامحدود	عمدتاً معنایی	

رده‌بندی حافظه‌ها براساس زمان بازیابی (از کم به زیاد): ۱- حافظه حسی
۲- حافظه کوتاه‌مدت ۳- حافظه بلندمدت
رده‌بندی حافظه‌ها براساس گنجایش (از کم به زیاد): ۱- حافظه کوتاه‌مدت
۲- حافظه‌های حسی و بلندمدت
(روان‌شناسی، حافظه و علل فراموشی، صفحه ۹۷)

۷۳- گزینه «۲»

(مهری باهری)

با توجه به شاخص‌های (۱) شناسایی موقعیت اولیه (۲) فهرست اقدامات یا راهبردهای در دسترس (۳) تعریف دقیق هدف (۴) امکان تضمین دستیابی یا عدم دستیابی به هدف، مسائل به دو دسته خوب‌تعریف‌شده و خوب‌تعریف‌نشده تقسیم می‌شوند.
(روان‌شناسی، تفکر (۱) حل مسئله، صفحه ۱۱۸)

۷۴- گزینه «۴»

(موسا عفتی)

روش‌های تحلیلی برای مسئله، از قواعد مشخصی تبعیت می‌کنند. روش مهری از نوع اکتشافی است.
(روان‌شناسی، تفکر (۱) حل مسئله، صفحه‌های ۱۲۴ و ۱۲۵)

۷۵- گزینه «۴»

(فرهاد علی‌نژاد)

کنترل‌نکردن هیجانات یکی از موانع تصمیم‌گیری صحیح است. افراد مختلف واکنش‌های هیجانی متفاوتی در ما ایجاد می‌کنند. این واکنش‌های عاطفی زودگذرند و به همین دلیل نباید ملاک تصمیم‌گیری قرار گیرند. مینا مبنای

زبان عربی

۸۱- گزینه ۲»

(پبروز وپان- کرگان)

«لا یحزَنک»: نباید تو را اندوهگین کند (رد گزینه‌های ۱ و ۳؛ فعل نهی غایب است و با «نبايد» و به صورت التزامی ترجمه می‌شود) / «قولهم»: سخنشان، سخن آن‌ها / «إن العزة لله جميعاً»: زیرا ارجمندی همه از آن خداست (رد گزینه‌های ۳ و ۴؛ در عبارت فارسی، کلمه «فقط، تنها» اضافی است)

(ترجمه)

۸۲- گزینه ۴»

(اسماعیل علی پور)

«إشعلت»: شعله‌ور شد / «النَّارُ»: آتش / «فی وَكُنَاتِ الطيورِ»: در لانه‌های پرندگان (رد سایر گزینه‌ها) / «جاء»: آمد (رد گزینه ۱) / «العصفورُ»: گنجشک / «لکی یَسْتغیثُ»: تا کمک بخواهد (رد گزینه‌های ۱ و ۳)

(ترجمه)

۸۳- گزینه ۱»

(ولی برقی - ابهر)

«یُحیرنی»: مرا حیران می‌کند، حیرانم می‌کند (رد گزینه ۳) / «لکی یَدخلُ»: تا وارد شود (رد گزینه ۴) / «یبدأُ»: شروع کند (رد گزینه ۲) / «فیه»: در آن (رد گزینه ۲) / «بقایا الطَّعامِ»: (ترکیب اضافی) باقیمانده‌های غذا (رد گزینه ۴) / «فمه»: دهانش، دهان او

در گزینه ۳، «از دیدن» اضافه است و در عبارت عربی معادلی ندارد.

(ترجمه)

۸۴- گزینه ۱»

(پبروز هیدربکی)

«الدلافین» مبتداست (رد گزینه ۲) / «الملیحة»: بانمک (رد گزینه ۳) / «الذکیة» صفت «الحيوانات» است (رد گزینه ۴) / «تؤدی»: ایفا می‌کنند (رد گزینه‌های ۲ و ۳) / «فی العالمِ»: در جهان (رد گزینه ۲)

(ترجمه)

۸۵- گزینه ۱»

(سیره میا مؤمنی)

«تلوث الجو»: آلودگی هوا (ترکیب اضافی است؛ رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «الأمطار الحمضية»: باران‌های اسیدی (رد گزینه ۲) / «یهددُ»: تهدید می‌شود (فعل مجهول است؛ رد گزینه ۳) / ضمیر «ها» در «بها» به «الأمطار الحمضية» برمی‌گردد، نه به «تلوث الجو»، پس ترجمه به صورت «آلودگی جو» که با آن نظام طبیعت تهدید می‌شود... کاملاً نادرست است. (رد گزینه ۴)

(ترجمه)

تصمیم‌گیری‌اش را «حسادت» و «شک‌ورزی» به دخترخاله‌اش گذاشته است که واکنشی هیجانی است. هرچند در گزینه ۴ گفته شده مینا از بچگی این حسادت را داشته است، اما باز هم این واکنش هیجانی نمی‌تواند مبنای تصمیم‌گیری درست باشد. منظور از زودگذربودن هیجانان این نیست که چقدر طول می‌کشد، بلکه این است که در لحظه تصمیم‌گیری به صورت زودگذر بروز می‌کند و مانع تصمیم‌گیری منطقی می‌شوند. وگرنه شاید یک احساس یا هیجان در تمام طول زندگی شخص تداوم داشته باشد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: کوچک‌شمردن خود

گزینه ۲: اعتماد افراطی

گزینه ۳: سوگیری تأیید

(روان‌شناسی، تفکر (۲) تصمیم‌گیری، صفحه‌های ۱۳۹ و ۱۵۰)

۷۶- گزینه ۲»

(همیدرضا تولگی)

در مورد اول، بیماری و تأمین نشدن نیاز، هر دو منفی‌اند. در مورد دوم، یکی منفی و دیگری مثبت است. در مورد سوم، فرد به هر دو گرایش دارد.

(روان‌شناسی، تفکر (۲) تصمیم‌گیری، صفحه‌های ۱۵۱ تا ۱۵۳)

۷۷- گزینه ۱»

(مهری باهری)

زمانی که علت واقعه‌ای درون فرد ادراک شود، اسناد درونی و زمانی که علت بیرون از فرد ادراک شود با اسناد بیرونی مواجهیم. استعداد ژنتیکی علتی درون فرد بوده پس اسناد مهدی درونی و بسترهای جامعه، حمایت خانواده و تشویق دوست هر سه بیرون از فرد هستند، پس سعیده و محمد و سمیه اسناد بیرونی دارند. همچنین استعداد ژنتیکی به صورت پایدار ادامه خواهد داشت اما بسترهای جامعه، پشتیبانی عاطفی خانواده و تشویق‌های دوستان ناپایدار هستند.

(روان‌شناسی، انگیزه و نگرش، صفحه‌های ۱۷۴ تا ۱۷۶)

۷۸- گزینه ۴»

(موسا عفتی)

اگر اهداف را بسیار کوچک و بی‌ارزش و زودگذر انتخاب کنیم، هرگز انگیزه تلاش و عمل ایجاد نمی‌شود؛ زیرا از انجام آن‌ها احساس ارزشمندی، افتخار و غرور نمی‌کنیم.

(روان‌شناسی، انگیزه و نگرش، صفحه ۱۶۸)

۷۹- گزینه ۱»

(مهری باهری)

با شروع اضطراب مرگ در احمدرضا سردردهای او نیز شروع شده است. پس علت عامل روانی و پیامد بیماری جسمانی است. همچنین خشم احمدرضا علامت هیجانی و نداشتن تمرکز او علامت شناختی است.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی سلامت، صفحه ۱۹۱)

۸۰- گزینه ۱»

(موسا عفتی)

فعالیت بدنی و ورزش کردن می‌تواند به افراد کمک کند و باعث بی‌توجهی آن‌ها به فشار روانی گردد.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی سلامت، صفحه ۲۰۰)

۸۶- گزینه ۳»

(ولی برپی - ایهور)

در گزینه ۳، «أثروا» فعل ماضی است که به اشتباه مضارع ترجمه شده و نادرست است؛ «أثروا» باید به صورت (برانگیختند) ترجمه شود. فعل‌هایی مانند «أقام، أجاب، أثار» همگی ماضی هستند که مضارع آن‌ها «یُقیم، یُجیب، یُثیر» می‌شود.

(ترجمه)

۸۷- گزینه ۴»

(بهر روز میدریکی)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «چون» «نجوم» به شکل مرفوع (و نه منصوب) آمده، پس «نجوم» نائب فاعل است و «لا تُشاهد» باید مجهول باشد ← دیده نمی‌شود؛ اگر قرار بود «نجوم» مفعول و منصوب باشد، به شکل «نجوماً» نوشته می‌شد. گزینه ۲: «نُفِرَ» ← ترشح می‌کنند / مُطَهَّرًا ← پاک‌کننده

گزینه ۳: «قد + ماضی ← ماضی نقلی، پس: قد أنشدَ ← سروده‌اند

(ترجمه)

۸۸- گزینه ۴»

(سیر ممبرعلی مرتضوی)

در گزینه ۴، «هتد» به صورت ماضی نامناسب است؛ شکل صحیح آن «قد یُهتد» است. هم‌چنین معادل عربی «کشتن حیوانات» به صورت «قتل الحيوانات» صحیح است. (موت: مرگ، مردن)

(ترجمه)

ترجمه متن درک مطلب:

صبر مصداق بارزی از مصادیق استفاده از اراده انسانی است. فرد دارای اراده قوی می‌تواند صبر پیشه کرده و تلخی و شیرینی صبر را تحمل نماید. شایان ذکر است که دو نوع صبر وجود دارد: صبر بدون هیچ کاری، و صبر بر کار و ادامه دادن آن، و صبر بدون کار همان ترک مسئولیت‌ها و تکالیف است، اما صبر همراه با کار، همان صبر واقعی است ... گاهی فرد بر یک کار صبر پیشه می‌کند و تکمیلش می‌کند، اما گاهی صبر را از دست می‌دهد و نمی‌تواند زنجیره کارهایش را در روزش یا عمرش پیگیری کند، پس شکست می‌خورد، پس انسان باید بر یک کار صبر کند، علاوه بر این، صبر بر انجام زنجیره کارهای دیگر که یک کار واحد، حلقه‌ای از آن‌هاست، واجب می‌باشد. گفته می‌شود امپراتور چین از جوانی درباره راز پیروزی و خوشبختی‌اش پرسید، پس جوان گفت: صبر صبر... و کلمه صبر را صد بار تکرار کرد!

۸۹- گزینه ۲»

(سیر ممبرعلی مرتضوی)

«صبر بدون کار، ممکن است به فرد سود برساند، اما بهتر است که صبر همراه با کار باشد» عبارتی نادرست است. (صبر بدون کار، مفید نیست)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «محصولات را تنها بعد از اینکه برای مدتی مشخص صبر کنیم، می‌توانیم درو کنیم، و کارها همه این‌گونه‌اند!

گزینه ۳: «کارها در زندگی به عنصر صبر نیاز دارند، چه بزرگ باشند و چه کوچک!

گزینه ۴: «اراده انسان در صبر بر چیزی که در طول زندگی به آن می‌پردازد، پدیدار می‌شود!

(درک مطلب)

۹۰- گزینه ۱»

(سیر ممبرعلی مرتضوی)

صورت سؤال، گزینه نادرست را درباره جوان چینی خواسته است؛ «صبر تنها عامل موفقیت او در زندگی است!» عبارت نادرستی است. (عوامل دیگری نیز در مسیر موفقیت مؤثراند.)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: «او بر کارش و ادامه‌دادن آن، واقعاً صبر پیشه می‌کرد!

گزینه ۳: «صبر در کار و رفتار و سخن او نیز آشکار می‌شود!

گزینه ۴: «او مسیرش را به سمت موفقیت ادامه داد درحالی که راه‌های موفقیت را دریافته بود!

(درک مطلب)

۹۱- گزینه ۴»

(سیر ممبرعلی مرتضوی)

صورت سؤال، موضوعی را می‌خواهد که در متن ذکر نشده باشد:

تشریح گزینه‌ها:

گزینه ۱: «کدام صبر به خوشبختی منجر می‌شود؟!

گزینه ۲: «کدام صبر مطلوب است؟!

گزینه ۳: «افراد موفق چگونه زنجیره کارها را ادامه می‌دهند؟!

گزینه ۴: «انسان چگونه توانایی صبر کردن را به دست می‌آورد؟! (واضح است که در مورد این موضوع در متن صحبت نشده است.)

(درک مطلب)

۹۲- گزینه ۲»

(سیر ممبرعلی مرتضوی)

در گزینه ۲، «مصدره: اقتران» نادرست است؛ «المقرون» اسم مفعول بر وزن «مفعول» است، پس از مصدر مجرد ثلاثی گرفته شده و ذکر مصدر مزید برای آن، نادرست است.

(تلیل صرفی و اعراب)

۹۳- گزینه ۳»

(سیر ممبرعلی مرتضوی)

در گزینه ۳، «مزید ثلاثی ...» نادرست است؛ «یقال» فعل مضارع مجهول از (قال - یقول) و مجرد ثلاثی است. همچنین «الجملة اسمیة» نیز نادرست است.

(تلیل صرفی و اعراب)

۹۴- گزینه ۳»

(همیرضا قائم‌امینی - اصفهان)

در این گزینه، «تبادل» و «العالم» نادرست هستند و به جای آن باید «تبادل» و «العالم» بیایند؛ زیرا «تبادل» مصدر ثلاثی مزید از باب «تفاعل» و «العالم» (به معنی: دنیا، جهان) با توجه به مفهوم جمله، مناسب هستند.

تکات مهم درسی:

به تشابه ظاهری میان افعال ماضی ثلاثی مزید در باب‌های «تَفَعَّلَ و تَفَاعَلَ» با اسم مصدر آن، بسیار دقت کنید.

(ضبط حرکات)

۹۵- گزینه «۳»

(اسماعیل علی پور)

تشریح گزینه‌ها:

گزینه «۱»: پشیمانی بر سکوت بهتر از پشیمانی بر سخن گفتن است. (بیت فارسی هم همین مفهوم را دارد).

گزینه «۲»: آیا مردم را به نیکی امر می‌کنید در حالی که خود را فراموش می‌کنید؟ (بیت فارسی هم مفهوم مشابهی دارد).

گزینه «۳»: بگو سود و زبانی برای خود ندارم مگر آنچه خدا خواسته است. (مفهوم بیت فارسی متناسب نیست؛ بیت فارسی می‌گوید دنیا گاهی برای اهل دنیا سود دارد و گاهی نیز ناگزیر ضرر به بار می‌آورد).

گزینه «۴»: دشمنی شخص دانا بهتر از دوستی نادان است. (با بیت فارسی داده شده هم مفهوم است).

(مفهوم)

۹۶- گزینه «۳»

(همیرضا قانرازمینی - اصفهان)

نکات مهم درسی:

اسم افعال ناقصه از نظر اعراب، همواره مرفوع است.

مضاف‌الیه از نظر اعراب، همواره مجرور است.

در اسامی جمع مذکر سالم، «واو» نشانهٔ رفع و «یاء» نشانهٔ نصب یا جرّ است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «مزرعة» و «کبیره» نادرست است و به جای آن باید «مزرعة» و «کبیره» بیاید؛ زیرا به ترتیب نقش «اسم افعال ناقصه» و «صفت» را دارند.

گزینه «۲»: «بساتین» و «المؤمنون» نادرست است و به جای آن باید «بساتین» و «المؤمنین» بیاید؛ زیرا به ترتیب نقش «مبتدا» و «صفت برای مضاف‌الیه» را دارند.

گزینه «۴»: «حاضراً» نادرست است و به جای آن باید «حاضراً» بیاید؛ زیرا نقش «خبر لای نفی جنس» را دارد.

(قواعد اسم)

۹۷- گزینه «۴»

(معمور پادربین)

صورت سؤال، اسم نکره‌ای را خواسته است که به صورت معرفه ترجمه شود.

نکات مهم درسی:

اگر در جمله اسمیه، خبر به صورت اسمی نکره و بدون صفت و وابسته بیاید، اسم نکره به صورت معرفه ترجمه می‌شود.

در گزینه «۴»، «قائمة» اسم نکره‌ای است که نقش خبر را دارد، وابسته‌ای هم برای آن وجود ندارد، پس به صورت معرفه ترجمه می‌شود.

تشریح سایر گزینه‌ها:

در سایر گزینه‌ها به ترتیب «أشخاص، سَيَّاحاً، أرض» اسم‌های نکره‌ای هستند که از قاعدهٔ بالا تبعیت نمی‌کنند و به صورت نکره ترجمه می‌شوند.

(قواعد اسم)

۹۸- گزینه «۴»

(سیره میا مؤمنی)

خبر «کان» در گزینه «۴»، «مسروراً» می‌باشد که به صورت یک اسم آمده است. (ترجمهٔ عبارت: دانش‌آموزی که به درجات بالایی رسیده، خوشحال بود!)

در سایر گزینه‌ها، خبر «کان» به ترتیب: «حصد، قد إقترحواء، یسمع» است که همگی از نوع فعل هستند.

(انواع جملات)

۹۹- گزینه «۳»

(سیر ممدعلی مرتضوی)

در عبارت داده شده، «إله» منادا است، پس باید عبارت را به صورتی کامل کنیم که برای اسلوب ندا مناسب باشد؛ در گزینه «۳»، جملهٔ «مرا با وجود اشتباهاتم استجابت می‌کند» سبک و سیاق غایب دارد و نمی‌تواند برای جای خالی مناسب باشد.

ترجمهٔ سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «بدنم را از درد پاک کن و مرا شفا ببخش!»

گزینه «۲»: «می‌ترسم از گناهایی که فراموششان کرده‌ام درحالی که تو فراموششان نکرده‌ای!»

گزینه «۴»: «چیزی را به من تحمیل نکن که هیچ توانی بر آن ندارم!»

(اسلوب نرا)

۱۰۰- گزینه «۲»

(ولی بریی - ابهر)

«إثارة» مفعول مطلق تأکیدی است که فعل خود (یُثیر) را مورد تأکید قرار داده است و پس از آن نیز صفت یا مضاف‌الیهی به کار نرفته است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: مفعول مطلق وجود ندارد و «مُطیعاً» حال است. (ضمناً «مُطیعاً» اصلاً مصدر نیست.)

گزینه «۳»: «تفریقاً» مفعول مطلق نوعی است، چون پس از آن جمله وصفیهٔ «یُزعج» به کار رفته است. (جمله وصفیه همان صفت است که به صورت فعل به کار می‌رود و اسم نکره‌ای را که قبل از خود آمده است، توضیح می‌دهد.)

گزینه «۴»: «نوماً» مفعول مطلق نوعی است، چون پس از آن صفت به کار رفته است.

(مفعول مطلق)

تاریخ

۱۰۱- گزینه «۳»

(پواد میربلوکی)
در دوره ساسانیان، گاه‌شماری اوستایی، که گاه‌شماری دینی زرتشتیان محسوب می‌شد، در ایران رایج بود. مبدأ گاه‌شماری اوستایی به تخت نشستن هر پادشاه بود.

رومیان در آغاز، گاه‌شماری دقیقی نداشتند، به همین دلیل در سال ۴۶ ق.م امپراتور روم (ژولیوس سزار)، دستور داد گاه‌شماری رومی براساس گاه‌شماری مصری اصلاح شود.

(تاریخ (۱)، تاریخ‌شناسی، صفحه‌های ۱۳ و ۱۵)

۱۰۲- گزینه «۱»

(پواد میربلوکی)
بررسی سایر گزینه‌ها:
گزینه «۲»: چین با یورش‌های پیاپی اقوام کوچرو در مرزهای شمالی روبه‌رو بود.

گزینه «۳»: به تدریج حاکمان محلی تحت فرمان یک دودمان قرار گرفتند و سلسله‌های حکومتی در این سرزمین به‌وجود آمد.

گزینه «۴»: این سلسله‌ها تا قرن‌ها نتوانستند چین را از نظر سیاسی و جغرافیایی به طور کامل متحد و یکپارچه کنند.

(تاریخ (۱)، جهان در عصر باستان، صفحه ۴۷)

۱۰۳- گزینه «۳»

(پواد میربلوکی)
سنگ‌نوشته شاپور یکم در کعبه زرتشت در نقش رستم به شرح جنگ‌های این پادشاه با رومیان اشاره دارد. این سنگ‌نوشته که رویدادهای تاریخی را گزارش می‌کند، از دوره ساسانی برجای مانده است.

(تاریخ (۱)، ایران در عصر باستان، صفحه ۶۸)

۱۰۴- گزینه «۴»

(پواد میربلوکی)
داریوش بزرگ به منظور دفع حملات قبایل صحراگرد سکایی، به مناطق دوردستی در شمال دریای سیاه و جنوب روسیه کنونی لشکرکشی کرد.

(تاریخ (۱)، ایران در عصر باستان، صفحه ۸۵)

۱۰۵- گزینه «۴»

(پواد میربلوکی)
داعیان عباسی، کانون فعالیت‌های خود را مناطق دور از مرکز خلافت، به‌خصوص خراسان که گرفتار درگیری قبیله‌های مهاجر عرب بود، قرار داده بودند.

(تاریخ (۲)، ظهور اسلام حرکتی تازه در تاریخ بشر، صفحه ۶۳)

۱۰۶- گزینه «۳»

(زهرا دامپار)
پس از سقوط تیسفون، بقایای ارتش ساسانی در جلولا گرد هم آمدند و با مهاجمان جنگیدند، اما شکست خوردند و بسیاری از آنان کشته شدند (۱۶ ق.).

(تاریخ (۲)، ایران از ورود اسلام تا پایان صفویه، صفحه‌های ۸۱ تا ۸۳)

۱۰۷- گزینه «۱»

(پواد میربلوکی)
بررسی موارد نادرست:

الف) روابط حکومت علویان طبرستان با خلافت عباسی، همواره خصومت‌آمیز بود.

د) مرداوید (زیاریان) خیال حمله به بغداد و نابودی خلافت عباسی را در سر می‌پروراند.

(تاریخ (۲)، ایران از ورود اسلام تا پایان صفویه، صفحه‌های ۹۲ و ۹۳)

۱۰۸- گزینه «۱»

(پواد میربلوکی)
در عصر ایلخانان، هنر نگارگری که تلفیقی از سنت‌های نقاشی ایرانی و چینی بود، بیشتر در کتاب‌آرایی و مصور ساختن کتاب‌های تاریخی و متون ادبی و نیز کتاب‌های پزشکی، جانورشناسی و نجوم جلوه‌گر شد.

(تاریخ (۲)، ایران از ورود اسلام تا پایان صفویه، صفحه‌های ۱۲۸ و ۱۲۹)

۱۰۹- گزینه «۲»

(پواد میربلوکی)
براساس اندیشه انسان‌گرایی، هدف آموزش و پرورش، تربیت دانشمندان برجسته نبود، بلکه می‌خواستند شهروندانی را تربیت کنند که نقش سودمندی در جامعه ایفا کنند و در حیات شهری فعال باشند.

(تاریخ (۲)، اروپا در قرون وسطا و عصر پریر، صفحه ۱۷۹)

۱۱۰- گزینه «۲»

(پواد میربلوکی)
نخستین کسی که واقعیت قتل امیرکبیر را بازتاب داده است. (میرزا محمدجعفر خورموجی)

تاریخ‌نویسی سنتی را به شیوه علمی نقد کرد. (میرزا فتحعلی‌خان آخوندزاده)

یکی از پیشگامان انتقاد به تملق و متکلف‌نویسی است. (خاوری شیرازی)

(تاریخ (۳)، تاریخ‌نگاری و منابع دوره معاصر، صفحه‌های ۵ و ۶)

۱۱۱- گزینه «۳»

(زهرا دامپار)
بناهای کارت‌پستالی، بیشتر به تقلید از بناهای اروپایی ساخته می‌شدند که در آن عناصر و ویژگی‌های معماری ایرانی و اروپایی ترکیب شده بود.

(تاریخ (۳)، اوضاع اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی عصر قاجار، صفحه ۵۹)

۱۱۲- گزینه «۱»

(علی‌محمد کریمی)
در قرارداد جدید، سهم ایران نسبت به قرارداد قبلی اندکی افزایش یافت.

(تاریخ (۳)، نهضت ملی شدن صنعت نفت ایران، صفحه ۱۱۶)

۱۱۳- گزینه «۴»

(علی‌محمد کریمی)
تهاجم به داخل خاک ایران پس از پذیرش قطعنامه ۵۹۸، از جمله مهم‌ترین اقدامات مجاهدین خلق در دوران دفاع مقدس است.

(تاریخ (۳)، جنگ تمیمی و دفاع مقرر، صفحه‌های ۱۶۱ و ۱۶۲)

جغرافیا

۱۱۴- گزینه «۱»

(فاطمه سقایی)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: در پاسخ به سؤال «چطور» مطرح می‌شود.

گزینه «۳»: در پاسخ به سؤال «چه کسی» و «چه کسانی» مطرح می‌شود.

گزینه «۴»: در پاسخ به سؤال «چه موقع» مطرح می‌شود.

(پغرافایای ایران، پغرافیا پیست، صفة ۸)

۱۱۵- گزینه «۱»

(فاطمه سقایی)

دریاچه‌های فصلی، در فصول پر بارش وسعت بیشتری پیدا می‌کنند، ولی در ماه‌های گرم و یا در سال‌های کم بارش به دلیل تبخیر آب آن‌ها خشک شده یا به شکل باتلاق و شورزار در می‌آیند.

(پغرافایای ایران، پغرافایای طبیعی ایران، صفة‌های ۵۶ تا ۵۹)

۱۱۶- گزینه «۴»

(فاطمه سقایی)

در هرم سنی کشور فرضی صورت سؤال، بین نسبت سنی و جنسیتی تعادل برقرار است. میزان رشد مولید در این کشور بالا است. در این کشور درصد جمعیت فعال اقتصادی بیشتر است؛ بنابراین سیاستمداران باید برای آموزش و ایجاد فرصت‌های تحصیلی، تفریحی و رفاهی جوانان برنامه‌ریزی کنند.

(پغرافایای ایران، پغرافایای انسانی ایران، صفة‌های ۶۷ و ۶۸)

۱۱۷- گزینه «۴»

(زهرا دامیار)

نواحی فقط تحت تأثیر روابط معمول انسان‌ها و محیط طبیعی نیستند؛ بلکه حکومت‌ها و تصمیم‌گیری‌های سیاسی در زمینه اقتصاد، اشتغال و توزیع درآمد نیز به شدت بر نواحی تأثیر می‌گذارند. برای مثال برنامه‌ریزی یا تصمیم‌های یک دولت برای ایجاد ناحیه گردشگری و پارک‌های ملی یا صنعتی، توسعه کشاورزی در یک ناحیه، انتقال اجباری ساکنان یک ناحیه به ناحیه دیگر، وقوع جنگ بین حکومت‌ها و نظایر آن، می‌تواند موجب حفظ، تغییر یا تخریب نواحی طبیعی و انسانی شود و چشم‌اندازها و فضاهای جغرافیایی متفاوتی ایجاد شود.

(پغرافیا (۲)، ترکیبی، صفة‌های ۱۱ تا ۱۴ و ۱۲۳)

۱۱۸- گزینه «۴»

(فاطمه سقایی)

از دریافت نامسای انرژوی خورشید بر سطح زمین، مناطق گرم، معتدل و سرد پدید می‌آید.

پراکندگی کانون‌های فشار بر روی کره زمین، از عوامل مهم گردش عمومی هوا و تغییرات آب و هوای نواحی است و محدوده نواحی حاره‌ای، جنب حاره‌ای، معتدله و قطبی را ایجاد می‌کند.

(پغرافیا (۲)، نواحی طبیعی، صفة ۲۶)

۱۱۹- گزینه «۳»

(زهرا دامیار)

در هوازدگی شیمیایی، ساختمان کانی‌ها و ترکیب شیمیایی سنگ‌ها نیز تغییر می‌کند. اکسیژن و رطوبت از عوامل مهم هوازدگی شیمیایی هستند. آب و هوای گرم و مرطوب سرعت و شدت هوازدگی را افزایش می‌دهد.

(پغرافایای ایران، پغرافایای طبیعی ایران، صفة ۴۱)

(پغرافیا (۲)، نواحی طبیعی، صفة ۴۱)

۱۲۰- گزینه «۲»

(زهرا دامیار)

امروزه صاحبان اغلب مزارع تک‌محصولی تخصصی (پلانتیشن‌ها) شرکت‌های بزرگ، به ویژه شرکت‌های چندملیتی هستند؛ زیرا این‌گونه مزارع به سرمایه‌گذاری زیادی نیاز دارند. شرکت‌های چندملیتی شرکت‌هایی هستند که معمولاً بخش مرکزی آن‌ها در کشورهای پیشرفته صنعتی قرار دارد و شعبه‌ها و کارخانه‌های مونتاژ آن‌ها در سایر نواحی ایجاد شده‌اند. این شرکت‌ها در خارج از مرزهای کشور مبدأ فعالیت می‌کنند. این شرکت‌ها که عمدتاً آمریکایی و اروپایی هستند، با احداث این مزارع در کشورهای نواحی استوایی سرمایه‌گذاری می‌کنند و از نیروی کارگر و ارزان قیمت آن‌ها در مزارع خود بهره می‌برند. برخی از این شرکت‌ها سالیانه میلیاردها دلار از تولید و صدور این محصولات، سود به‌دست می‌آورند.

(پغرافیا (۲)، نواحی انسانی، صفة‌های ۹۲، ۱۰۶ و ۱۰۷)

۱۲۱- گزینه «۴»

(فاطمه سقایی)

نواحی که نظام مدیریت ویژه و مخصوص به خود را دارند، شامل نواحی خودمختار و مناطق آزاد تجاری هستند. از نواحی خودمختار جهان می‌توان به نخجوان در جمهوری آذربایجان اشاره کرد که در نقشه آمده است.

(پغرافیا (۲)، نواحی سیاسی، صفة ۱۱۹)

۱۲۲- گزینه «۲»

(فاطمه سقایی)

در برخی از بخش‌های جهان در نتیجه گسترش فوق‌العاده زیاد دو یا چند مادرشهر در امتداد مسیرهای ارتباطی و حمل و نقل، زنجیره‌ای از مادرشهرها یا کلان‌شهرها پدید آمده‌اند که به آن‌ها مگالاپلیس گفته می‌شود. در مگالاپلیس، حومه‌ها و شهرک‌های اقماری یک مادرشهر به حومه‌ها و شهرک‌های مادرشهر دیگر پیوند می‌خورد. برخی، مگالاپلیس را منطقه ابرشهری نامیده‌اند.

مگالاپلیس‌ها معمولاً در امتداد راه‌های ارتباطی، شکل خطی و کریدوری و برخی نیز شکل خوشه‌ای و کپکشانی پیدا کرده‌اند.

(پغرافیا (۳)، پغرافایای سکونتگاه‌ها، صفة ۱۴)

فلسفه و منطق

۱۲۶- گزینه ۱

(نیمه پواهری)

در گزینه «۱»: دلالت هر سه کلمه مشخص شده، دلالت التزامی است. در عبارت اول منظور از «دست»، «قدرت و توان» است و در عبارت دوم منظور از «سر»، «قصد و فکر» است و در عبارت سوم منظور از «باده»، «جام و ظرفی که باده و شراب در آن ریخته شده» می‌باشد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: در عبارت اول منظور از «خاک»، «قبر» است و دلالت التزامی است - در عبارت دوم منظور از «خون»، «کشتن و به قتل رساندن» است و دلالت التزامی است - در عبارت سوم منظور از «شمع»، «شعله شمع» است و دلالت تضمینی است.

گزینه «۳»: در عبارت اول منظور از «دل»، «احساسات و عواطف» است و دلالت التزامی است - در عبارت دوم منظور از «سر»، «چشم» است (آب سر = آب یا اشک چشمان) و دلالت تضمینی است - در عبارت سوم دلالت لفظ «میکده» مطابقی است.

گزینه «۴»: در عبارت اول منظور از «دست»، «انگشتان دست» است و دلالت تضمینی است - در عبارت دوم منظور از «ایران»، «مردم یا سپاه ایران» است و دلالت التزامی است - در عبارت سوم منظور از «بیت»، «شعر» است و دلالت التزامی است.

نکته: هرگاه کل را بگوییم و منظور جزء آن باشد دلالت تضمینی است. مانند اینکه دست را بگوییم اما منظورمان بخشی از انگشتان باشد، اما برعکس این مورد (اگر جزء را بگوییم و منظورمان کل باشد. مثلاً مانند این که بیت را بگوییم اما منظورمان همان شعر باشد) دلالت التزامی است.

(منطق، لفظ و معنا، صفحه‌های ۱۴ و ۱۵)

۱۲۷- گزینه ۴

(نیمه پواهری)

در یک دسته‌بندی صحیح باید دو شرط رعایت شده باشد: ۱- هر طبقه نسبت به طبقه قبل خود دارای رابطه عموم و خصوص مطلق باشد. ۲- طبقات به ترتیب از عام به خاص قرار گرفته باشند. به یاد داشته باشید که علاوه بر فعل، مصدر نیز نشانگر وقوع کار یا رخ دادن حالتی است؛ پس رابطه آن عموم و خصوص مطلق است.

بنابراین نکته گزینه «۴» یک دسته‌بندی صحیح است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: بین مفاهیم «سبز» با «گیاه» عموم و خصوص من‌وجه و بین «درخت» با «میوه سبز» نسبت تباین برقرار است.

گزینه «۲»: بین «مایع» و «فلز» عموم و خصوص من‌وجه برقرار است و هر چند بین «فلز» و «رسانای جریان الکتریسیته» عموم و خصوص مطلق برقرار است، اما «رسانای جریان الکتریسیته» عام‌تر است و باید اول بیاید.

گزینه «۳»: «زمان»، «کم متصل متغیر (غیرثابت)» است. بنابراین با دو مفهوم قبل از خود نسبت تباین دارد.

(منطق، مفهوم و مصراع، صفحه ۲۴)

۱۲۸- گزینه ۴

(سین آفونری راهنمایی)

وقتی گفته می‌شود رابطه بین تعریف و مفهوم مجهول عموم و خصوص من‌وجه باشد؛ یعنی تعریف نه جامع است و نه مانع. به عبارتی تعریف هم اعم است (مانع نیست) و هم اخص است (جامع نیست).

۱۲۳- گزینه ۳

(معمرضا مغموری‌ها)

سامانه اطلاعات جغرافیایی در امور متعددی چون برنامه‌ریزی و مدیریت شهرها و روستاها، کاربری زمین، آمایش سرزمین، مدیریت منابع طبیعی، مکان‌یابی شهرک‌ها و صنایع، کشاورزی، معادن، محیط زیست، مخاطرات طبیعی، عمران، شبکه‌های حمل و نقل، نقشه‌برداری، امور نظامی و دفاعی، شبکه‌های بهداشت و درمان و کسب و کار و تجارت کاربرد دارد.

در این سامانه، داده‌های مربوط به پدیده‌های دنیای واقعی را می‌توان براساس اهداف مطالعه و نوع ویژگی‌های موردنظر در قالب لایه‌های جداگانه طبقه‌بندی و ترکیب کرد. از جمع‌بندی و تلفیق لایه‌های مختلف لایه جدیدی حاصل می‌شود که دربرگیرنده اطلاعات دقیق و مورد نیاز کاربران است.

(پهرفیا (۳)، فنون و مهارت‌های پهرفیایی، صفحه‌های ۳۸ تا ۴۰)

۱۲۴- گزینه ۲

(زهره رامیار)

در یک منطقه، زمانی زمین‌لرزه اتفاق می‌افتد که سنگ‌های پوسته زمین مقاومت خود را در برابر نیروهای واگرا، همگرا و برشی از دست بدهند. در نتیجه، سنگ‌ها به‌طور ناگهانی در امتداد گسل می‌شکنند و با جابه‌جایی گسل، انرژی زیادی به صورت زمین‌لرزه آزاد می‌شود. پس از جابه‌جایی گسل و آزاد شدن انرژی آن به صورت زمین‌لرزه، از آنجا که صفحات پوسته زمین ثابت نیستند، تداوم حرکت موجب تجمع دوباره انرژی می‌شود. انرژی انباشته‌شده باعث تشکیل گسل جدید یا آزاد شدن انرژی در محل گسل‌های قدیمی و تکرار زمین‌لرزه می‌شود.

جابه‌جایی زمین در امتداد گسل‌های فعال روی می‌دهد. فشار مداوم نیروهای زمین‌ساخت در اطراف قطعات گسل‌ها به تدریج ذخیره می‌گردد و سپس به‌طور ناگهانی با جابه‌جایی دو قطعه گسلی آزاد می‌شود. شدیدترین تنش زمین‌لرزه در نقطه کانونی آن روی می‌دهد و هرچه از این نقطه فاصله بگیریم، از شدت تکان‌های ناشی از زمین‌لرزه کاسته می‌شود.

(پهرفیا (۳)، مخاطرات طبیعی، صفحه‌های ۱۳ و ۱۴)

۱۲۵- گزینه ۳

(زهره رامیار)

یکی از عوامل مؤثر در وقوع سیل دخالت‌های انسانی است. احداث سازه‌های نامناسب در مسیر رودها، مانند ساختن پل‌هایی با دهانه‌های تنگ و پایه‌های زیاد موجب سیل می‌شوند؛ زیرا در اثنای وقوع سیل، تنه‌ها و شاخه‌های درختان کنده شده نمی‌توانند از دهانه‌های این پل‌ها عبور کنند و سرانجام باعث سرریز شدن آب و حتی تخریب پل‌ها می‌شوند. ساختن دیواره‌های سیمانی و سنگ چین کردن کناره‌ها نیز مجرای رود را تنگ‌تر می‌کند و در زمان وقوع سیل باعث سرریز آن می‌شود.

(پهرفیا (۳)، مخاطرات طبیعی، صفحه ۹۱)

بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»: تعریف اعم است و نسبت عموم و خصوص مطلق دارد.

گزینه «۲»: تعریف بی‌ارتباط است و نسبت تباین دارد.

گزینه «۳»: تعریف اعم است و نسبت عموم و خصوص مطلق دارد چون شامل استدلال نیز می‌شود.

گزینه «۴»: تعریف اعم و اخص است و نسبت عموم و خصوص من وجه دارد. (منطق، اقسام و شرایط تعریف، صفحه‌های ۳۴ و ۳۵)

۱۲۹- گزینه «۲»

در این گزینه سه قضیهٔ موجهه وجود دارد: (۱) «آینهٔ ما نمایش‌دهندهٔ روی تو به خوشی است» و (۲) «آینهٔ پاکیزه است» و (۳) «روی تو زیبا است». بنابراین همین گزینه جواب تست خواهد بود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: در این گزینه یک قضیهٔ موجهه (من روز و شب در هوایت بی‌قرار هستم) و یک قضیهٔ سالبه (من روز و شب سر از پایت بردارنده نیستم) وجود دارد.

گزینه «۳»: در این گزینه یک قضیهٔ موجهه (تو همان پرسش بی‌زیرا هستی) و یک قضیهٔ سالبه (عاشقی نیازمند توجیه و دلیل نیست) وجود دارد. البته قضیهٔ سالبه به صورت پرسشی مطرح شده اما از آنجایی که استفهام انکاری است و مفهوم سلبی دارد، پرسشی نیست و می‌توان آن را یک قضیهٔ سالبه به حساب آورد.

گزینه «۴»: در این گزینه هیچ قضیه‌ای وجود ندارد. «من که به چشم تو محتاج و گرفتار هستم» و «ای کسی که قلب مرا به تاراج برده است» جملهٔ تام نیستند و «حرفی بزن» نیز جملهٔ امری و انشایی است و قضیه محسوب نمی‌شود.

(منطق، قضیهٔ مملی، صفحه‌های ۵۸ تا ۶۰)

۱۳۰- گزینه «۳»

هرگاه رابطهٔ بین موضوع و محمول در قضیهٔ سالبهٔ جزئی، عموم و خصوص من وجه باشد، با جابه‌جا کردن موضوع و محمول آن هم قضیه‌ای صادق به دست می‌آید.

برخی ماهیت‌ها دارای وجود نیستند. (صادق)

برخی موجودات دارای ماهیت نیستند. (صادق)

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌های «۱» و «۴»: هر ماهیتی معدوم است = هیچ ماهیتی موجود نیست.

بین قضیهٔ صورت سؤال و «هیچ ماهیتی موجود نیست» رابطهٔ تداخل برقرار است. در رابطهٔ تداخل از صدق قضیهٔ کلی به صدق قضیهٔ جزئی می‌توان رسید؛ نه برعکس.

گزینه «۲»: بین «برخی ماهیت‌ها وجود ندارند» و «هر شیء دارای ماهیتی دارای وجود است» رابطهٔ تناقض برقرار است. در تناقض از صدق یک طرف قضیه کذب طرف دیگر حاصل می‌شود.

(منطق، امکام قضایا، صفحه‌های ۶۳ تا ۶۸)

۱۳۱- گزینه «۴»

(علیرضا تقی‌پور)

صورت کلی منطقی این استدلال چنین است:

مقدمهٔ اول:	بعضی	ب: (کتاب‌های من = مال من)	الف: (کتاب دست دوم)	هستند.
مقدمهٔ دوم:	هر	ج: (کتاب ارزان‌تر از قیمت پشت جلد)	ب: (کتاب من = مال من)	است.
∴	بعضی	الف: (کتاب‌های دست دوم)	ج: (کتاب ارزان‌تر از قیمت پشت جلد)	هستند.

بنابراین چون شرط دوم (منفی نبودن هر دو حد وسط) رعایت نشده است، قیاس نامعتبر است (رد گزینه «۲»).

گزینه‌های «۱» و «۳»: طبق الگوی قیاس صورت سؤال، حد وسط (ب) تکرار شده است و این استدلال، قیاس شکل چهارم است.

(منطق، قیاس اقترانی، صفحه‌های ۷۷ تا ۷۹)

۱۳۲- گزینه «۳»

(سیا معفرزاده صابری)

مبنای اصلی گزینه «۳»، «اصالت فرد» می‌باشد که برای جامعه قائل به هویت مستقل و جداگانه نیست و تأثیر جامعه بر فرد را صرفاً در تأثیر افراد جامعه بر یکدیگر می‌داند؛ نه هویت و چارچوب مستقل اجتماعی حاکم بر جامعه.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: اینکه تکامل جوامع تابع فرایندهای ضروری تاریخی و جمعی است و تحت اختیار و کنترل افراد نمی‌باشد، مرتبط با نظریهٔ اصالت جمع است.

گزینه «۲»: اینکه هویت شخصی در پرتو هویت اجتماعی محو می‌شود نشان از آن است که جمع اصیل است نه فرد.

گزینه «۴»: اینکه جامعه آثاری دارد که در افراد انسانی مشهود نیست و اصالت با آن است نشان از اصالت جمع است.

(فلسفهٔ یازدهم، ریشه و شاخه‌های فلسفه، صفحه‌های ۱۶ و ۱۷)

۱۳۳- گزینه «۲»

(نیمای بواهری)

فرد هنگامی که اتفاقی زنجیرهایش پاره شود و از غار بیرون برود، روشنایی خورشید چشم‌هایش را خیره خواهد ساخت و به دردی طاقت‌فرسا دچار خواهد شد، بنابراین دوباره به غار پناه می‌برد و عقیده‌اش نسبت به سایه‌ها استوارتر خواهد شد. عاملی که باعث می‌شود که نهایتاً او از سایه‌ها و باور غلط خود نسبت به آن‌ها رهایی یابد، این است که شخصی تنومند او را به بیرون غار بکشاند و در معرض نور قرار بدهد. بنابراین از نظر افلاطون وجود یک راهنما و مربی برای رهایی از باورهای غلط و غیرمنطقی لازم است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: هدف افلاطون از تمثیل غار، این است که نشان دهد چگونه فلسفه انسان را به سمت آزادی حقیقی هدایت می‌کند.

گزینه «۳»: این تمثیل بیانگر مجموعهٔ فلسفهٔ افلاطون است، نه صرفاً بخش معرفت‌شناسانهٔ آن.

گزینه «۴»: نهایی‌ترین شناختی که انسان به آن می‌رسد، شناخت مثال خیر است که عامل حقیقت یافتن هر چیزی است.

(فلسفهٔ یازدهم، فلسفه و زندگی، صفحه‌های ۲۴ و ۲۵)

۱۳۴- گزینه «۲»

(هسین آفونری راهنمایی)

زادگاه فلسفه یونانی بخشی از سرزمین یونان بود نه کل آن. نام آن ایونیا بود که قبلاً در یونان بوده است اما الان در ترکیه واقع شده است. در اینجا بود که حدود شش قرن پیش از میلاد مباحث فلسفی پایه‌گذاری شد و نخستین فلاسفه پا به عرصه وجود گذاشتند.

(فلسفه یازدهم، آغاز تاریخی فلسفه، صفحه ۳۰)

۱۳۵- گزینه «۳»

(نیما پوهاری)

ما ممکن است در توانایی خود برای شناختن بسیاری چیزها شک کنیم، اما این شک به معنای شک کردن و زیر سؤال بردن اصل امکان شناخت به‌طور کلی نمی‌باشد (رد گزینه‌های ۱، ۲ و ۴). در گزینه «۳» کلاً شناخت را یک امر ساخته و پرداخته ذهن افراد معرفی کرده و ارتباط آن را با واقعیت انکار کرده است. زمانی که تطابق شناخت ذهنی را با واقعیت بیرونی انکار می‌کنیم در واقع منکر امکان شناخت شده‌ایم. پس پاسخ مناسب همین گزینه است.

(فلسفه یازدهم، امکان معرفت، صفحه‌های ۴۷ و ۴۸)

۱۳۶- گزینه «۴»

(نیما پوهاری)

فارابی و ابن‌سینا نیم‌نگاهی به شناخت شهودی داشتند و آن را معتبر می‌دانستند، اما آن را در تبیین فلسفی خود وارد نمی‌کردند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: ابن‌سینا در یکی از کتاب‌های خود که به تبیین عرفان می‌پردازد، به‌طور دقیق معرفت شهودی را توضیح می‌دهد اما از ارتباط آن با فلسفه و استدلال‌های فلسفی سخن نمی‌گوید.

گزینه «۲»: سهروردی شهود قلبی را معتبر می‌دانست؛ اما سعی می‌کرد شهودهایش را تبیین استدلالی کند و در نهایت نظام فلسفی خود را بر پایه آن شهودها، شهودهایی که استدلالی شده بود بنا کرد. سهروردی هر شهودی را وارد نظام فلسفی خود نمی‌کرد.

دقت کنید که وقتی یک نظام فلسفی است؛ پایه و اساس آن عقل و استدلال می‌باشد.

گزینه «۳»: ملاحظه از آیات و روایات صرفاً برای تأیید نتیجه استدلال‌هایش بهره می‌گرفت و آن‌ها را در مقدمات استدلال‌هایش وارد نمی‌کرد، بلکه با همان روش عقلی و فلسفی پیش می‌رفت.

(فلسفه یازدهم، گاهی به تاریخچه معرفت، صفحه‌های ۶۱ تا ۶۳)

۱۳۷- گزینه «۳»

(علیرضا نصیری)

افلاطون معتقد است که وظیفه اصلی هرکس باید حفاظت و مراقبت از نفسش باشد تا به فضایل آراسته گردد و زیبا بشود. ولی از آنجا که اساساً افلاطون نفس را باقی و غیرفانی می‌داند؛ پس در نتیجه این مسئله مراقبت از نفس ارتباطی با نابودی آن ندارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: افلاطون معتقد است که نفس محدودیت‌های بدن را ندارد. گزینه «۲»: ارسطو نفس را هنگام تولد کاملاً بالقوه می‌داند و بنابراین هنگام تولد هیچ علم یا احساسی در نفس موجود نیست و نفس استعداد و قوه محض است.

گزینه «۴»: چون ارسطو نفس را عامل حیات داشتن می‌داند و از نظر او قابلیت حیات مربوط به نفس است پس باید نتیجه گرفت که او هر جانوری را دارای نفس می‌داند. ولی نفس ناطقه یعنی همان قوه تعقل و خردورزی فقط در انسان یافت می‌شود.

(فلسفه یازدهم، پیوستی انسان (۱)، صفحه ۷۲)

۱۳۸- گزینه «۲»

(علیرضا نصیری)

فیلسوفان ماتریالیست برخلاف فیلسوفانی همچون افلاطون و ارسطو و حکمای اسلامی، حسن و قبح را غیرذاتی و اعتباری می‌دانند و معتقدند که انسان آن چه را که برای او مفید باشد «خوب» و آن چه را برایش مضر باشد «بد» اعتبار می‌کند و بدین ترتیب اطلاق این الفاظ و مفاهیم بر پدیده‌ها کاملاً اعتباری است (تأیید گزینه ۲).

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: ماتریالیست‌ها حسن و قبح افعال را اعتباری می‌دانند؛ نه ذاتی. گزینه «۳»: افلاطون و ارسطو حسن و قبح اعمال را ذاتی می‌دانند؛ نه اعتباری.

گزینه «۴»: از نظر فیلسوفان ماتریالیست، حسن و قبح افعال صرفاً اعتبار خود افراد هستند و حاکی از یک حقیقت واقعی خارجی نیستند که بشود با تجربه آن را کشف کرد. زمانی می‌توان گفت که با تجربه کشف شده که آن را به‌عنوان یک واقعیت اصیل و ذاتی بپذیریم؛ در حالی که از نظر ماتریالیست‌ها اصول اخلاقی ذاتی نبوده و اعتباری‌اند.

(فلسفه یازدهم، انسان موجود اطلاق‌گرا، صفحه‌های ۸۸ و ۸۹)

۱۳۹- گزینه «۲»

(نیما پوهاری)

حمل در قضیه «خداوند موجود است» حمل ضروری است؛ زیرا خداوند واجب‌الوجود است. اما توجه کنید که وجود جزء ذاتیات هیچ امری نیست و حمل وجود بر هیچ مفهومی اولی ذاتی نبوده و شایع صنایع است.

حمل در قضیه «آب مایع است» حمل اولی ذاتی است؛ زیرا مایع از مفاهیم ذاتی آب به‌شمار می‌رود. هر حمل اولی ذاتی یک حمل وجوبی است؛ بنابراین این حمل وجوبی (ضروری) به‌شمار می‌رود.

حمل در قضیه «دایره پنج‌ضلعی وجود دارد» امتناعی است و دایره پنج‌ضلعی متمنع‌الوجود است. اما این به حمل اولی انجام می‌شود، (زیرا دایره پنج‌ضلعی ذاتاً نمی‌تواند وجود داشته باشد و معدوم است).

(فلسفه دوازدهم، مهان ممکنات، صفحه‌های ۹، ۱۰ و ۱۱)

۱۴۰- گزینه «۴»

(نیما پوهاری)

اصول «سنخیت میان علت و معلول» و «وجوب علی و معلولی» از فروع اصل علیت به‌شمار می‌روند و علیت با این اصول است که معنا دارد. انکار و نفی هر یک از آن‌ها به معنای وقوع صدفه و نقض اصل علیت است. وقتی هریک از این اصول را انکار می‌کنیم در واقع خود علیت را نیز انکار کرده‌ایم.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: انکار اصل سنخیت لزوماً به معنای انکار اصل وجوب نیست و برعکس.

گزینه «۲»: این مورد صرفاً مربوط به اصل سنخیت میان علت و معلول است.

گزینه «۳»: این مورد صرفاً مربوط به اصل وجوب علی و معلولی است.

(فلسفه دوازدهم، مهان علی و معلولی، صفحه‌های ۱۸ تا ۲۰)

۱۴۱- گزینه «۴»

(علیرضا نصیری)

اولین صورت‌های برهان نظم در آثار افلاطون یافت می‌شود. او معتقد است که: «یگانه سخنی که درباره نظم و جهان و گردش آفتاب و ماه و ستارگان می‌توان گفت این است که کل جهان در زیر فرمان عقل قرار دارد.» و بنابراین نظم جهان را نشأت‌گرفته از وجودی عاقل یا همان خدای صانع می‌داند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: با وجود اینکه در یونان باستان فرهنگ چندخدایی رواج داشت و یونانیان برای هر پدیده‌ای خدا یا الهه‌ای قائل بودند اما آنچه افلاطون در آثار خود، خدا می‌خواند با خدای ادیان اشتراکاتی دارد و می‌تواند منطبق باشد.

اقتصاد

۱۴۶- گزینه «۴»

(نسرین بیغری)

الف) در نقطه M میزان خرید از مواد غذایی و پوشاک صفر است و همه درآمد، صرف آموزش و تفریح می‌شود.

ب) در نقطه M میزان خرید از مواد غذایی و پوشاک صفر است و همه درآمد، صرف آموزش و تفریح می‌شود و فرد می‌تواند ۱۰ واحد از آموزش و تفریح را خریداری کند. در نتیجه کل بودجه یا درآمد خانوار برابر خواهد بود با:

تومان $10 \times 900,000 = 9,000,000$ = بودجه یا درآمد خانوار

در نقطه N میزان خرید از آموزش و تفریح صفر است و همه درآمد، صرف مواد غذایی و پوشاک می‌شود و فرد می‌تواند ۵ واحد از مواد غذایی و پوشاک را خریداری کند. در نتیجه قیمت هر واحد از مواد غذایی و پوشاک برابر خواهد بود با:

تومان $\frac{9,000,000}{5} = 1,800,000$ = قیمت هر واحد از مواد غذایی و پوشاک

پ) بابت ۱ واحد اضافه کردن به خرید مواد غذایی و پوشاک (مثلاً از B به A رفتن و مواد غذایی و پوشاک را از ۳ واحد به ۴ واحد افزایش دادن) باید از میزان خرید آموزش و تفریح ۲ واحد کم کند (هزینه فرصت) که این ۲ واحد که از خرید آموزش و تفریح صرف نظر می‌کنیم برابر با هزینه فرصت ۱ واحد اضافه کردن به خرید مواد غذایی و پوشاک است.

(اقتصاد، اصول انتخاب درست، صفحه‌های ۲۵ تا ۲۸)

۱۴۷- گزینه «۱»

(مهری ضیائی)

بررسی موارد:

الف) نادرست است؛ زیرا در دوره پهلوی بود که ساختارهای اساسی اقتصاد کشور زیر سلطه و برنامه‌ریزی بیگانگان قرار گرفت.

ب) درست است.

ج) درست است.

د) نادرست است؛ شکل‌گیری قدرت‌های بزرگ در اروپا مصادف با اواخر حکومت صفویه بود.

ه) نادرست است؛ در دوران حکومت پهلوی، نظام نوینی در مالیات‌ستانی و بودجه‌بندی کشور پدید آمد و برخی شاخص‌های اقتصادی، اجتماعی و انسانی بهبود یافت.

(اقتصاد، مقایسه‌سازی اقتصاد، صفحه‌های ۱۰۷ تا ۱۰۹)

۱۴۸- گزینه «۴»

(نسرین بیغری)

الف) ۵۰ درصد درآمد ملی به ۷۰ درصد کم درآمد جامعه (یعنی دهک‌های اول، دوم، سوم، چهارم، پنجم، ششم و هفتم) و ۵۰ درصد دیگر به دهک‌های پردرآمد جامعه (یعنی دهک‌های هشتم، نهم و دهم) تعلق گرفته است. یعنی مجموع سهم دهک‌های اول تا هفتم برابر با ۵۰ درصد است، هم‌چنین مجموع سهم دهک‌های هشتم، نهم و دهم نیز برابر با ۵۰ درصد است. در نتیجه خواهیم داشت:

درصد ۵۰ = سهم دهک هفتم + ... + سهم دهک دوم + سهم دهک اول

$50 = 5 + 5 + 7 + 9 + 9 + 10$ = سهم دهک سوم + ۵ + ۴

گزینه «۲»: افلاطون خداوند را صانع و افعال او را هدف‌دار می‌داند؛ اما او را در این جهان و دنیای مادی قرار نمی‌دهد. او بیان می‌دارد که: «در سوی دیگر، نوعی از هستی وجود دارد که پیوسته ثابت است؛ نه می‌زاید و نه از میان می‌رود...» و با به کار بردن عبارت «در سوی دیگر» که مقصود آن عالم مثال است، تصریح می‌کند که خدای مد نظر او در این جهان نیست. گزینه «۳»: با اینکه خدا از نظر افلاطون نامحسوس و نادیدنی است، اما او معتقد است که با شهود عقلانی می‌توان او را یافت و از آن بهره برد.

(فلسفه دوازدهم، فرا در فلسفه- قسمت اول، صفحه‌های ۳۱ تا ۳۴)

۱۴۲- گزینه «۲»

(علیرضا نصیری)

در دوره اول حاکمیت کلیسا، بزرگان مسیحیت هرگونه فعالیت عقلی را در تقابل با ایمان دانسته و چون و چرا کردن عقل را عامل تضعیف ایمان می‌دانستند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: این عبارت مربوط به دوره دوم حاکمیت کلیسا است، نه دوره اول.

گزینه «۳»: از قرن دهم تا سیزدهم که دوره دوم حاکمیت کلیسا و قرن‌های منتهی به رنسانس محسوب می‌شود، متفکران اروپایی روی به مطالعه و تتبع در آثار فلاسفه‌ای مانند ابن‌سینا و ابن‌رشد کردند ولی هدفشان از این کار تبیین عقلانی مبانی دینی بود نه تضعیف و انکار آنان.

گزینه «۴»: آنچه که باعث جایگزین شدن عقل با دین شد متناقض بودن اصول و مبانی مسیحیت با اصول عقلی است نه تطابق آن‌ها.

(فلسفه دوازدهم، عقل در فلسفه- قسمت اول، صفحه‌های ۵۶ و ۵۷)

۱۴۳- گزینه «۴»

(علیرضا تقی‌پور)

مخالفت با عقل‌گرایی در تاریخ اسلام به دو شکل عمده بروز پیدا کرده است:

۱- محدود کردن دایره کاربرد عقل (رد گزینه «۲») ۲- مخالفت با فلسفه و منطق به‌عنوان دستاوردهای غیراسلامی (رد گزینه‌های «۱» و «۳»؛ اما هیچ‌کدام از این مخالفت‌ها به معنای مخالفت با پیشرفت علم و دانش نبود.

(فلسفه دوازدهم، عقل در فلسفه- قسمت دوم، صفحه‌های ۶۰ تا ۶۲)

۱۴۴- گزینه «۲»

(مسین آفونری راهنمایی)

ذات نخستین و مبدأ جهان و نورالانوار همه از صفات خداوند هستند و فقط صفات خداوند هستند.

اما در فلسفه سهروردی اساساً مفهوم نور به جای وجود به‌کار می‌رود و همه موجودات مجرد و غیرمادی دارای حقیقتی نورانی هستند.

(فلسفه دوازدهم، دوره میانی، صفحه ۸۴)

۱۴۵- گزینه «۳»

(حسن صدیقی)

اصلت وجود یعنی آنچه در خارج تحقق دارد و دارای مصداق واقعی است، وجود است. یعنی آنچه در خارج منشأ اثر است، وجود است و واقعیت خارجی مابهازا و مصداق وجود است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: ماهیت نیز چون منشأش همان وجود است، پس منشأ خارجی دارد. پس این گزینه به طور خاص به اصلت وجود اشاره ندارد.

گزینه «۲»: وجود منشأ انتزاع چیستی است نه برعکس.

گزینه «۴»: اینکه مفهوم وجود از مفهومی دیگر انتزاع نمی‌شود؛ دلیلی بر اصلت آن نیست. خود مفهوم وجود از موجودات در خارج انتزاع شده است؛ اما فرقی با ماهیت این است که وجود منشأ اثر در خارج است اما ماهیت منشأ اثر نیست.

(فلسفه دوازدهم، دوران متأخر، صفحه‌های ۹۲ و ۹۳)

$$\text{درصد} = \frac{۲,۴۶۰,۰۰۰ - ۱,۵۰۰,۰۰۰}{۱,۵۰۰,۰۰۰} \times ۱۰۰ = ۶۴$$

محاسبه GDP واقعی در هر سال (سال ۱۳۹۵ پایه است).
 $GDP = (۱۰۰ \times ۵,۰۰۰) + (۵۰۰ \times ۲,۰۰۰)$ واقعی سال ۱۳۹۵
 تومان ۱,۵۰۰,۰۰۰
 $GDP = (۱۲۰ \times ۵,۰۰۰) + (۶۰۰ \times ۲,۰۰۰)$ واقعی سال ۱۳۹۶
 تومان ۱,۸۰۰,۰۰۰
 نرخ رشد تولید واقعی (از سال ۱۳۹۵ تا ۱۳۹۶)
 $\text{درصد} = \frac{۱,۸۰۰,۰۰۰ - ۱,۵۰۰,۰۰۰}{۱,۵۰۰,۰۰۰} \times ۱۰۰ = ۲۰$

(اقتصاد، رشد و پیشرفت اقتصادی، صفحه‌های ۱۲۱ و ۱۲۲)

۱۵۱- گزینه «۲» بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»: نادرست است. با فرض ثابت ماندن منابع کارخانه، دستیابی به نقطه (و) که خارج از مرز امکانات تولید است، ممکن نیست و تولید در نقطه (ه) نیز که داخل مرز امکانات تولید است، ناکار است.

گزینه «۲»: درست است.

در نقطه ب ۲۰۰ عدد کالای B و ۶۰۰ عدد کالای A تولید می‌شود.

در نقطه ج ۴۰۰ عدد کالای B و ۳۰۰ عدد کالای A تولید می‌شود.

در نتیجه برای تولید بیشتر کالای B باید در طول مرز امکانات تولید به سمت راست و پایین جابه‌جا شویم یعنی از نقطه (ب) به (ج) حرکت کنیم، در نتیجه میزان تولید کالای B، ۲۰۰ عدد بیشتر می‌شود و از ۲۰۰ به ۴۰۰ می‌رسد، اما میزان تولید کالای A، ۳۰۰ عدد کمتر می‌شود و از ۶۰۰ به ۳۰۰ می‌رسد، بنابراین هزینه فرصت تولید ۲۰۰ واحد بیشتر کالای B، ۳۰۰ واحد کالای A است که از تولید آن صرف‌نظر می‌شود.

گزینه «۳»: نادرست است. در نقطه (ج) ۴۰۰ عدد کالای B و ۳۰۰ عدد کالای A تولید می‌شود.

در نقطه (د) تمامی امکانات برای تولید کالای B صرف می‌شود و می‌توان ۵۰۰ عدد از این کالا را تولید کرد، و بدیهی است دیگر امکان تولید کالای A وجود نخواهد داشت و میزان تولید این کالا برابر است با صفر. در نتیجه ۳۰۰ واحد کالای A بیشتری، در نقطه (ج) نسبت به نقطه (د) تولید شده است.

گزینه «۴»: نادرست است. اگر تقاضای مشتریان، برای محصول A، افزایش یابد، نقطه تولید از نقطه (ج) به نقطه (ب) جابه‌جا می‌شود.

(اقتصاد، مرز امکانات تولید، صفحه‌های ۳۷ تا ۴۱)

۱۵۲- گزینه «۳» (سارا شریفی)

الف) حقوق و عوارض گمرکی / مالیات بر دارایی / مالیات بر درآمد / مالیات بر ارزش افزوده

ب) بررسی قسمت «ب» در گزینه‌ها:

گزینه «۱»: صحیح است.

گزینه «۲»: نادرست است؛ دانش آموز، دانشجوی، بازنشسته، خانه‌دار و افرادی که دنبال کار نمی‌گردند، بیکار محسوب نمی‌شوند.

گزینه «۳»: صحیح است.

درصد $= ۶ = ۴۴ - ۵۰ = \text{سهم دهک سوم}$

درصد $= ۵۰ = \text{سهم دهک دهم} + \text{سهم دهک نهم} + \text{سهم دهک هشتم}$

$۵۰ = ۲۴ + \text{سهم دهک نهم} + ۱۲$

$\Rightarrow \text{درصد} = ۱۴ = ۵۰ - ۲۶ = \text{سهم دهک نهم}$

(ب)

میلیارد واحد پولی $= ۲۴۰۰ = \frac{۴}{۱۰۰} \times ۶۰,۰۰۰ = \text{سهم دهک اول از درآمد ملی}$

(پ) برای شکل‌گیری شاخص دهک‌ها، مردم کشور را به ده گروه جمعیتی مساوی تقسیم می‌کنند. بنابراین اگر جمعیت دهک چهارم ۸ میلیون نفر باشد، بنابراین کل جمعیت کشور برابر خواهد بود با:

میلیون نفر $= ۸۰ = ۱۰ \times ۸ = \text{جمعیت کشور}$

(ت) با محاسبه نسبت دهک دهم به دهک اول در کشورهای مختلف، شاخصی به دست می‌آید که برای مقایسه وضعیت توزیع درآمد بین آن‌ها به کار می‌رود. هرچه این نسبت «بیشتر» باشد، توزیع درآمد در آن جامعه «نامناسب‌تر» است.

$$\frac{\text{سهم دهک دهم}}{\text{سهم دهک اول}} = \frac{۲۴}{۴} = ۶ = \text{شاخص دهک‌ها در کشور A}$$

با محاسبه شاخص دهک‌ها برای کشورهای A و B درمی‌یابیم که این شاخص در کشور B بیشتر است و در نتیجه، توزیع درآمد در کشور A در مقایسه با کشور B مناسب‌تر است.

(اقتصاد، رشد و پیشرفت اقتصادی، صفحه‌های ۱۲۳ و ۱۲۴)

۱۴۹- گزینه «۴» (مهری فیانی)

انواع مالیات مستقیم: مالیات بر دارایی و مالیات بر درآمد
 انواع مالیات غیرمستقیم: عوارض گمرکی و خدماتی، مالیات بر مصرف، مالیات بر ارزش افزوده
 الف)

مالیات بر دارایی $= \frac{۱}{۳} \times \text{مالیات بر درآمد اشخاص}$

$$= \frac{۱}{۳} \times ۳۶۰ = ۱۲۰ = \text{میلیون تومان}$$

مالیات بر دارایی + مالیات بر درآمد اشخاص = مجموع میزان مالیات مستقیم پرداختی
 تومان $= ۴۸۰,۰۰۰,۰۰۰ = ۱۲۰ + ۳۶۰ = ۴۸۰$

(ب)

+ عوارض نوسازی = مجموع میزان مالیات غیرمستقیم پرداختی

مالیات بر نمک (مالیات بر مصرف) + تعرفه‌های گمرکی + عوارض خودرو

تومان $= ۱۶۵,۰۰۰,۰۰۰ = ۱۶۵ = ۲۵ + ۷۰ + ۱۵ + ۵۵$

(اقتصاد، نقش دولت در اقتصاد پیوسته، صفحه‌های ۶۱ تا ۶۳)

۱۵۰- گزینه «۴» (سارا شریفی)

محاسبه GDP اسمی در هر سال:

$$GDP = (۱۰۰ \times ۵,۰۰۰) + (۵۰۰ \times ۲,۰۰۰) \text{ اسمی سال } ۱۳۹۵$$

تومان ۱,۵۰۰,۰۰۰

$$GDP = (۱۲۰ \times ۵,۰۰۰) + (۶۰۰ \times ۲,۰۰۰) \text{ اسمی سال } ۱۳۹۶$$

تومان ۲,۴۶۰,۰۰۰

نرخ رشد تولید اسمی (از سال ۱۳۹۵ تا ۱۳۹۶)

نوآور: ایده‌ها را به محصولات جدید، فرایندها و یا کسب و کارهای جدید تبدیل می‌کنند.

ریسک‌پذیر: پس‌انداز و خوش‌نامی‌شان را با شجاعت و تدبیر، به میدان می‌آورند تا فعالیت اقتصادی جدیدی را راه‌اندازی کنند.

خوش‌بین: کارآفرینان واقع‌بین هستند اما مطمئن و دلگرم به موفقیت اقتصادی هستند.

پرانگیزه: نظم، انضباط، پایداری، اشتیاق و توانایی حل مسئله را دارند.

یادگیرنده: از کارشناسان، همکاران و مشتریان می‌آموزند و خود را با شرایط بازار وفق می‌دهند.

سازمان‌دهنده: منابع را به شکل کارایی مدیریت و هماهنگ می‌کنند.

(اقتصاد، ترکیبی، صفحه‌های ۶ و ۹۸)

۱۵۵- گزینه «۳»

(نسرین معفری)

الف) در سطوح قیمت پایین‌تر از قیمت تعادلی، بازار با مازاد تقاضا یا کمبود عرضه روبه‌رو می‌شود. مصرف‌کنندگان به دلیل ارزان بودن کالا، مایل به خرید تعداد واحد بیشتری از کالا هستند، درحالی‌که تولیدکنندگان برای تولید آن کالا به آن مقدار، انگیزه کافی ندارند؛ در نتیجه تولید و عرضه کالا کم می‌شود.

= میزان مازاد تقاضا در قیمت ۱,۰۰۰,۰۰۰ تومان

میزان عرضه در قیمت ۱,۰۰۰,۰۰۰ تومان - میزان تقاضا در قیمت ۱,۰۰۰,۰۰۰ تومان
واحد ۸۰ - ۰ = ۸۰

= میزان مازاد تقاضا در قیمت ۲,۰۰۰,۰۰۰ تومان

میزان عرضه در قیمت ۲,۰۰۰,۰۰۰ تومان - میزان تقاضا در قیمت ۲,۰۰۰,۰۰۰ تومان
واحد ۴۰ - ۲۰ = ۴۰

(ب)

واحد ۶۰ = میزان تقاضا در قیمت ۲,۰۰۰,۰۰۰ تومان

واحد ۴۰ = میزان تقاضای تعادلی

میزان تقاضای تعادلی - میزان تقاضا در قیمت ۲,۰۰۰,۰۰۰ تومان ⇒

واحد ۲۰ = ۴۰ - ۶۰

پ) در قیمت ۵,۰۰۰,۰۰۰ تومان، میزان عرضه برابر با ۸۰ واحد است؛ اما به دلیل بالا بودن مبلغ کالا، مقدار تقاضا صفر است و هیچ واحد از کالا فروخته نمی‌شود. در نتیجه خواهیم داشت:

حداکثر درآمد عرضه‌کنندگان در قیمت ۵,۰۰۰,۰۰۰ تومان

= ۵,۰۰۰,۰۰۰ × ۰ = ۰

در قیمت ۴,۰۰۰,۰۰۰ تومان، مقدار عرضه کالا ۶۰ واحد است؛ اما تنها برای ۲۰ واحد از کالای عرضه شده تقاضا وجود دارد. در نتیجه خواهیم داشت:

حداکثر درآمد عرضه‌کنندگان در قیمت ۴,۰۰۰,۰۰۰ تومان

تومان ۸۰,۰۰۰,۰۰۰ = ۴,۰۰۰,۰۰۰ × ۲۰ =

ت) کالای معمولی کالایی است که با کاهش درآمد، تقاضا برای آن کم می‌شود و با افزایش درآمد مصرف آن کالا افزایش می‌یابد. میزان تقاضا از کالا در قیمت ۴,۰۰۰,۰۰۰ تومان، برابر با ۲۰ واحد است، با افزایش درآمد میزان تقاضا از کالا در این سطح از قیمت بیشتر از ۲۰ واحد خواهد شد. (با افزایش درآمد، منحنی تقاضا برای کالای معمولی به سمت راست منتقل خواهد شد.) (مطالعه درسنامه کتاب آبی برای درک بهتر این

سؤال توصیه می‌شود.)

(اقتصاد، بازار پیست و کلونه عمل می‌کنند، صفحه‌های ۵۰ تا ۵۳)

گزینه «۴»: نادرست است؛ جمعیت فعال: افرادی که مشغول به کارند یا دنبال کار هستند.

ج) - کالای معمولی کالایی است که با کاهش درآمد، تقاضا برای آن کم می‌شود و با افزایش درآمد مصرف آن کالا افزایش می‌یابد.

- کالای پست به کالایی گفته می‌شود که با افزایش درآمد، تقاضا برای آن کاهش می‌یابد.

- کالاهای مکمل: کالاهایی که به صورت تکمیلی و با هم مصرف می‌شوند. افزایش قیمت یکی از کالاهای مکمل، باعث کاهش در میزان تقاضا برای کالای دیگر خواهد شد.

- کالاهای جانشین کالاهایی هستند که در استفاده یا مصرف جایگزین یکدیگر می‌شوند. زمانی که قیمت یک کالا افزایش می‌یابد، تقاضا برای کالای جانشین افزایش می‌یابد.

(اقتصاد، ترکیبی، صفحه‌های ۵۱، ۶۱ تا ۶۳ و ۸۵)

۱۵۳- گزینه «۳»

(نسرین معفری)

جمعیت زیر ۱۵ سال + جمعیت ۱۵ سال و بالاتر = جمعیت کل

جمعیت زیر ۱۵ سال - جمعیت کل = جمعیت ۱۵ سال و بالاتر ⇒

نفر ۶,۰۰۰,۰۰۰ = ۱,۴۴۰,۰۰۰ - ۷,۴۴۰,۰۰۰ = جمعیت ۱۵ سال و بالاتر

جمعیت غیرفعال + جمعیت فعال = جمعیت ۱۵ سال و بالاتر

جمعیت غیرفعال - جمعیت ۱۵ سال و بالاتر = جمعیت فعال

نفر ۵,۰۰۰,۰۰۰ = ۱,۰۰۰,۰۰۰ - ۶,۰۰۰,۰۰۰ = جمعیت فعال ⇒

جمعیت بیکار = $\frac{\text{جمعیت بیکار}}{\text{جمعیت فعال}} \times ۱۰۰$ نرخ بیکاری

⇒ $۲۰ = \frac{x}{۵,۰۰۰,۰۰۰} \times ۱۰۰$

نفر ۱,۰۰۰,۰۰۰ = (جمعیت بیکار) × x

جمعیت شاغل + جمعیت بیکار = جمعیت فعال

جمعیت بیکار - جمعیت فعال = جمعیت شاغل ⇒

نفر ۴,۰۰۰,۰۰۰ = ۵,۰۰۰,۰۰۰ - ۱,۰۰۰,۰۰۰ = جمعیت شاغل

(اقتصاد، رکود، بیکاری و فقر، صفحه‌های ۸۵ و ۸۶)

۱۵۴- گزینه «۲»

(سارا شریفی)

الف) با پول می‌توان ارزش کالاها را مشخص کرد و سپس ارزش نسبی آن‌ها را با هم سنجید. عملاً پول، کار خرید و فروش کالاهای مختلف و تبدیل قیمت‌ها را به یکدیگر آسان می‌کند.

ب) علاوه بر مخارج روزمره، برخی مخارج غیرقابل پیش‌بینی وجود دارد. افراد پول‌هایی را که نزد خود پس‌انداز کرده‌اند، به‌عنوان وسیله حفظ ارزش در زمان لازم مورد استفاده قرار می‌دهند. این وظیفه زمانی تحقق می‌یابد که پول بتواند در مقابل سطح عمومی قیمت‌ها ارزش خود را حفظ کند.

ج) نقش اصلی پول در مبادلات، آسان‌سازی مبادله است.

د) ویژگی‌های مشترک کارآفرینان موفق:

تیزبین: فرصت‌های کسب و کار را زمانی که دیگران شاید متوجه نشوند، می‌بینند.

۱۵۶- گزینه «۴»

(مهری ضیائی)

الف) درآمد حاصل از فروش منابعی همچون نفت و گاز و درآمد حاصل از ایجاد بدهی (یعنی از مردم قرض می‌گیرند یا آن‌ها را در طرح‌های عمرانی و سرمایه‌گذاری‌های دولت شریک می‌کنند) ناپایدار هستند.

بنا بررسی موارد:

گزینه «۱»: درست است.

گزینه «۲»: درست است.

گزینه «۳»: نادرست است؛ چرا که بازار محصولات برای بنگاه‌ها و بازار عوامل تولید برای خانوارها به عنوان منبع درآمد به شمار می‌روند.

گزینه «۴»: نادرست است؛ زیرا خریدهای دولت از بازار محصولات به عنوان هزینه‌های دولت شناخته می‌شود.

(اقتصاد، نقش دولت در اقتصاد پیوسته، صفحه‌های ۶۴ و ۶۵)

۱۵۷- گزینه «۳»

(سارا شریفی)

میلیون ریال $۲۲۰ \times ۲۵ = ۸,۰۰۰$ = ارزش ماشین‌آلات تولیدیارزش ماشین‌آلات تولیدی $\times \frac{۴۰}{۱۰۰} =$ ارزش مواد غذاییمیلیون ریال $\frac{۴۰}{۱۰۰} \times ۸,۰۰۰ = ۳,۲۰۰$ = ارزش مواد غذاییارزش ماشین‌آلات تولیدی + ارزش مواد غذایی $\times \frac{۳}{۲} =$ ارزش خدمات ارائه شدهمیلیون ریال $\frac{۳}{۲} \times (۸,۰۰۰ + ۳,۲۰۰) = ۱۶,۸۰۰$ = ارزش خدمات ارائه شدهارزش تولید افراد کشور که در خارج ساکن هستند $\times \frac{۱}{۴} =$ ارزش تولید خارجیان مقیم کشورمیلیون ریال $\frac{۱}{۴} \times ۸۰ = ۲۰$ = ارزش تولید خارجیان مقیم کشور

ارزش مواد غذایی + ارزش ماشین‌آلات تولیدی = تولید ناخالص داخلی

ارزش تولید خارجیان مقیم کشور + ارزش خدمات ارائه شده +

میلیون ریال $۸,۰۰۰ + ۳,۲۰۰ + ۱۶,۸۰۰ + ۲۰ = ۲۸,۰۲۰$ = تولید ناخالص داخلیتولید ناخالص داخلی = $\frac{\text{تولید ناخالص داخلی سرانه}}{\text{جمعیت کشور}}$ ریال $\frac{۲۸,۰۲۰}{۴۰} = ۷۰۰/۵$ = تولید ناخالص داخلی سرانه

ارزش کالاهای واسطه‌ای و مواد اولیه به کار رفته در تولید ماشین‌آلات و مواد غذایی در محاسبات تولید کل کشور لحاظ نمی‌شوند.

(اقتصاد، رشد و پیشرفت اقتصادی، صفحه‌های ۱۱۹ و ۱۲۰)

۱۵۸- گزینه «۱»

(سارا شریفی)

میلیون تومان $۲۵ \times ۱۲ = ۳۰۰$ = خرید مواد اولیه برای تولید سالانه بنگاهمیلیون تومان $۲ \times ۷ \times ۱۲ = ۱۶۸$ = مجموع حقوق سالانه تمامی کارگران بنگاهمیلیون تومان $۹۵ = ۹۵ \times \frac{۱۰}{۱۰۰}$ = هزینه مالیات سالانه بنگاهمیلیون تومان $۳۰۰ + ۴۰۰ + ۱۶۸ + ۹۵ = ۹۶۳$ = هزینه سالانه بنگاه

هزینه - درآمد = سود یا زیان

ضرر یا زیان (میلیون تومان) $۹۵۰ - ۹۶۳ = -۱۳$ =

(اقتصاد، ترکیبی، صفحه‌های ۸، ۹ و ۶۷)

۱۵۹- گزینه «۲»

(مهری ضیائی)

بیکاری دوره‌ای، بیکاری است که هنگام رکود اقتصادی رخ می‌دهد. در دوره رکود، تولید کاهش می‌یابد و به همین دلیل شرکت‌ها استخدام خود را متوقف می‌کنند یا بخشی از نیروهای خود را بیکار می‌کنند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: در دوره رکود، درآمد مالیاتی دولت به دلیل بیکار بودن کارگران و کاهش تولید شرکت‌ها کاهش می‌یابد.

گزینه «۳»: با کاهش تولید و پدید آمدن رکود، کارگران کمتری هم مورد نیاز است و سرمایه کمتری مورد استفاده قرار می‌گیرد.

گزینه «۴»: وقتی یک اقتصاد منابع غیرفعال دارد، هیچ احتیاجی به انتقال منابع از تولید یک کالا به تولید کالای دیگری نیست.

(اقتصاد، رکود، بیکاری و فقر، صفحه‌های ۸۴، ۸۵، ۸۷ و ۸۸)

۱۶۰- گزینه «۳»

(مهری ضیائی)

الف) کنفرانس پولی و مالی سازمان ملل (برتن وودز) در سال ۱۹۴۴ تشکیل شد و نتیجه آن تشکیل بانک جهانی توسعه و صندوق بین‌المللی پول بود.

ب) بیل کلینتون رئیس‌جمهور وقت ایالات متحده آمریکا در طول مراحل امضای پیمان نفتا بیان کرد: «نفتا به معنی شغل و درآمد مناسب برای آمریکایی‌هاست. اگر من به این امر باور نداشتم، هرگز این معاهده را حمایت نمی‌کردم».

ج) کشور انگلستان در سال ۱۷۰۱، قانونی را در مجلس خود تصویب کرد که براساس آن واردات هر نوع پوشاک با ابریشم ایرانی یا هندی یا چینی به کشور را ممنوع اعلام می‌کرد.

(اقتصاد، تجارت بین‌الملل، صفحه ۷۴)